

**RAPORT
w sprawie
funkcjonowania w ROD
zmienionych zasad
gospodarowania odpadami
komunalnymi**

stan na 23 sierpnia 2020 r.

opracowała:
r.pr. Monika Pilzak
Biuro Prawne PZD

Warszawa, dnia 16 listopada 2020 r.

Wprowadzenie

W dniu 6.09.2019 r. weszła w życie ustawa z dnia 19.07.2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2019 poz. 1579), która wprowadziła nowe zasady gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym w ROD.

Do najważniejszych zmian, które ww. nowelizacja wprowadziła należy to, że:

- ✓ ROD mogą rozliczać wywóz śmieci na podstawie indywidualnych umów albo na podstawie deklaracji „śmieciowych”. ROD nie będą już objęte ryczałtową opłatą za wywóz odpadów,
- ✓ ROD nie będą płacić opłat, które przewyższają maksymalne stawki opłat,
- ✓ w sytuacji podjęcia przez radę gminy/miasta uchwały w sprawie objęcia nieruchomości niezamieszkałych, na których powstają odpady komunalne (w tym ROD) gminnym systemem wywozu odpadów, zarządy ROD będą mogły same zdecydować, czy chcą do tego systemu przystąpić, wyrażając pisemną zgodę,
- ✓ wszyscy są zobowiązani do segregacji śmieci. Niedopełnienie tego obowiązku przez m.in. ROD będzie skutkowało koniecznością zapłaty za ROD „kary” w wysokości co najmniej dwukrotności, a maksymalnie czterokrotności ustalonej opłaty.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 oraz art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 19.07. 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, rady gmin i miast zostały zobowiązane dostosować uchwały wydane przed dniem wejścia ww. nowelizacji do aktualnych przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, czyli do 6 września 2020 r. W związku z sytuacją związaną z COVID-19, ostatecznie termin ten został zmieniony do 31 grudnia 2020 r. W szczególności dotyczy to rezygnacji z ryczałtowej stawki opłaty za wywóz śmieci dotyczącej ROD oraz obniżenia stawek opłat za wywóz odpadów z nieruchomości niezamieszkałych, aby nie przekraczały one maksymalnych stawek opłat.

W związku z intensywnym procesem wdrażania w rodzinnych ogrodach działkowych nowych zasad gospodarowania odpadami komunalnymi wynikających z ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz licznymi problemami zgłaszanymi przez zarządy ROD i działkowców, jednostka krajowa PZD postanowiła uzupełnić i pogłębić badanie, która zakończyło się podjęciem przez KR PZD uchwały nr 7/III/2020 z dnia 9 czerwca 2020 r. w sprawie obowiązujących zasad gospodarki odpadami komunalnymi na terenie ROD, a tym samym uzyskać aktualne i bardziej szczegółowe informacje dotyczące sytuacji „śmieciowej” w ogrodach.

Celem badania było ustalenie, jakie obecnie systemy gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym w zakresie segregacji śmieci obowiązują na terenie ROD (zwłaszcza w dużych miastach), jakie przyjmowane są w nich rozwiązania prawne (w szczególności pod kątem stawek opłat za wywóz śmieci), z jakimi

problemami zmagają się zarządy ROD i działkowcy i jakiego potrzebują wsparcia, w tym ze strony Okręgów PZD i jednostki krajowej PZD. W związku z tym, jednostka krajowa PZD zwróciła się Okręgów PZD pismem z dnia 3.07.2020 r. (l.dz.4798/2020) o przekazanie następujących informacji dotyczących gospodarki „śmieciowej” w ROD:

- 1) Jakie systemy gospodarowania odpadami komunalnymi obowiązują na terenie ROD, w tym w zakresie segregacji?
- 2) Jak wygląda wdrażanie zmienionych zasad gospodarki odpadami w przypadku ROD, które zostały włączone do gminnego systemu odbioru odpadów komunalnych, a jak w przypadku ROD, które zostały wyłączone z ww. systemu i muszą zawrzeć umowy z firmami na wywóz odpadów komunalnych (i rozliczać śmieci w systemie prywatnym)? Jak wygląda proces wyłaniania tych firm, kto o tym decyduje, jakie czynniki mają wpływ na decyzję w tym zakresie, jaką rolę odgrywają w tej kwestii Okręgi PZD?
- 3) Jak w ROD, w których została wprowadzona obowiązkowa segregacja odpadów jest ona realizowana przez działkowców? Co wpływa na to, że w niektórych ROD działkowcy segregują odpady, a w niektórych nie?
- 4) Jakie w ramach poszczególnych systemów gospodarowania odpadami komunalnymi są przyjmowane rozwiązania prawne związane z wywozem śmieci z terenów ROD? W szczególności, jak wyglądają kwestie związane z ustalaniem stawek opłat za wywóz śmieci tj. w jakiej wysokości przyjmowane są one w systemie gminnym, a w jakiej wysokości systemie opartym o indywidualne umowy? Co ma wpływ na wysokość stawek tych opłat w obu systemach?
- 5) W ilu ROD (powierzchnia i liczba działek) wzrosły w 2020 r. opłaty za wywóz odpadów i o ile? Jakie są przyczyny wzrostu opłat za wywóz śmieci?
- 6) Jak Okręgi, zarządy ROD i działkowcy oceniają poszczególne systemy odbioru odpadów komunalnych? Na jakie wskazują oni problemy wynikające z poszczególnych systemów oraz jakie proponują rozwiązania?
- 7) Jakie Okręgi PZD podejmują działania, mające na celu pomoc ROD we wdrożeniu zmienionych zasad gospodarki odpadami komunalnymi w ROD? Jakie Okręgi PZD mają propozycje, aby poprawić system wywozu śmieci na terenach ogrodów działkowych?

Biorąc pod uwagę charakter przedsięwzięcia badanie miało zostać wykonane przez Okręgi PZD w terminie do dnia 23 sierpnia 2020 r. Z uwagi na wątpliwości związane z ujęciem wielu ROD w innym niż prywatnym lub gminnym systemie gospodarowania odpadami komunalnym, Okręgi PZD zostały poproszone o bardziej szczegółowe wyjaśnienie ww. okoliczności, ewentualnie o skorygowanie przesłanych informacji w terminie do 2 października 2020 r. (pismo z dnia 25.09.2020 r. l.dz. 7202/2020).

Na podstawie informacji otrzymanych z Okręgów został przygotowany niniejszy materiał dla Krajowej Rady PZD, celem dokonania oceny aktualnej sytuacji związanej z wywozem odpadów komunalnych z terenów ROD oraz

wypracowania wniosków do dalszych działań struktur Związku w celu poprawy sytuacji „śmieciowej” w ROD.

1. Systemy gospodarowania odpadami komunalnymi, które obowiązują na terenie ROD, w tym w zakresie segregacji

W badaniu wzięło udział 4308 ROD o pow. 37 499,5701 ha i liczbie działek rodzinnych – 855 789 położonych w 880 miejscowościach, co stanowi 93% wszystkich ROD według stanu organizacyjnego na dzień 31.12.2019 r.

Zgodnie z badaniem, na dzień 23 sierpnia 2020 r. na terenie ROD obowiązywały 3 główne systemy gospodarowania odpadami komunalnymi:

- 1) **System prywatny, oparty na indywidualnych umowach zawieranych pomiędzy zarządami ROD a firmami odbierającymi odpady komunalne (prywatnymi lub komunalnymi).** Taki system obowiązywał w przypadku **2052 o pow. 17985,0866 ha i liczbie działek rodzinnych – 405 226**, co stanowi **ok. 48% ROD**, które wzięły udział w badaniu.

Ten system dominował w następujących Okręgach PZD (13): w Bydgoszczy, w Kaliszu, w Koszalinie, Lublinie, Łódzkiem, Mazowieckim, w Pile, Pomorskim, w Słupsku, w Szczecinie, Śląskim, Toruńsko-Włocławskim i Warmińsko-Mazurskim. Natomiast nie występował w Okręgu PZD w Zielonej Górze.

Występował on w takich miejscowościach jak: Kalisz, Koszalin, Lublin, Łódź, Piotrków Trybunalski, Tomaszów Mazowiecki, Tarnów, Warszawa, Płock, Radom, Piła, Chodzież, Rawicz, Słupsk, Wałbrzych, Szczecin, Bytom, Chorzów, Gliwice, Katowice, Tarnowskie Góry, Zabrze, Włocławek, Toruń,

- 2) **System gminny, w którym obowiązują deklaracje, gdzie wyliczana jest ryczałtowa stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.** Taki system obowiązywał w przypadku **485 ROD o pow. 3184,8983 ha i liczbie działek rodzinnych – 76 848**, co stanowi **ok. 11% ROD**, które wzięły udział w badaniu.

Ten system dominował w następujących Okręgach PZD (1): Opolskim. Natomiast nie występował w Okręgu PZD w Częstochowie, Elblągu, Kaliszu, Koszalinie, Lublinie, Mazowieckim, w Słupsku, Sudeckim, Świętokrzyskim i we Wrocławiu.

Występował on w takich miejscowościach jak: Bydgoszcz, Bolesławiec, Kraków, Opole, Kędzierzyn-Koźle, Siemianowice Śl., Ruda Śl., Tychy, Grudziądz.

- 3) **System gminny, w którym obowiązują deklaracje, gdzie opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyliczana jest poprzez pomnożenie pojemnika przez stawkę opłaty.** Taki system obowiązywał w przypadku **1605 ROD o pow. 15113,6463 ha i liczbie działek rodzinnych – 347704**, co stanowi **ok. 37% ROD**, które wzięły udział w badaniu.

Ten system dominował w następujących Okręgach PZD (12): w Częstochowie, Elblągu, w Gorzowie Wlkp., w Legnicy, Małopolskim, Podkarpackim, w

Podlaskim, w Poznaniu, Sudeckim, Świętokrzyskim, we Wrocławiu i w Zielonej Górze. Natomiast nie występował w Okręgu PZD: w Pile i Toruńsko-Włocławskim.

Występował on w takich miejscowościach jak: Inowrocław, Częstochowa, Elbląg, Gorzów Wlkp., Głogów, Legnica, Lublin, Opole, Rzeszów, Przemyśl, Białystok, Gdańsk, Gniezno, Poznań, Jelenia Góra, Bielsko-Biała, Kielce, Olsztyn, Wrocław, Zielona Góra.

W 166 ROD o pow. 1215,9389 ha i liczbie działek rodzinnych – 26011, co stanowi ok. 4% ROD, które wzięły udział w badaniu, obowiązywały również inne niż wyżej wymienione systemy gospodarowania odpadami komunalnymi w ROD. Te systemy przede wszystkim polegały na tym, że ROD na mocy przyjętego w danej gminie zwyczaju były zwolnione z obowiązku zapewnienia wywozu odpadów komunalnych z terenu ogrodów. Takie systemy występowały w 13 Okręgach PZD. Największy udział tego systemu we wszystkich systemach w ROD występował w Okręgu PZD: Opolskim (24,04%), Słupsku (17,39%) i Świętokrzyskim (24,64%).

Obowiązkowa segregacja odpadów została wprowadzona w 3455 ROD o pow. 29 616, 5771 ha i liczbie działek rodzinnych – 680821, co stanowi ok. 80% ROD, które wzięły udział w badaniu. Została wprowadzona na terenie wszystkich Okręgów PZD. Obowiązkowa segregacja odpadów komunalnych obowiązywała we wszystkich ROD w Okręgu PZD (9): w Elblągu, Gorzowie Wlkp., w Kaliszu, w Lublinie, Podkarpackim, Pomorskim, Sudeckim, Toruńsko-Włocławskim i Zielonej Górze. Natomiast w niewielkim stopniu została wprowadzona w Okręgu PZD w Słupsku (w 13,04 % ROD) i Świętokrzyskim (w 5,80% ROD).

2. Wdrażanie zmienionych zasad gospodarki odpadami w przypadku ROD, które zostały włączone do gminnego systemu odbioru odpadów komunalnych oraz ROD, które zostały wyłączone z ww. systemu i muszą zawrzeć umowy z firmami na wywóz odpadów komunalnych (i rozliczać śmieci w systemie prywatnym). Jak wygląda proces wyłaniania tych firm, kto o tym decyduje, jakie czynniki mają wpływ na decyzję w tym zakresie, jaką rolę odgrywają w tej kwestii Okręgi PZD

Okręg PZD w Bydgoszczy

Prawie wszystkie gminy Okręgu bydgoskiego wyłączyły ROD z systemu gminnego. Wyjątek stanowią miasta i gminy: Bydgoszcz, Inowrocław, Żnin, Łabiszyn i Pakość. Miasta i gminy, które zatrzymały ogrody w systemie gminnym rozliczają się:

- na podstawie deklaracji przewidującą ryczałtową stawkę opłaty - Bydgoszcz, Żnin i Łabiszyn
- na podstawie opłaty wyliczanej na podstawie pomnożenia pojemności pojemnika przez stawkę opłaty - Inowrocław, Pakość.

Zdecydowana większość ogrodów podpisała lub w najbliższym czasie podpisze umowę z prywatnym odbiorcą odpadów działającą na danym terenie. W gminach, gdzie jest więcej niż jeden odbiorca wyboru firmy dokonuje zarząd ROD na podstawie wysokości stawek proponowanych przez firmę. W gminach, które obsługiwane są przez jednego odbiorcę podyktowane ceny są wysokie, często dwukrotnie wyższe w stosunku do poprzedniego roku. Ogrody z tych gmin nie mają wyboru i muszą podpisywać umowę z danym odbiorcą lub rezygnują z podpisania umowy i decydują się na wywóz śmieci we własnym zakresie do PSZOK-ów, pojemników w miejscu zamieszkania lub organizują tzw. wywóz śmieci na telefon.

Okręg PZD w Częstochowie

ROD, które zostały objęte systemem gminnym składają deklaracje w których określają wielkość pojemników na odpady segregowane i ilość pojemników. Każda zmiana ilości pojemników czy zawieszenie wywozu w miesiącach np.: od października do marca wymaga złożenia korekty deklaracji w określonym przez system miejski terminie - do 10 dnia miesiąca w którym zmiana ma nastąpić. Częstotliwość odbioru śmieci jest określana w harmonogramie. Pojemniki na segregowane odpady nie zostały jeszcze dostarczone do wszystkich ogrodów objętych obowiązkiem segregacji. W przypadku umowy zawieranej z prywatną firmą proces wyłaniania firm odbywa się w formie zapytania o cenę, gdzie cena jest decydująca o wyborze firmy. Ważna jest też rzetelność i terminowość usługi. Umowy zawierane są na rok. Decyzje o wyborze firmy podejmuje zarząd ROD.

Okręg PZD w Elblągu

Wszystkie urzędy podjęły i wydały uchwały regulujące gospodarkę odpadami komunalnymi według obowiązującej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Generalnie we wszystkich gminach obowiązuje system gminny, gdzie gminy określiły stawki i zasady odbioru odpadów komunalnych biorąc odpowiedzialność za firmy świadczące usługi wywozu odpadów. Dotyczy to szczególnie dużych gmin jak Elbląg, Braniewo, Pieniężno, Orneta, Pasłęk czy Frombork. W mniejszych gminach jak Tolkmicko, Rychliki, Gronowo Elbląskie czy Gronowo Górne urzędy gminne podejmując uchwały i ustalając stawki za wywóz odpadów pozostawiły w gestii zarządów ROD wybór podmiotu świadczącego usługi wywozowe, z którym ROD musiały podpisać indywidualne umowy na usługi wywozu. Żaden ROD w strukturze OZ Elblągu nie stosuje tzw. „ryczałtowej stawki” za wywóz odpadów komunalnych. Urzędy

gminne ustaliły stawki za usługi na poziomie nakazanym w nowelizacji ustawy „śmieciowej”, jednocześnie ustaliły harmonogram wykonania usługi (tj. częstotliwość wywozu odpadów komunalnych wg. frakcji) jak również wskazały firmy posiadające odpowiednie uprawnienia do wykonania usługi. W Elblągu, różnica za obsługę takiego samego pojemnika według „systemu gminnego” a w prywatnym wynosi 100%. Wybór przed jakim stanęły zarządy ROD był oczywisty. Z wdrażaniem zmienionych zasad gospodarki odpadami komunalnymi związane są problemy natury mentalnej, związane z koniecznością przestawienia się zarządów ROD do nowego sposobu myślenia i nowych procedur. Żaden ROD w strukturze Okręgu w Elbląg nie został wyłączony z systemu gminnego. Przyjęcie systemu prywatnego wynika tylko i wyłącznie z faktu, że w mniejszych miejscowościach urzędy gminne w podjętych uchwałach dotyczących czystości i porządku nie wykazały firm zajmujących się wywozem odpadów komunalnych. Brak wskazania ww. firm przez urzędy gminne automatycznie zmusiły ROD do poszukiwania firm zajmujących się wywozem odpadów komunalnych we własnym zakresie i podpisania umów.

Okręg PZD w Gorzowie Wlkp.

ROD w Gorzowie, które pozostały w systemie miejskim, składają deklarację na sezon, gdzie wyliczana jest stawka ryczałtowa opłaty w danym miesiącu i wskazywana segregacja. Pozostałe ogrody też mają obowiązek segregacji i pozostają w systemie gminnym lub za rekomendacją gminy zlecają firmą odbiór odpadów firmom prywatnym. Wybór firmy zależy od decyzji zarządu ROD. Wybierane są najkorzystniejsze oferty dla działkowców.

Okręg PZD w Kaliszu

ROD włączone do gminnego systemu odbioru składają deklaracje i nie mają wpływu na wysokość opłat za poszczególne usługi. ROD wyłączone z systemu gminnego zawierają umowy w drodze negocjacji dotyczących terminu odbioru wielkości i rodzaju kontenerów i ceny za usługę. Umowy zawierane są z firmami lokalnymi oferującymi dobre warunki.

Okręg PZD w Koszalinie

W zdecydowanej większości miejscowości, w których funkcjonują rodzinne ogrody działkowe, nie zostały włączone do gminnego systemu gospodarowania odpadami. Sytuacja w poszczególnych miejscowościach wygląda następująco:

- Koszalin - ROD nie są objęte gminnym systemem gospodarowania odpadami. Obowiązuje umowa z uprawnionym przedsiębiorcą do usuwania odpadów. Usługi takie świadczą dwa podmioty MPGK Koszalin i Firma EKOSAN Chłopy. Z informacji zarządów ROD wynika, że opłaty za usuwanie odpadów wzrosły średnio o 59%, i tak za usunięcie kontenera 1,1 m³ cena dla odpadów zmieszanych wynosi 800 zł netto. Cena za usunięcie pozostałych rodzajów odpadów jest ustalana indywidualnie w ramach podpisanej umowy. Obowiązuje zasada segregacji odpadów.
- Świeszyno - na terenie Niekłonic gdzie funkcjonuje 5 naszych ROD, nie są one objęte gminnym systemem gospodarowania odpadami i muszą

posiadać umowę na usuwanie odpadów z terenu ROD z uprawnionymi firmami. Usługi w Niekłonicach świadczą te same firmy co w Koszalinie, a średnia cena jest na tym samym poziomie. Obowiązuje zasada segregacji odpadów.

- Kołobrzeg - ROD nie są objęte gminnym systemem gospodarowania odpadami. Obowiązują umowy z uprawnioną firmą na usuwanie odpadów. Obowiązuje również segregacja odpadów. Górnych stawek nie podano.
- Szczecinek - ROD nie są objęte gminnym systemem gospodarowania odpadami. Obowiązuje umowa z uprawnioną firmą usuwającą odpady. Górne stawki wynoszą przy selektywnym zbieraniu odpadów: pojemnik 120 litrów 5,90 zł., 240 litrów 11,60 zł., 360 litrów 17,70 zł., 500 litrów 24,60 zł., 660 litrów - 32,60 zł., 770 litrów - 37,90 zł., 1100 litrów - 54,10 zł. W przypadku braku selektywnej zbiórki opłaty wzrastają dwukrotnie.
- Białogard - ROD do dnia 31.08.2020 roku objęte są gminnym systemem gospodarowania odpadami. Po tym dniu wszystkie ROD obowiązane są do zawarcia umowy z uprawnionym przedsiębiorcą na odbiór odpadów z terenu ROD. Obowiązuje segregacja. Uchwałą Rady Miejskiej ustalono górne stawki za usuwanie odpadów z terenu ROD: 120,00 zł za 1m³ odpadów segregowanych i 240,00 zł za 1m³ jeżeli odpady nie są segregowane.
- Karlino - ROD obowiązują umowy z uprawnionym przedsiębiorcą. Nie ma obowiązku segregacji. Obowiązują stawki: 115 zł netto za 1 m³ dla odpadów zmieszanych i 80 zł za 1m³ odpadów zbieranych selektywnie.
- Połczyn Zdrój - wg udzielonej informacji przez Urząd Miejski obowiązują umowy na usuwanie odpadów z uprawnionym przedsiębiorcą. Brak informacji o obowiązku segregacji i wielkości stawek.
- Świdwin - ROD nie są objęte gminnym systemem gospodarowania odpadami do dnia 31.12.2020 roku. Z dniem 01.01.2021 roku ROD będą objęte gminnym systemem gospodarowania odpadami, a obecnie obowiązujące stawki za nieselektywną zbiórkę odpadów wynoszą: 14,00 zł za worek 60 litrów, 30,00 zł za pojemnik 120 litrów, 60,00 zł za pojemnik 240 litrów, 170,00 zł za pojemnik 1100 litrów. W przypadku segregacji opłaty są mniejsze o połowę.
- Złocieniec - ROD są objęte gminnym systemem gospodarowania odpadami. Istnieje obowiązek segregacji odpadów. Opłaty w przypadku segregacji odpadów są następujące: pojemnik 110 i 120 litrów 19,00 zł., pojemnik 240 litrów 35,00 zł., pojemnik 1100 litrów 186 zł. Przy braku segregacji opłaty są podwajane.
- Drawsko Pomorskie - ROD nie są objęte gminnym systemem gospodarowania odpadami. Obowiązuje umowa na usuwanie odpadów z terenu ROD zawarta z uprawnionym przedsiębiorcą. Górne stawki:

pojemnik 120 litrów 14,93 zł., 240 litrów 29,86 zł., 1100 litrów 136,87 zł., 7000 litrów 871,01 zł.

- Czaplinek - ROD nie są objęte gminnym systemem gospodarowania odpadami ani żadnym innym systemem. Usuwanie odpadów jeżeli zostaną wytworzone dokonywane jest we własnym zakresie przez działkowców, tzn. są usuwane przez działkowców do pojemników w miejscu zamieszkania lub wywożone do punktu selektywnej zbiórki.
- Kalisz Pomorski - ROD nie są objęte gminnym systemem gospodarowania odpadami ani żadnym innym systemem. Usuwanie odpadów jeżeli zostaną wytworzone dokonywane jest we własnym zakresie przez działkowców poprzez wywożenia ich do pojemników w miejscu zamieszkania.
- Darłowo - ROD nie są objęte gminnym systemem odbioru odpadów komunalnych, obowiązuje segregacja odpadów. Odbiór odpadów odbywa się na podstawie umowy z uprawnioną firmą wg wynegocjowanych stawek. 1 m³ odpadów zmieszanych niesegregowanych kosztuje 225,50 zł., a odpadów plastikowych 93,00 zł.
- Sławno - ROD nie jest objęty gminnym systemem odbioru odpadów. Obowiązuje segregacja gromadzonych odpadów. Usuwanie odpadów z ROD następuje na podstawie umowy z uprawnioną firmą wg stawek, które nie mogą przekraczać kwot określonych w uchwale Rady Miejskiej tj. 172,80 brutto za 1 m³ w przypadku segregacji odpadów, 345,60 zł za 1 m³ w przypadku odpadów niesegregowanych.
- Sianów - brak ujęcia ROD w gminnych systemach usuwania odpadów. Usuwanie odpadów we własnym zakresie.
- Polanów - do 31 grudnia 2020 roku ROD objęte są gminnym systemem gospodarowania odpadami. Po tym terminie ROD będzie zobowiązany do podpisania umowy na odbiór odpadów z uprawnioną firmą. Stawek nie określono. Obowiązuje segregacja odpadów.
- Rosnowo - ROD nie jest objęty żadnym systemem usuwania odpadów. Odpady są usuwane we własnym zakresie przez działkowców.
- Bobolice - ROD nie objęty systemem gminnym. Obowiązuje umowa z uprawnioną firmą do usuwania odpadów. Stawek górnych nie ustalono.
- Mielno - ROD jest objęty gminnym systemem gospodarowania odpadami do 31 grudnia 2020 roku. Od 1 stycznia ROD będzie zobowiązany do zawarcia umowy z uprawnioną firmą do usuwania odpadów. Górnych stawek nie określono.
- Gościno - ROD jest objęty gminnym systemem gospodarowania odpadami. Obowiązuje segregacja odpadów. Stawki wynoszą za odpady segregowane: pojemnik 120 litrów 16,00 zł., pojemnik 200 litrów 33,00 zł., pojemnik 1100 litrów 54,00 zł., kontener KP7 (7000 litrów) 340,00 zł. W przypadku braku segregacji opłaty wynoszą odpowiednio: 120 litrów 64,00 zł., 240 litrów 132,00 zł., 1100 litrów 216,00 zł., KP7 1020,00 zł.

- Barwice - ROD nie jest objęty gminnym systemem. Winien posiadać umowę z uprawnioną firmą na odbiór odpadów. Stawek nie określono.
- Białý Bór - ROD objęty jest gminnym systemem odbioru odpadów. Obowiązuje segregacja. Stawka wynosi 169,30 zł za rok od nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe jedynie przez część roku.
- Wałcz - ROD nie są objęte gminnym systemem gospodarowania odpadami. Obowiązuje umowa z uprawnioną firmą do usuwania odpadów oraz obowiązek segregacji odpadów. Górne stawki wynoszą: pojemnik 120 litrów' 6,32 zł., 240 litrów 12,65 zł., 1100 litrów 58,00 zł. Przy braku segregacji opłatę się podwaja.
- Mirosławiec - ROD nie są objęte gminnym systemem gospodarowania i od 1 września 2020 będą zobowiązane do selektywnej zbiórki odpadów. Nie ustalono stawek za odbiór odpadów w takim systemie.
- Tuczno - ROD nie jest objęty gminnym systemem gospodarowania odpadami. Obowiązuje umowa z uprawnionym do usuwania odpadów podmiotem gospodarczym. Stawek nie ustalono.
- Człopa - ROD nie jest objęty gminnym systemem gospodarowania odpadami. Obowiązuje umowa z uprawnionym do usuwania odpadów podmiotem gospodarczym. Stawek nie ustalono.

Gminny system gospodarowania odpadami obowiązuje w 5 miejscowościach i obejmuje 9 rodzinnych ogrodów działkowych. W 19 miejscowościach obejmujących 71 rodzinnych ogrodów działkowych obowiązuje umowa z firmą uprawnioną do wywozu odpadów. W 2 miejscowościach obejmujących 2 ROD nie są one objęte żadnym systemem usuwania odpadów. Odpady komunalne są usuwane z ROD we własnym zakresie przez działkowców i zarząd ROD. W miejscowościach gdzie ROD są objęte gminnym systemem, zarządy ROD składają deklaracje o spodziewanej ilości odpadów powstałych w ROD i ponoszą koszty wg zasady ilość pojemników pomnożona przez cenę za dany pojemnik. W miejscowościach gdzie ROD są objęte gminnym systemem, zarządy ROD składają deklaracje o spodziewanej ilości odpadów powstałych w ROD i ponoszą koszty wg zasady ilość pojemników pomnożona przez cenę za dany pojemnik. W tym przypadku główna uwaga zarządu skupiona jest na obowiązku segregacji odpadów aby nie podwyższać kosztów. Jest to jednak bardzo trudne do praktycznego wykonania. W miejscowościach gdzie ROD posiadają umowy na usuwanie odpadów przez uprawnione firmy obowiązują wynegocjowane z firmą stawki za poszczególne rodzaje odpadów nie większe jednak niż określone w uchwałach rad miast jako stawki górne za odbiór odpadów z nieruchomości niezamieszkałych. Nie wszystkie samorządy podjęły takie uchwały i określiły maksymalne stawki. W miejscowościach , w których ROD usuwają odpady na podstawie umowy nie ma wielkiego wyboru firm. W zdecydowanej większości usługi w danej miejscowości oferuje zazwyczaj jedna firma. W Koszalinie są dwie firmy. Więc nie ma możliwości racjonalnego wyboru usługodawcy. Jako

przykład zmonopolizowania rynku jest taki fakt, że w Niekłonicach jeden z ogrodów zakwestionował wysokość wystawionej faktury za usługi usuwania odpadów, natychmiast usługodawca wypowiedział umowę a drugi uprawniony podmiot nie jest zainteresowany świadczeniem usług dla ROD w Niekłonicach. W związku z tym zarząd znalazł się w próżni prawnej i będzie niestety musiał przyjąć warunki monopolisty. Wyboru firmy dokonuje zarząd ogrodu i trudno w tych warunkach kierować się jakimikolwiek kryteriami ekonomicznymi.

Okręg PZD w Legnicy

Wdrażanie zmienionych zasad gospodarki odpadami w ROD, które zostały włączone do gminnego systemu odbioru odpadów komunalnych jest zróżnicowane. W części ROD pozostał zryczałtowany system odbioru odpadów komunalnych, lecz w stosunku do ubiegłego roku opłaty za odbiór odpadów wzrosły. Pomimo tego i tak opłaty są korzystne dla działkowców. W opłacie za odbiór śmieci nie jest ujęta opłata za pojemniki i kontenery. Nie ma możliwości wystąpić z systemu gminnego. Tak jest min. w przypadku Bolesławca, Koźlic, Kulowa, Wojcieszowa. Natomiast w ROD, które z różnych przyczyn zostały wyłączone z systemu gminnego np. w przypadku ROD „Pod Kasztanami” w Jaczowie k. Głogowa, ROD położone na terenie Chocianowa, które muszą podpisać indywidualne umowy z nowym odbiorcą odpadów, gdyż Związek Gmin Zagłębia Miedziowego wyłączył ROD-y z systemu gminnego. Podobnie jest w przypadku Chojnowa gdzie z trzech ogrodów jeden z nich ROD „Jaśmin” Chojnów położony jest poza granicami miasta. W chwili obecnej przedmiotowy ogród został wyłączony z systemu gminnego, bo firma wyłoniona w przetargu na odbiór odpadów obsługuje tylko ROD-y położone na terenie miasta. Opłaty za odbiór śmieci z indywidualnym odbiorcą odpadów są niewspółmiernie wysokie do dotychczasowych opłat w systemie gminnym. W tym przypadku ROD „Jaśmin” musi sam znaleźć odbiorcę śmieci i zawrzeć z nim indywidualną umowę.

W 14 ROD na łączną powierzchnię 117,5885 ha i liczbie działek 2418 funkcjonuje inny sposób odbioru odpadów komunalnych tj.

- W 2 ROD: „Wrzos” w Gromadce i „Pokój” w Prochowicach - zarządy ROD składają do gmin deklarację 0, ze względu na to, że każda działka w wymienionych ogrodach posiada kompostownik, odpady powstałe na terenie ogrodu są kompostowane a inne w niewielkich ilościach odpady są zabierane przez działkowców do miejsc zamieszkania, segregowane i umieszczane w pojemnikach przy domowych. Urzędy Gmin nie wymagają od ROD realizacji nowych zasad gospodarowania odpadami komunalnymi pod warunkiem utrzymania porządku i czystości wokół i na ogrodach.

- W 12 ROD: „Witamina” w Leśnej Polanie, „Sami Swoi” w Lubomierzu, „Storczyk” w Mirsku, „Pod Olchą” w Olszynie, „Roszamik” w Radwanicach, „Międzyłesie” w Rzeszotarach, „Dolinka”, „Pszczołka Maja” oraz „Kolejarz” w Ścinawie, „Lena” w Wilkowie, „Malinka” i „Magnolia” w Zawidowie - sytuacja przedstawia się podobnie tzn. Urzędy Gmin nie wymagają od ROD realizacji

nowych zasad gospodarowania odpadami komunalnymi pod warunkiem utrzymania porządku i czystości wokół i na ogrodach, ze względu na to, że każda działka w wymienionych ogrodach posiada kompostownik, odpady powstałe na terenie ogrodu są kompostowane a inne odpady w niewielkich ilościach są zabierane przez działkowców do miejsc zamieszkania, segregowane i umieszczane w pojemnikach przydomowych.

Okręg PZD w Lublinie

Okręg, zarządy ROD i kolegia prezesów KOD ściśle współpracowały i nadal współpracują z radami miast i gmin w celu wypracowania dobrych rozwiązań dla ogrodów i działkowców. W ROD objętych gminnym (ogólnym) systemem odbioru odpadów wywóz śmieci odbywa się na podstawie składanych przez ROD deklaracji za okres w którym ogród funkcjonuje. Stawki opłat za wywóz odpadów nie przekraczają przyjętych w ustawie kwot. W ROD wyłączonych z gminnego systemu, przy współpracy z Okręgiem zarządy ROD zawierają umowy z firmami wywozowymi. W przypadku funkcjonowania na terenie miasta kilku firm posiadających koncesje na odbieranie odpadów komunalnych o wyborze firmy decyduje cena, negocjowane są warunki indywidualnych umów na wywóz odpadów. Ostatecznie zarząd ROD podejmuje decyzje z jaką firmą będzie zawarta umowa. W ROD w których funkcjonuje system prywatny, w zdecydowanej większości umowy zawierane są na wywóz odpadów mieszaných.

Okręg PZD Łódzki

Na wybór firmy ma najczęściej wpływ rejonizacja, firmy obsługują tylko wyznaczone obszary, dzielnice. Problemem są trudne dojazdy do ogrodu, w związku z czym często tylko jedna firma zainteresowana była podpisaniem umowy. W ogrodach, gdzie był wybór ofert, przeważały czynniki ekonomiczne, wówczas wybierana była firma, która oferowała najniższą cenę. W miastach Brzeziny oraz Sieradz obowiązuje monopol. Ogrody nie miały możliwości wyboru firmy. W Zgierzu jest kilka firm zajmujących się gospodarką odpadami, niemniej tylko jedna chce podpisywać umowy z ROD. W Tomaszowie Mazowieckim, większość ogrodów pozostała przy systemie, który sprawdza się od lat, jest to wieloletnia współpraca z firmą dostarczającą i odbierającą worki.

Działkowcy z ogrodów znajdujących się w gminnym systemie odbioru odpadów są zadowoleni z obowiązującego systemu, gdyż odbiory realizowane są według harmonogramu opracowanego przez Urząd Gminy, a w razie potrzeby zarząd ROD zgłasza firmie odbierającej odpady dodatkowy odbiór poza grafiką.

Okręg PZD Małopolski

Zarządy ROD, którym zostały wypowiedziane umowy z gminnego systemu odbioru odpadów komunalnych wyłoniły najtańsze oferty i po negocjacjach zawarły nowe umowy na odbiór odpadów komunalnych. W Krakowie obowiązuje gminny system odbioru odpadów z kwotami ryczałtowymi odbioru. 49,70 zł za odpady segregowane lub 74,55 zł za odpady zmieszane lub system wywozu wypełnionych kontenerów średnio co dwa tygodnie. W systemie wywozu kontenerów opłata za użyczenie kontenera wzrosła podwójnie.

W Chrzanowie i Tarnowie najbardziej atrakcyjną formą jest umowa z firmą prywatną, pobierająca opłaty za każdy worek w wysokości 15 zł. Potwierdzeniem faktu, iż warto negocjować umowy w sprawie odpadów jest mały ogród ROD „MAFI” z Wadowic, który podpisał umowę z MPO, ale z uwagi na wielkość ogrodu śmieci wywożone są nieodpłatnie. W Kętach Zarząd ROD rozwiązał nową umowę z MPO z uwagi na fakt, iż wywożone były niepełne kontenery, a liczone opłatę za pełny tonaż. Obecnie trwają negocjacje z inną firmą prywatną na podpisanie umowy. Zarządy ROD w dużych miastach niewiele zmieniły w swojej polityce gospodarowania odpadami, natomiast pojedyncze ogrody w małych miastach zostały pozbawione możliwości wywozu odpadów. W większości małopolskich ogrodów od lat kładziony jest nacisk na segregowanie odpadów zielonych na kompostownik.

Okręg PZD Mazowiecki

Wdrażanie zmienionych zasad gospodarki odpadami w przypadku ROD, które zostały włączone do gminnego systemu odbioru odpadów komunalnych polegało na wypełnianiu warunków obsługi systemem gminnym. Operatorzy niektórych gmin odbierają odpady zmieszane oraz segregowane w jednym pojemniku i sortują je w sortowniach, operatorzy innych gmin odbierają odpady frakcjonowane. Gminy przedstawiały materiały informacyjne do wykorzystania. Wdrażanie zmienionych zasad gospodarki odpadami w przypadku ROD, które zostały wyłączone z gminnego systemu odbioru odpadów komunalnych i musiały zawrzeć umowy z prywatnymi firmami na wywóz odpadów komunalnych w systemie prywatnym polegało na opracowaniu przez zarządy ROD wymogów do spełnienia w nowych realiach. Wiadomości pochodziły z urzędów gmin, z ich stron internetowych oraz materiałów publicznych. Zarządy ROD wybierały usługodawców w drodze zapytań ofertowych z Rejestrów podmiotów działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości prowadzonych przez gminy. Głównymi kryteriami były cena, szybkość reakcji na zgłoszenie, dotychczasowe doświadczenia we współpracy. Wyborów dokonywały zarządy ROD w drodze konkursów ofert i zapytań ofertowych. ROD Okręgu Mazowieckiego poza Piasecznem i Warszawą samodzielnie dokonywały wyboru usługodawców odbierających odpady. OZM zaangażował się w koordynację zawierania umów przez warszawskie i piaseczyńskie ROD.

Okręg PZD Opolski

Większość ROD ma podpisane umowy z prywatną firmą odbierającą odpady. ROD, które zostały wyłączone z systemu gminnego, m.in. ROD „Zgoda”, ROD „Welur” w Kietrze, ROD „Przyszłość” w Namysłowie, decyzję o podpisaniu umowy z daną firmą odbierającą odpady podejmuje Zarząd ROD na swoich posiedzeniach. W systemie gminnym istnieje możliwość deklarowania odbioru odpadów od 1 kwietnia do 30 września. Okręgi PZD służą pomocą w wyszukiwaniu firmy indywidualnej. Decydującym czynnikiem wyboru takiej firmy jest cena, a potem jakość wykonywanych usług. Zarząd ROD poszukują tych firm, a

następnie kontaktują się z nimi w celu ustalenia oferty. W przypadku ROD z terenu Kietrza Gmina umieściła na stronie internetowej spis firm odbierających odpady wraz z telefonem kontaktowym. Niektóre firmy prywatne nie chcą wywozić śmieci z terenów ROD. Ogrody mają możliwość regulacji stawki z firmami odbierającymi odpady komunalne, w ten sposób, że śmieci są wywożone tylko wtedy gdy pojemniki są pełne i wystawiana jest wtedy faktura do zapłaty na Zarząd ROD. Zarządy ROD mają też możliwość zadzwonienia do firmy i wtedy śmieci są wywożone z terenów ROD. W ROD „Relax” w Polskiej Nowej Wsi nie ma możliwości podpisania umowy z inną firmą niż należnie do systemu gminnego, brakuje chętnych.

Okręg PZD w Pile

7 ROD włączonych do systemu gminnego wnosi ryczałtową stawkę. Pozostałe 76 Ogrodów (po wykluczeniu ich z systemu gminnego) zawarło umowy z przedsiębiorstwami wskazanymi przez Związek Międzygminny „Piłski Region Gospodarki Odpadami Komunalnymi” ujętymi w rejestrze działalności regulowanej w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych dla obszaru działania Związku Międzygminnego. Są to głównie firmy lokalne. O wyborze finny decydowały Zarządy poszczególnych ROD. Zarządy ROD wybrały te firmy, które gwarantowały najniższe ceny, posiadały pojemniki na śmieci komunalne i były w stanie zabezpieczyć ogrodom odpowiednią ich ilość. Dla 6 ROD w Okręgu PZD, Kolegia Prezesów z Okręgowym Zarządem PZD wynegocjowały z samorządami gminnymi, aby ROD gdzie jest bardzo mało działkowców złożyły deklaracje „zerowe”. Są to ogrody wyłączone z systemu gminnego. Mamy również 2 ROD wyłączone z systemu gminnego, które są zlokalizowane między polami rolników, w dalekiej odległości od miasta, gdzie zakład wywożący śmieci odmówił podpisania umowy na wywóz odpadów. W tych ogrodach jest dużo działek wolnych a na działkach zagospodarowanych działkowcy uprawiają głównie warzywa, a odpady zielone kompostują. Przy wyborze firmy wywożącej śmieci z terenów ROD - Okręgowy Zarząd PZD uczestniczył razem z Prezesami Kolegiów w rozmowach z firmami celem wynegocjowania najniższych cen wywozu śmieci.

Okręg PZD Podkarpacki

Kolegia Prezesów z poszczególnych miast negocjują z zainteresowanymi firmami warunki odbioru odpadów komunalnych z terenów ROD. Każdy zarząd precyzuje warunki i podpisuje umowę, w której określony jest termin, w jakim obowiązywać będzie umowa na wywóz odpadów (sezonowy wywóz odpadów lub całoroczny) oraz stawka za wywóz zadeklarowanej ilości odpadów (określana jest ilość i wielkość pojemników na odpady zmieszane i/lub segregowane). Firma odbierająca odpady określa częstotliwość odbioru odpadów (raz lub dwa razy w tygodniu lub miesiącu). Wyjątek stanowi miasto Jarosław, gdzie uchwałą rady miasta precyzyjnie określony jest termin obowiązywania umowy (cały rok) i terminy odbioru segregowanych odpadów oraz kwota od działki. W mieście

Sanok ogrody działkowe również podlegają pod system gminny i obciążone są ryczałtową stawką za wywóz odpadów.

Okręg PZD Podlaski

W Okręgu Podlaskim 22 Rodzinne Ogrody Działkowe mają podpisane umowy z firmami prywatnymi na wywóz odpadów. Zarządy ROD dokonują przeglądu ofert firm świadczących usługi w tym zakresie na danym obszarze i wybierają tą która jest najkorzystniejsza cenowo aby podjąć z nią negocjacje. W kilku przypadkach umowa z firmą prywatną stanowi uzupełnienie systemu gminnego w którym ustalona częstotliwość wywozu odpadów z terenów ROD jest niewystarczająca. Zarządy chwala elastyczność jaka wiąże się z systemem prywatnym. Częstotliwość i wielkość pojemników dostosowywana jest w taki sposób aby koszt wywozu był jak najniższy. Jeden ogród zgłosił znaczny wzrost kosztów wywozu w tym systemie (700%). Wynika to z braku konkurencji w tym regionie i położeniu tego ROD. Sytuacja związana z wdrażaniem jest skrajnie różna. Niektóre ogrody są zadowolone z funkcjonowania tego systemu i kosztów wywozu, ich zdaniem częstotliwość wywozu i ceny są zadowalające. Wynika to z gotowości działkowców danego ROD do współpracy z zarządem, głównie w zakresie segregacji odpadów oraz kompostowania odpadów biodegradowalnych. Wiele ROD zgłasza jednak trudności z wdrażaniem tego systemu choć nie stanowią one większości. Zarządy głównie zwracają uwagę na problemy w zachowaniu działkowców. Przystawienie na system segregacji wymaga od członków zarządów i gospodarzy ROD wiele wysiłku, rozmów i nadzoru, aby wpłynąć na postępowanie działkowców w tym zakresie.

Okręg PZD Pomorski

W zależności od lokalnych warunków niektóre ROD zostały włączone do gminnego systemu odbioru odpadów komunalnych, inne z kolei zostały z tego systemu wyłączone. W obu przypadkach zdecydowana większość ankietowanych nie zgłaszała istotnych problemów przy realizacji zmienionych zasad gospodarki odpadami. W przypadku zawierania umów z podmiotami prywatnymi proces wyłaniania wykonawcy dokonywany jest przez zarządy ROD w oparciu o przyjęte kryteria, spośród których kluczowym kryterium jest zazwyczaj cena świadczonej usługi. W niektórych miejscowościach podmioty świadczące usługi odbioru odpadów są monopolistami, co implikuje brak możliwości wyboru wykonawcy. Należy domniemywać, że taka sytuacja w sposób wyraźny przekłada się na cenę usługi.

Okręg PZD w Poznaniu

Zmienione zasady gospodarki odpadami w ROD w Okręgu Poznańskim w wielu gminach zaczęły obowiązywać od stycznia br. Zmiany od stycznia br. objęły 151 ROD o powierzchni 1243,733 ha i liczbie działek 25445 w miejscowościach tj. Gniezno, Grodzisk Wlkp., Kościan, Opalenica, Zbąszyń, Dopiewo, Komorniki, Stęszew, Suchy Las, Gostyń, Leszno, Rawicz, Kórnik, Rokietnica, Tarnowo Podgórne, Śrem, Szamotuły, Września. Od września br. zmiany gospodarki odpadami weszły w życie w 107 ROD o powierzchni 913,2984 ha i liczbie działek

21955 w miejscowościach: Poznań, Oborniki, Buk, Czerwonak, Kostrzyn Wlkp., Murowana Goślina, Pobiedziska, Swarzędz i Nowy Tomyśl. W pozostałych miastach zmiany wchodziły w ciąg roku 2020 - od marca w Środzie Wlkp., od kwietnia w Pniewach, od maja w Luboniu i od czerwca w Skokach. W ramach przyjętych przez gminy „Regulaminów utrzymania czystości i porządku” w wielu gminach ROD musiały zabezpieczyć odpowiednie ilości pojemników na wszystkie frakcje odpadów. W przypadku systemu gminnego ROD muszą złożyć oświadczenie o przyłączeniu się do tego systemu, deklarację odnośnie ilości pojemników i częstotliwości ich odbioru oraz podpisać umowę z operatorem obsługującym dany teren z ramienia gminy. W przypadku miast, w których gminy pozostawiły ROD w systemie gminnym żaden ROD nie zrezygnował z tego systemu. W przypadku ROD poza systemem gminnym ważne jest zaznaczenie, że wszystkie te ROD nie otrzymały wyboru co do pozostania w systemie gminnym bądź wyjściu z niego, a zostały po prostu wyłączone z systemu gminnego decyzjami gmin. W tym przypadku ROD muszą podpisać umowę z firmą obsługującą daną gminę. W przypadku wielu gmin nie było wyboru co do firm, bowiem gminę obsługuje tylko jeden operator. Jeżeli nawet w gminie działają 2-3 firmy to ich ceny nie są konkurencyjne.

Okręg PZD w Słupsku

Z systemu gminnego odbioru odpadów został wyłączony jeden ROD w Ustce i zawarł umowę z firmą, która wykonuje usługi na terenie gminy. Inne firmy będące na rynku nie były zainteresowane podpisaniem umowy z ROD.

Okręg PZD Sudecki

Z systemu gminnego w 2020 roku zostało wyłączonych 23 ROD z miejscowości: Wałbrzych, Bystrzyca Kłodzka, Szczawno-Zdrój oraz z Mieroszowa. ROD z Bystrzycy Kłodzkiej (2 ROD) oraz Mieroszowa (1 ROD) nie miały możliwości wyłonienia firm na odbiór odpadów ponieważ w ww. miejscowościach funkcjonuje wyłącznie po jednej firmie, która zgodnie z przepisami może odbierać taki rodzaj odpadów. W przypadku Wałbrzycha i Szczawna-Zdroju, Biuro Okręgu Sudeckiego PZD przeprowadziło rozmowy ze wszystkimi firmami gospodarującymi odpadami mające na celu sprawdzenie wysokości opłat za odbiór odpadów z terenów ROD. Najkorzystniejszą ofertę przedstawiła firma Alba Dolny Śląsk, która złożyła najniższą ofertę za odbiór odpadów (128 zł za jednorazowy odbiór odpadów zmieszanych z pojemnika 1100 litrów) oraz zwolniła ogrody z odbioru odpadów w miesiącach od listopada do marca włącznie. Biuro OZ PZD przeprowadziło rozmowy i uzgodnienia z zarządami ROD funkcjonującymi na terenie miasta Wałbrzycha oraz z Zarządem ROD „Magnolia” w Szczawnie Zdroju w zakresie warunków i kosztów odbioru odpadów z terenów ROD. Zarządy tych ROD wyraziły zgodę na zawarcie umów z firmą Alba Dolny Śląsk i w związku tym Biuro OZ Sudeckiego przygotowało dla wszystkich ROD z Wałbrzycha i Szczawna-Zdroju wzory umów, które zostaną zawarte z ww. firmą. W przypadku pozostałych 108 ROD system odbioru odpadów nie zmienił się.

Okręg PZD w Szczecinie

W ROD, w których już obowiązuje segregacja odpadów często są problemy ze stosowaniem się do wymogów - nie wszyscy działkowcy mają nawyk segregowania. Część ROD prowadzi dobrowolnie segregację odpadów, chcąc obniżyć koszty. Niektóre jednak firmy wywożące odpady segregowane podniosły ceny nawet o 100 %, dlatego nie wszystkie ogrody mające wybór, decydują się na segregowanie. W wielu ogrodach nie ma obowiązku segregacji śmieci, a w niektórych będzie ona obowiązywała dopiero od września br. W ogrodach w Gryficach, Lipianach, Międzyzdrojach, Nowogardzie, Stepnicy nowe zasady będą obowiązywały dopiero od stycznia 2021, których wdrożenie zostało przesunięte w związku z epidemią. Będzie również obowiązek podpisania umowy z firmą prywatną, jednak ogrody nie znają jeszcze szczegółów.

Przy wyborze danego odbiorcy odpadów, zarządy biorą pod uwagę poniższe czynniki:

- odbiór na telefon, po zapełnieniu pojemników
- cena i możliwość jej negocjacji
- brak opłat za dzierżawione pojemniki
- możliwość wyboru pojemnika w zależności od potrzeb i możliwości umiejscowienia pojemnika
- brak konieczności segregacji
- długoletnia umowa i dobra współpraca
- elastyczność w ilości odbieranych pojemników
- odległość firmy od ogrodu.

W mniejszych miejscowościach (np. Kamień Pomorski, Wrzosowo, Pyrzyce) jest jeden odbiorca odpadów, więc ogrody nie mają możliwości innego wyboru, opłaty są ustalane przez gminę i są ustalane od ilości odpadów niesegregowanych i segregowanych. Niektóre ogrody (np. Krokus w Kamieniu Pom., Staszica w Szczecinie) objęte są dwoma sposobami odbioru odpadów ze względu na sektory tych ogrodów będące w 2 gminach. Okręg w Szczecinie nie uczestniczył do tej pory przy negocjacjach stawek za odbiór odpadów, czy wyborze firmy. Zarządy nie zagaszały się w tej sprawie wcześniej o pomoc w tym zakresie.

Okręg PZD Śląski

Sytuacja dotycząca wdrażania przez gminy nowych zasad gospodarki odpadami jest bardzo zróżnicowana. Większość gmin traktuje rok 2020 jako rok przejściowy i nie zostały jeszcze wprowadzone nowe zasady gospodarki odpadami. Urzędy Miast wskazują, że procedury dostosowania gminnych systemów gospodarki odpadami komunalnymi do zmian związanych z funkcjonowaniem tego systemu zostały przerwane lub znacząco utrudnione na skutek epidemii koronawirusa. Z uwagi na epidemię ustawodawca wydłużył okres przejściowy. Gminy są obowiązane dostosować uchwały do dnia 31 grudnia 2020r. Zarządy ROD, które w roku 2020r. nie zmieniły systemu gospodarki odpadami wskazują, że z ich perspektywy nie zmienił się sposób gospodarki

odpadami, natomiast zmianie uległy ceny. W przypadku ROD, które zostały wyłączone z gminnego systemu gospodarki odpadami, wybierana jest firma umożliwiająca wywóz odpadów w najniższej cenie. W większości wyboru firmy dokonuje Zarząd ROD, a niektóre ROD omawiają sprawę na walnym zebraniu porównując warunki przedstawione przez poszczególne firmy. Generalnie w tym zakresie nie zaobserwowano większych problemów. Należy natomiast zauważyć, że nie zawsze wybór jest możliwy, przykładowo w przypadku niektórych ogrodów usytuowanych na terenie Delegatury Tarnowskie Góry, nie istnieje wybór - wywozem odpadów komunalnych z terenu ROD zajmuje się wyłącznie jedna firma.

Okręg PZD Świętokrzyski

Oдноśnie całościowej oceny i porównania w zakresie wdrażania w ogrodach zasad gospodarki odpadami w odniesieniu do systemu gminnego i systemu opartego na działalności firm „prywatnych”, na chwilę obecną można jej dokonać w oparciu o dotychczasowe doświadczenia ROD, które z obu wymienionych systemów korzystają. Generalne wnioski, jakie warto zasygnalizować, to przede wszystkim lepsza ocena systemu odbioru odpadów, oparta o system prywatny - firmy zewnętrzne. System ten jak wskazuje praktyka, jest bardziej elastyczny jeśli chodzi o odbiór odpadów - nie ma co do zasady rygorystycznie ustalonych terminów, istnieje realna szansa odbioru śmieci na tzw. telefon z chwilą zapełnienia kontenera. Zasada ta staje się jeszcze bardziej powszechna, im mniejszej miejscowości dotyczy. Jak pokazuje np. system „prywatny” obowiązujący w Ostrowcu Świętokrzyskim, obok elastycznego podejścia firmy odbierającej śmieci, dochodzi także niewygórowany - według samych działkowców - czynnik kosztowy. Worek 110l śmieci zmieszanych to koszt 33,60 zł. Zwieńczeniem zalet systemu prywatnego jest także często bardziej liberalne podejście w zakresie rodzaju odbieranych śmieci czy ich właściwej segregacji. Z dotychczasowego doświadczenia w województwie świętokrzyskim wynika, że wybór firmy odbierającej odpady z danego ROD należy do samego ogrodu. Wybór ten dokonywany jest z grona podmiotów funkcjonujących w danej miejscowości lub najbliższej okolicy. Dla przykładu wskazać należy, że jeden ze starachowickich ogrodów działkowych w zależności od terenu z którego śmieci są odbierane, posiada podpisane umowy na odbiór odpadów komunalnych z dwoma niezależnymi firmami.

Okręg PZD Toruńsko-Włocławski

Żaden z ogrodów, który były przed wprowadzeniem nowelizacji ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach objęty gminnym systemem odbioru odpadów komunalnych nie został pozbawiony tej możliwości. W większości miejscowości Okręgu PZD funkcjonuje tylko jedna firma wywożąca odpady, w związku z czym nie ma możliwości wyboru. Wyjątek stanowi miasto Toruń, w którym funkcjonują dwie firmy wywożące odpady tj. GENTOR i MIEJSKIE PRZEDSIĘBIORSTWO OSZYSZCZANIA SP. Z O.O. W Toruniu pierwszym czynnikiem decydującym o wyborze firmy wywożącej odpady jest położenie

ROD i możliwość dojazdu do pojemników pojazdów wielkogabarytowych, gdyż MPO Sp. z o.o. posiada tylko i wyłącznie takie pojazdy wywożące odpady. Firma Gentor posiada w swoich zasobach mniejsze pojazdy, które są w stanie dojechać do wszystkich ROD. W przypadku, kiedy do ROD jest możliwy dojazd pojazdów wielkogabarytowych wybierana jest firma MPO Sp. z o.o., gdyż posiada ona korzystniejszą cenowo ofertę, niż firma Gentor.

Okręg PZD Warmińsko-Mazurski

Najwięcej ROD zostało wyłączonych z gminnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi z terenu działania Związku Gmin Regionu Ostródzko-Iławskiego „Czyste Środowisko”. Działaniem swoim Związek ten obejmuje znaczną część obszaru Okręgu Warmińsko-Mazurskiego PZD, obejmując nim ROD z terenu Iławy, Morąga, Nowego Miasta Lubawskiego, Ostródy, Zalewa i Lubawy. Okręg udzielił w czerwcu pomocy Zarządowi ROD „Witaminy” w Nowym Mieście Lubawskim w zredagowaniu pisma mającego na celu włączenie ROD do systemu gminnego, jednak do niniejszego momentu ROD nie otrzymał na nie odpowiedzi. Część ROD z tego obszaru miało problem ze znalezieniem prywatnego odbiorcy odpadów komunalnych ze względu na małą liczbę, albo w ogóle brak takich odbiorców. Zdecydowanie lepiej kształtuje się sytuacja ROD znajdujących się w większych miejscowościach (Iława, Ostróda), które znalazły bez większych problemów prywatnych odbiorców. Kolejną dużą grupą ROD wyłączoną z gminnego systemu gospodarki odpadami są ROD położone na terenie gmin otaczających Olsztyn. W większości ROD te mają podpisaną umowę z prywatnym odbiorcą odpadów komunalnych z Wadągą. Większość ROD chwali współpracę z odbiorcą, który zwłaszcza przy większych ROD, jak „Na Wójtowej Roli” przeprowadza we własnym zakresie dodatkową segregację śmieci. Kolejną grupą wyłączoną z systemu gminnego są ROD z terenu Kętrzyna, które początkowo zostały objęte systemem gminnym, a następnie w odpowiedzi na protesty ROD domagających się stosowania stawek ustawowych zostały z tego systemu na mocy uchwały Rady Miejskiej wyłączone. Również ROD z terenu Gołdapi mają już od wielu lat podpisane umowy z prywatnymi odbiorcami. Pozostałe ROD zostały włączone co do zasady do gminnego systemu odbiorów odpadów komunalnych. Decyzję o wyborze firm z którymi ROD podpisują umowy podejmują Zarządy ROD. Odnośnie kwestii wdrażania zmienionych zasad gospodarki odpadami stan ten jest przyczyną sporu pomiędzy organami PZD, a gminnymi odbiorcami odpadów komunalnych. Gminy podejmują bowiem uchwały w których wprowadzają podwyższone stawki za gospodarowanie odpadami, wraz z obowiązkiem segregacji odpadów. Działania te uzasadniają możliwością dostosowania się przez Gminy do przepisów znowelizowanej ustawy o gospodarce odpadami komunalnymi do dnia 31 grudnia 2020 roku. Stan ten spotyka się z akceptacją Regionalnej Izby Obrachunkowej w Olsztynie. Okręg jednak konsekwentnie stoi na stanowisku, że Gminy nie mogą wprowadzać już po wejściu w życie znowelizowanej ustawy uchwał sprzecznych ze stawkami w niej zawartymi. Gminy zobowiązane są bowiem działać na podstawie i w

granicach prawa, tymczasem uchwały przez nie wydawane oparte są w zakresie stawek o przepisy już nieobowiązujące. Aktualnie w sprawie tej toczy się spór przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym w Olsztynie z Mazurskim Związkiem Międzygminnym Gospodarka Odpadami. W najbliższym czasie Okręg będzie także kierował skargę do WSA na uchwałę Rady Miasta Olsztyna. Kolejną kwestią jest brak wprowadzenia obowiązku segregacji w niektórych gminach do końca 2020 r. (Gołdap), a nawet do końca 2021 r. (Olecko). Możliwość takich ustaleń wynika z małej liczby mieszkańców tych miejscowości, wpływającej na znacznie lepszy kontakt ROD z włodarzami miast. W sprawie wdrażania znowelizowanych zasad przez prywatnych odbiorców komunalnych to kwestia ta różni się znacząco w zależności od Zarządu ROD, jego zdolności negocjacji z prywatnym przedsiębiorcą, a także od samego przedsiębiorcy. W niektórych przypadkach, jak w ROD „Na Wójtowej Roli”, odbiorca sam przeprowadza nawet segregację odpadów komunalnych, w innych jak w ROD „Reymonta” w Olsztynie toczy się spór z odbiorcą, który obciążył ROD za większą ilością pojemników, niż faktycznie odebrał. Jeszcze inny problem z wdrażaniem znowelizowanej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wiąże się z mniejszymi ROD z małych miejscowości (np. Srokowo), gdzie do tego czasu działkowcy zabierali odpady komunalne z działki do domu i ROD w ogóle nie ponosił wtedy kosztów gospodarki odpadami komunalnymi. Aktualnie ROD „Ornet” w Srokowie ma zostać objęty działaniem Mazurskiego Związku Międzygminnego Gospodarka Odpadami, który wymaga odbierania odpadów 2 razy w miesiącu, nieważne czy odpady ROD nazbiera czy nie. Działanie takie przy małych ROD (ROD „Ornet” w Srokowie” ma 40 działkowców) mogą doprowadzić do ich niewydolności finansowej. Na szczęście do dnia dzisiejszego przedstawiciele Mazurskiego Związku Międzygminnego Gospodarka Odpadami nie dotarli do Srokowa i jak ma nadzieję Zarząd ROD stan ten się utrzyma.

Okręg PZD we Wrocławiu

We Wrocławiu wdrożenie zmienionych zasad gospodarowania odpadami nastąpi dopiero po dostosowaniu przepisów miejscowych do znowelizowanej ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminach. W 23 lipca Rada Miejska Wrocławia podjęła uchwałę w sprawie metod ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i stawek tej opłaty. Z ww. dokumentu wynika, iż uchwała wejdzie w życie z dniem 1 września 2020r. W większości miast powiatowych okręgu wrocławskiego nie ma jeszcze wdrożonych zmienionych zasad. Niemniej jednak Zarządy ROD decydują się na stopniowe zmiany systemu odbioru odpadów z zmieszanych na segregowane, ponieważ znacznie wpływa to finanse ogrodu. Zarząd ROD decyduje o wyborze najkorzystniejszej oferty.

Okręg PZD w Zielonej Górze

W Okręgu Zielonogórskim nie występuje sytuacja gdzie ogrody zostały wyłączone z gminnego systemu odbioru odpadów komunalnych i musiały zawrzeć umowę z firmą prywatną. Okręg na bieżąco śledzi działania

podejmowane przez miasta i gminy. Stawki opłat nie przekraczają maksymalnych stawek opłat, które zostały określone w ustawie "śmieciowej".

3. Realizacja przez działkowców segregacji odpadów komunalnych w ROD, w których została ona wprowadzona Co wpływa na to, że w niektórych ROD działkowcy segregują odpady, a w niektórych nie?

Okręg PZD w Bydgoszczy

Prowadzenie obowiązkowej segregacji odpadów przebiega różnie. W gminach i miastach, w których prowadzona jest obowiązkowa segregacja odpadów oraz wzrosły stawki za wywóz śmieci, ogrody nie mają większych problemów z porządkiem w ogrodach. Są to najczęściej miasta i gminy miejskie. Działkowcy mając świadomość wzrostu cen i obowiązku segregacji stosują się do zaleceń zarządców ogrodu i na ogół właściwie segregują śmieci. W ogrodach wzorcowych, które nie mają problemu z „podrzucaniem” śmieci prowadzony jest stały monitoring i w razie problemów na bieżąco są one rozwiązywane. Działkowcy na bieżąco informowani są o zasadach segregacji śmieci (broszury i plakaty informacyjne, zebrania członkowskie) i mają pełną świadomość konsekwencji niewłaściwej segregacji. Oczywiście zdarzają się ogrody, w których segregacja jest prowadzona niewłaściwie, ale zarządy starają się temu zapobiec analizując np. zapisy z monitoringu lub zatrudniając gospodarza ogrodu lub osobę odpowiedzialną za właściwą segregację śmieci.

W ogrodach należących do tzw. gmin wiejskich segregacja wygląda gorzej. Częściej obserwuje się zjawisko wrzucania śmieci do niewłaściwych pojemników, jeśli ogród posiada pojemniki na różne frakcje śmieci, podrzucanie śmieci tzw. wielkogabarytowych, czasem opon i innych śmieci spoza ogrodu. Są także ogrody, które posiadają np. jeden kontener, wyłącznie na odpady zmieszane. Część ogrodów w ogóle nie ma pojemników a śmieci wywożone są przez działkowców poza ogród we własnym zakresie.

Jeśli chodzi o odpady „bio” zdecydowana większość działkowców posiada kompostowniki, do których wrzuca wszelkie odpady zielone pochodzące z działki. Niestety wciąż zauważalny jest niepokojący trend posiadania przez działkowców trawników zajmujących dużą powierzchnię działki. To powoduje produkcję dużej ilości masy zielonej, która nie mieści się w kompostownikach i dlatego bardzo często działkowcy wrzucają ją do pojemników np. na odpady zmieszane, plastiki.

Okręg PZD w Częstochowie

Realizacja przez działkowców segregacji odpadów - duże znaczenie ma wielkość ogrodu, w ogrodach do 100 działek działkowcy segregują odpady, w ogrodach dużych wprowadzenie segregacji jest bardzo trudne. Zarządy ROD wskazują że wręcz nie jest możliwe, pomimo udostępnionych broszur, ulotek, plakatów na

tablicach ogłoszeń i biurach. Przyczyną może być brak oznakowanych pojemników do segregacji ale również brak świadomości ekologicznej użytkowników działek. Brak konsekwencji za zaśmiecanie środowiska w przypadku nie segregowania śmieci. Pomimo regulaminowego obowiązku posiadania kompostowników na każdej działce znajdują się one na 65% działek .

Okręg PZD w Elblągu

Generalnie w codziennej działalności zarządy ROD spotykają się z dwoma postawami działkowców. Pierwszą grupę stanowią działkowcy, którzy doskonale rozumieją nowe zasady gospodarki odpadami i z ich strony zarządy ROD znajdują zrozumienie do idei segregacji. Drugą grupę stanowią oportuniści, którzy często - wręcz złośliwie zaśmiecają ogrody. Próby uświadomienia o szkodliwości takiego działania spotykają się z lekceważeniem a czasami nawet z agresją. Sądzymy, że ta grupa ma świadomość, że zarząd ROD nie posiada dostatecznych narzędzi do karania niesfornych działkowców.

Okręg PZD w Gorzowie Wlkp.

Segregacja odbywa się zgodnie z kulturą działkowców. Potrzeba edukacji - wszyscy musimy się nauczyć „nowego”. Jednym z problemów są pojemniki na odpady biodegradowalne. Skoro muszą być, to działkowcy zawalają je np. przyciętymi gałęziami (na zasadzie „kto pierwszy, ten lepszy”). Coraz więcej ROD wprowadza monitoring, aby skuteczniej przeciwdziałać nieprawidłowościom związanym z segregacją śmieci.

Okręg PZD w Kaliszu

Działkowcy akceptują segregowanie odpadów szczególnie w małych i średnich ogrodach.

Okręg PZD w Koszalinie

Wszędzie tam gdzie obowiązuje segregacja, zarządy ROD dokładają wszelkich starań organizacyjnych aby segregacja była przez działkowców prowadzona. Wystawiane są odpowiednie dla poszczególnych frakcji pojemniki. Niestety, ale zasady segregacji odpadów przez działkowców nie są w zdecydowanej większości przestrzegane. Do wystawionych pojemników dostarczane jest wszystko co działkowiec ma pod ręką, co w efekcie zwiększa koszty usuwania odpadów. Jest to bardzo trudny problem, nie przemawiają żadne argumenty, nawet przedstawianie otrzymanych faktur z kwotami do zapłaty. Najczęściej zarządy słyszą odpowiedź „ja płacę i nic mnie obchodzi to problem zarządu”. Częściowo, ale tylko częściowo, skuteczne są systemy elektronicznego dozoru miejsc postawienia pojemników. Ale w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości zarząd nie dysponuje statutowym narzędziem dyscyplinującym działkowicza, najczęstsza odpowiedź „i co mi zrobicie”.

Okręg PZD w Legnicy

W niektórych ROD, w których wprowadzona została obowiązkowa segregacja odpadów realizacja segregacji odbywa się zgodnie z przyjętymi zasadami. Między innymi ma na to wpływ duża świadomość działkowców w tej kwestii, dzięki rozpowszechnieniu przez gminę i zarządy ROD materiałów dot. segregacji

śmieci, ilość oznaczonych i dostarczonych pojemników na odpady, rozmowy z działkowcami, monitoring itp. Natomiast trudno powiedzieć, dlaczego w pozostałych ogrodach działkowcy nie wywiązują się z segregacji śmieci. Być może ma na to wpływ mała świadomość działkowców o segregacji odpadów na ogrodzie, mało materiałów dot. jak segregować i dlaczego, zbyt niskie jeszcze ceny za odbiór odpadów, bądź brak kar za niesegregowanie śmieci, brak odpowiednich kontenerów.

Okręg PZD w Lublinie

Działkowcy nie segregują śmieci, tylko w pojedynczych ogrodach, przeważnie o małej liczbie działek w ROD w których został zainstalowany monitoring, działkowcy prawidłowo segregują śmieci. Pomimo promowanej przez Okręg, zarządy rod i kolegia prezesów ROD przy okazji różnych wydarzeń m.in. walnych zebrań polityki związanej ze zmniejszeniem ilości odpadów zielonych (kompostowanie, rozdrabnianie gałęzi i wskazywanie, że wielkogabarytowych odpadów nie można wyrzucać do kontenerów ogrodowych) ilość produkowanych odpadów na ogrodach nie zmniejsza się. Koszty wywozu śmieci rosną.

Okręg PZD Łódzki

Na terenie ogrodów w Okręgu Łódzkim PZD w 54,64% prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów. W znacznej mierze obowiązek segregacji odpadów jest realizowany przez działkowców, a niewątpliwą tego przyczyną jest wskazywanie konieczności ponoszenia coraz większych kosztów związanych z ich odbiorem. Przypadki niestosowania się do obowiązujących w tym zakresie przepisów należy tłumaczyć niedostateczną świadomością społeczną, lenistwem i małą dbałością o dobro wspólne, jakim jest Rodzinny Ogród Działkowy. Przyczyn łamania zasad segregacji jest wiele np. podeszły wiek działkowców-nawyki, przyzwyczajenia, brak otwartości na nowe rozwiązania i potrzeby życia oraz zmiany w prawie. Zarządy ROD, w których pojawił się problem z segregacją przez działkowców, zamieściły plakaty informujące o zasadach segregacji, co można wrzucać do jakiego pojemnika. Niestety, by nie zostać obciążonym karą, Zarządy ROD wraz z gospodarzem częściowo same realizują segregację. Kilka ogrodów wskazuje, że odpady nie są segregowane, gdyż różnica w cenie jest niewielka, a segregacja wiązałaby się z kupnem nowych pojemników, często nie ma wystarczająco dużo miejsca na ustawienie pojemników, jak również zarządy obawiają się kar związanych z niewłaściwą selekcją.

Problem ze śmieciami pojawiają się również w kontekście odpadów zielonych. Zarządy ROD wskazują na ten problem dosyć często, gdyż pojemniki na bio napełniają się bardzo szybko i są przepełnione. Działkowcy nie stosują się do przepisów związkowych i nawet jeśli mają kompostownik, to trawę wyrzucają do kontenera tłumacząc, że kompost śmierdzi, bądź nie mają czasu przerzucać przyzmy. Stawki za odpady zielone są bardzo wysokie, w związku z czym część Zarządów ROD zrezygnowało z pojemników na bioodpady. Taką decyzję podjął m. in. Zarząd ROD: „Zielony Gaj” w Bełchatowie, „Polanka” w Łodzi.

Zarząd ogrodu „Szafirek” w Łęczycy, chciałby wprowadzić segregację odpadów na ogrodzie, jednak firma PGKiM w Łęczycy ma monopol na wywóz śmieci i nie ma możliwości segregacji. U niektórych działkowców wzbudza to negatywne emocje.

Okręg PZD Małopolski

W 90 ogrodach jest wprowadzona segregacja odpadów. Opinie działkowców w tym zakresie są negatywne, bowiem generalnie działkowcy nie chcą segregować odpadów, nawet jeżeli segregacja obniża koszty wywozu śmieci z ROD. Z uzyskanych informacji wynika, że tylko w 20 ogrodach działkowcy dobrowolnie i bez problemów stosują system segregacji śmieci. Na przykład ROD „Przyjaźń” w Andrychowie zatrudnił do pomocy na umowę zlecenie pracownika, który pomaga działkowcom w obowiązkowej segregacji. Kluczową sprawą i najbardziej mobilizującą działkowców do przestrzegania zasad jest monitoring. Ogrody, które mają zainstalowany monitoring nie mają problemów z segregacją śmieci oraz z mieszkańcami okolicznych domów, którzy podrzucają śmieci głównie wielkogabarytowe. W pozostałych ogrodach nawet obniżenie opłaty o połowę za wywóz odpadów nie jest dobrym argumentem do ich segregacji.

Okręg PZD Mazowiecki

W przeważającej liczbie gmin rady podejmowały uchwały o obowiązkowej segregacji odpadów na frakcje (78%). Obowiązkowa segregacja odpadów jest realizowana przez działkowców ROD, w tych gminach, gdzie stosowane są takie wymogi a poziom segregacji odpadów nie odbiega od poziomu segregacji odpadów w miejscach zamieszkania działkowców. Czynnikiem dyscyplinującym działkowców do segregowania są działania i zaangażowanie zarządów ROD, wprowadzających monitoring wizyjny śmietników i działkowców wyrzucających odpady. Pozwala to identyfikować tych z nich, którzy zanieczyszczają frakcje lub wyrzucają odpady niepowstające w ROD. Jeżeli zarządy ROD nie widzą potrzeby segregacji przy możliwości wyrzucania jedynie odpadów zmieszanych wtedy ROD nie prowadzą segregacji odpadów. Tam, gdzie zarządy ROD edukują, wywieszają tablice informacyjne nadal takie działanie spotyka się z oporem części działkowców i jest bezskuteczne. Zarządy stosują plansze i infografiki i obrazki odpadów możliwych do wyrzucenia do danego pojemnika oraz z odpadami zabronionymi do wyrzucania co pomaga działkowcom. Zarządy są pozytywnie zaskoczone zachowaniem działkowców pod wpływem kampanii medialnych informacyjnych jak prawidłowo segregować odpady. Część działkowców nie jest zdyscyplinowana, nie zmienia nawyków, jest bezkarna dlatego możliwość oddziaływania na niesubordynowanych działkowców, mimo, że pisemne upomnienia to mozolna i długotrwała procedura zarządów. Są działania, które mogą przynieść wpływ np. wprowadzenie do Regulaminu ROD obowiązku segregacji odpadów i obowiązkowego kompostowania. Innym czynnikiem mobilizującym działkowców jest wspomniany wcześniej monitoring wizyjny nagrywający wyrzucanie odpadów. W wielu ROD brakuje świadomości potrzeby przetwarzania odpadów zielonych i bio w kompostownikach.

Problemem ROD w zakresie segregacji jest niechęć do zmian części działkowców, brak reakcji na upomnienia. Wyrzucanie odpadów niepowstających w ROD do wspólnych pojemników, zanieczyszczanie frakcji odpadami niebezpiecznymi, gabarytami i odpadami poremontowymi, które powinny zostać oddane do PSZOK. Zarządy muszą organizować osoby do segregowania śmieci i oczyszczania frakcji by nie generować podwyższonych kosztów. Zarządy spodziewają się wzrostu ilości spalanych odpadów. Działkowcy w części nie stosują się obowiązku kompostowania, co czyni odpady zielone głównym odpadem w ROD.

Okręg PZD Opolski

Niektórzy działkowcy segregują śmieci, a inni się do tego nie stosują. Na postawę działkowców wpływa założenie monitoringu na terenie ROD lub fotopułapek oraz ich uświadamianie, że za brak segregacji śmieci w ROD zostanie naliczona przez gminę kara finansowa.

Okręg PZD w Pile

Mimo obowiązku segregacji w wielu ogrodach ten obowiązek się nie powiódł, gdyż do poszczególnych pojemników i tak trafiają odpady niesegregowane. W tych ogrodach gospodarze ROD segregują wrzucone śmieci do pojemników, aby ogród nie płacił kar. Koszty pracy tych ludzi wpływają na wysokość wnoszonej opłaty za śmieci przez działkowców w ROD. Istotnym problemem z segregacją odpadów jest wrzucanie odpadów roślinnych do pojemników na odpady zmieszane, które to powinny być kompostowane na terenie działki. Zdarzają się przypadki wyrzucania plastiku, szkła do pojemników na odpady zmieszane i po remontach (gruz, szkło, papa itp.) Działkowcom wydaje się, że za wywóz śmieci koszty ponosi Zarząd ROD nie uzmysławiając sobie, że są to środki wnoszone przez nich w ramach opłaty ogrodowej. Stąd też nieuzasadnione ich żądania o zwiększenie liczby pojemników na odpady na terenie ogrodu, w tym na odpady zielone. Wiele działek nie jest jeszcze wyposażonych w kompostowniki a wyegzekwowanie tego obowiązku jest coraz trudniejsze. Jest grupa działkowców, o najniższej świadomości w zakresie usuwania odpadów, chociaż na każdym pojemniku są umieszczone wskazówki co do rodzaju odpadów, które to powinny być do nich wrzucane. Na terenie działania Okręgu Walne Zebrania Sprawozdawcze Zarządów ROD na wniosek Zarządów podjęły uchwały w sprawie instalowania monitoringu w miejscach składowania odpadów. W naszym Okręgu 60% ROD ma zainstalowany monitoring. W tych ogrodach działkowcy stali się bardziej zdyscyplinowani i zmobilizowani do segregacji odpadów.

Okręg PZD Podkarpacki

Segregowanie odpadów nie jest czynnością skomplikowaną tym bardziej, że na pojemnikach umieszczone są informacje na temat segregacji: jakie odpady wrzucać do poszczególnych pojemników, a jakich nie wrzucać. Jednakże część działkowców nie stosuje się do ww. zaleceń i nie segreguje odpadów. Wynika to ze złej woli użytkowników działek, niskiej kultury osobistej lub złośliwości. Wiele zarządów ogrodów zamontowało przy ogrodowych śmietnikach system

monitoringu, dzięki któremu mogą złapać działkowców na gorącym uczynku. Należy stwierdzić, że zdecydowana większość działkowców posiada wiedzę i świadomość ekologiczną i nie ma problemu z segregowaniem odpadów.

Okręg PZD Podlaski

W 6 ogrodach sytuacja wygląda bardzo źle w zakresie segregacji, w 15 ogrodach świetnie natomiast w pozostałych w miarę dobrze z pojedynczymi osobami, które nie przestrzegają zasad. W zasadzie każdy Zarząd podjął działania w celu sprawnego wdrożenia systemu segregacji. Wykorzystano do tego celu walne zebrania na, których omawiano ten temat. Niektóre zarządy wręczyły wszystkim działkowcom informacje o zasadach segregacji. Umieszczane są tablice informacyjne w pobliżu pojemników aby zwiększyć świadomość działkowców w zakresie obowiązku segregacji. Tam gdzie obowiązek segregacji był lekceważony przez członków ROD zamontowano monitoring skierowany na pojemniki aby "wylapać" osoby rażąco naruszające zasady w kwestii gospodarki odpadami w ogrodzie. Przeprowadzone przez Okręg badanie wskazuje jednak, że wszystko sprowadza się do kultury i osobowości działkowców. Są ogrody, które nie musiały podejmować żadnych działań i wszyscy działkowcy odpowiedzialnie segregują odpady i kompostują to co jest biodegradowalne. Inne ogrody, które podjęły cały szereg działań nie spotkały się ze spodziewanym odzewem. Tam gdzie działkowcy lekceważyli obowiązek segregacji czy kompostowania robią to nadal. Bardzo często członkowie zarządów zwracający uwagę takim osobom słyszą w odpowiedzi wulgaryzmy lub nawet groźby.

Okręg PZD Pomorski

W ROD, w których została wprowadzona obowiązkowa segregacja odpadów jest, przez ogrody realizowana. W wielu przypadkach pojawia się problem ze skłonieniem działkowców do prowadzenia selekcji odpadów zgodnie z przyjętym systemem. W celu polepszenia sytuacji w tym zakresie ogrody stosują akcje informacyjne, wyposażają miejsca składowania odpadów w monitoringi wizyjne, a czasem także zatrudniają osoby do segregacji odpadów. W niektórych przypadkach działkowcy wyrzucają śmieci wielkogabarytowe, które nie są objęte systemem gminnym, takie przypadki udaje się jednak eliminować. Jest również grupa działkowców, którzy uważają, że jeżeli zabierają śmieci z działki do pojemników na swoich osiedlach to powinni być zwolnieni z opłat śmieciowych. W ROD W Okręgu Pomorskim wystąpił również jednostkowy przypadek, w którym zarząd ROD nie złożył w terminie deklaracji dotyczącej wyłącznie okresu, w którym na terenie ROD powstają odpady komunalne. Mimo interwencji Okręgu w tej sprawie nie udało się pozytywnie załatwić tej sprawy.

Okręg PZD w Poznaniu

Segregacja odpadów przez działkowców w ROD wygląda różnie. Niestety wciąż zbyt wielu działkowców nie segreguje odpadów, wyrzucając wszystkie odpady jako zmieszane lub do niewłaściwego pojemnika. Zarządy ROD muszą kontrolować rodzaj wyrzucanych frakcji do poszczególnych pojemników, tak aby uniknąć płacenia wyższych stawek za odpady niesegregowane. W przypadku

niektórych ROD pojemniki na odpady są zamknięte i otwierane w wyznaczonych dniach i godzinach pod kontrolą gospodarza, np. w Gnieźnie i Szamotułach. Przyczyny braku segregacji przez działkowców to pośpiech, wygodnictwo i brak kompostowników. W wielu ROD zwiększa się ilość i koszt wywozu odpadów zielonych. Działkowcy bardzo dużo materiału organicznego z działki wyrzucają.

Okręg PZD w Słupsku

Obowiązkowa segregacja odpadów została wprowadzona na terenie miasta Lęborka. W małych kompleksach ogrodu segregacja jest na poziomie dobrym, na terenie dużych kompleksów jest znacznie trudniej przypilnować działkowców, a poziom świadomości jest niedostateczny.

Okręg PZD Sudecki

W 2020 roku została wprowadzona obowiązkowa segregacja odpadów wyłącznie w Gminie Wałbrzych. Realizacja takiego obowiązku przez działkowców będzie widoczna dopiero w nadchodzących miesiącach, ponieważ taki obowiązek wszedł w życie z dniem 1 września br. W przypadku pozostałych ROD taki obowiązek był wprowadzony w latach ubiegłych i jak do tej pory, żaden spośród 108 ROD nie został obciążony karą, o której mowa w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Okręg PZD w Szczecinie

Dyscyplina segregacji jest słaba i pozostawia wiele do życzenia. Ogrody, zwłaszcza w mniejszych ROD (gdzie się wszyscy znają), nie ma problemów z segregacją, często problemy dotyczą większych ogrodów, gdzie jest znaczna anonimowość działkowców i trudniej z mobilizacją do segregowania, mimo tablic informacyjnych, montowanych kamer i poruszania tego tematu corocznie na walnych zebraniach. Świadomość niektórych działkowców mimo to jest znikoma i zauważa się podejście roszczeniowe do tematu. Ogrody mające pojemniki usytuowane poza terenem ROD (z powodu braku możliwości wyznaczenia innej lokalizacji), w miejscach ogólnodostępnych nie mają szansy skutecznego przypilnowania segregacji odpadów.

Okręg PZD Śląski

Na ten moment większość miast/gmin nie podjęło uchwał zobowiązujących do segregacji śmieci. Rodzinne Ogrody Działkowe, które są zobowiązane do segregacji starają się stosować różne metody weryfikacji segregowania śmieci przez działkowców; najczęściej zakładany jest monitoring, montowane są zamykane wiaty śmietnikowe, rozdawane są worki do segregacji poszczególnym działkowcom, zawartość kontenerów jest weryfikowana przez gospodarza ROD i w razie potrzeby dokonuje on segregacji źle wrzuconych odpadów lub pojemniki są wystawiane w określonych dniach i godzinach oraz pilnowane przez gospodarza ROD. Z rozmów z Zarządami ROD, wynika, że łatwiej jest dostosować się do wymogu segregacji mniejszym ogrodom. Wiele ogrodów z własnej inicjatywy od lat stosuje segregację śmieci i w tych ROD działkowcy podchodzą do segregacji śmieci w sposób zdyscyplinowany, co wskazuje na to,

że najlepszą drogą są rozmowy z działkowcami na walnych zebraniach ROD oraz wytworzenie na danym ROD zwyczaju segregacji śmieci.

Okręg PZD Świętokrzyski

W przedmiocie realizacji obowiązkowej segregacji śmieci wprowadzonej przez radę miasta lub gminy wskazać należy, że w Okręgu Świętokrzyskim kwestia ta dotyczy obecnie jednej gminy w województwie, a mianowicie Końskich i zlokalizowanych tam 4 ROD. Techniczna realizacja segregacji odbywa się poprzez dostarczone ogrodom pojemniki - „dzwony” koloru czarnego, żółtego, zielonego, niebieskiego i pojemnika na odpady biodegradowalne. System obowiązkowej segregacji odpadów funkcjonuje w gminie Końskie już od 2008 r. i była to jedna z pierwszych gmin w Polsce, która zdecydowała o takim systemie odbioru odpadów jako obowiązkowym. Jak wynika z informacji pochodzących od zarządów ROD, ale i bezpośrednich obserwacji biura Okręgu w trakcie wizyt w koneckich ogrodach, system obecnie uznać należy za działający sprawnie. Oczywiście nadal, mimo upływu blisko 12 lat, zdarzają się sytuacje, kiedy działkowcy zaburzają system segregacji. Każda taka sytuacja spotyka się z bieżącą reakcją ze strony zarządu ogrodu. Z obserwacji da się wysnuć wniosek, że powszechna segregacja odpadów na terenach ROD nie jest zagadnieniem łatwym. Nadal notowane są przypadki działkowców, którzy nie respektują obowiązujących zasad selektywnej zbiórki śmieci. W sytuacji takiej, zarząd danego ogrodu zobowiązany jest we własnym zakresie do swoistej korekty - ponownej segregacji odpadów w pojemniku, gdyż brak segregacji prowadzi ostatecznie do przyjęcia odpadów jako zmieszanych, a to z kolei generuje większe koszty ich odbioru. Z pewnością także wskazać należy, że czynnikiem, który ma widoczny wpływ na jakość segregacji i przestrzegania zasad w tym zakresie jest wielkość ogrodu. Im mniejsza jednostka, tym oczywiście łatwiej zapanować nad prawidłową zbiórką odpadów.

Okręg PZD Toruńsko-Włocławski

We wszystkich ROD została wprowadzona obowiązkowa segregacja odpadów komunalnych. Z informacji uzyskanych ze strony Zarządów ROD wynika, iż nie wszyscy działkowcy realizują powyższy obowiązek. Niechętnie segregowane są śmieci w ogrodach, w których nie jest zainstalowany monitoring w pobliżu pojemników na odpady, gdyż działkowcy niedbale wyrzucając śmieci zachowują swoją anonimowość tworząc przy tym nieporządek wokół kontenerów i pozostawiając odpady wielkogabarytowe tj. lodówki, armaturę łazienkową, sofy, czy inne meble. Problem stanowią również duże ogrody, w których dziennie wyrzuca śmieci znaczna ilość działkowców, gdyż z tego tytułu niemożliwym jest upilnowanie każdego działkowca i uproszenie o segregację śmieci.

Okręg PZD Warmińsko-Mazurski

Do Okręgu wpływa olbrzymia ilość sygnałów z ROD, które nie są w stanie przymusić działkowców do segregacji odpadów. Co więcej pojawienie się większej ilości pojemników wpłynęło negatywnie na zachowanie działkowców, którzy wychodzą z założenia, że skoro ponoszą opłaty za śmieci to mają prawo

wyrzucać także odpady wielkogabarytowe. Najgorsza sytuacja w tym zakresie występuje w ROD położonych naokoło Giżycka, a także w niektórych ROD z Kętrzyna, jednak problem ten występuje właściwie wszędzie. Można jednak wyznaczyć kilka czynników, które wpływają na poprawę segregacji odpadów komunalnych przez działkowców. Po pierwsze monitoring terenu na których zlokalizowane są pojemniki na odpady komunalne. Z doświadczeń Zarządów ROD strach przed nagraniem skutecznie mobilizuje działkowców do segregacji śmieci. Należy jednak pamiętać, że warto zainwestować w kamery lepszej jakości, tak żeby później można było rozpoznać działkowca niesegregującego śmieci bez żadnych wątpliwości. Nie sprawdza się z kolei na dłuższą metę kontrolowanie pojemników na odpady komunalne przez Zarządy ROD. Ludzie na uwagi zwracane przez członków Zarządów ROD reagują z olbrzymią agresją, z terenu działania Okręgu znane są nawet przypadki naruszenia nietykalności cielesnej członka Zarządu ROD, który zwrócił uwagę działkowcowi. Kolejnym czynnikiem, który pozytywnie wpływa na segregację odpadów przez działkowców jest poinformowanie ich (np. na Walnym Zebraniu, czy na tablicy ogłoszeń ROD) o zwiększonych kosztach jakie działkowcy będą zmuszeni ponieść w związku z brakiem segregacji odpadów komunalnych. Również, wprowadzenie w ubiegłych latach segregacji odpadów komunalnych przez niektóre ROD procentuje aktualnie, gdyż działkowcy są już przyzwyczajeni do segregacji odpadów komunalnych. W tym miejscu Okręg chciałby także zasygnalizować problem, który wzbudza znaczne emocje w Zarządach ROD, a mianowicie problem konieczności segregacji makulatury, szkła, a także bioodpadów. Zarządy ROD nie rozumieją, czemu mają prowadzić segregację w tym zakresie, skoro szkło i plastik nie powstają na terenie ROD w takiej częstotliwości w jakiej pojemniki są wywożone, a na odpady zielone każdy działkowiec zobowiązany jest posiadać kompostownik zgodnie z Regulaminem ROD. Problem był przedmiotem gorącej dyskusji na czerwcowej Okręgowej Radzie. Na koniec Okręg chciałby zaznaczyć, że większość gmin nie wymaga na razie rygorystycznej segregacji śmieci i nie obciąża ROD podwyższonymi opłatami, dając czas działkowcom na dostosowanie się do nowych zasad. Stan ten zapewne zmieni się jednak w przyszłym roku.

Okręg PZD we Wrocławiu

Obowiązkowa segregacja odpadów we Wrocławiu została wprowadzona już w 2015 r. Działkowcy mają świadomość, że brak segregacji będzie skutkował wyższymi opłatami za ich wywóz. Sprawa gospodarki odpadami na terenie ROD jest poruszana na szkoleniach nowych działkowców, szkoleniach dla Zarządów ROD, szkoleniach komisji Rewizyjnych ROD itp. Zarządy ROD wywieszają informacje dot. odpadów i ich prawidłowej segregacji na tablicach ogłoszeń ROD, stronach internetowych ROD oraz temat segregacji i wywozu odpadów na terenie ROD jest poruszany podczas walnych zebraniach czy konferencjach delegatów. W miastach: Oleśnica, Oława, Strzelin, Milicz, Jelcz Laskowice, Żmigród, Kąty Wrocławskie w obecnym czasie wdrażane są przepisy

znowelizowanej ustawy, dlatego też zarządy ROD dopiero wdrażają system (opinie działkowców na temat obowiązku segregacji są różne, niemniej jednak zarządy ROD zgłaszają i wskazują, że prawidłowa segregacja przyczynia się do niższych kosztów ich wywozu, a co za tym idzie ochroną środowiska naturalnego. Zarządy ROD poprzez wywieszanie informacji na temat prawidłowej segregacji odpadów na tablicach ogłoszeń starają się u jak najlepszy sposób edukować działkowców. Coraz więcej zarządów ROD decyduje się na zakładanie monitoringu przy kontenerach na odpady, aby uchronić się przed wyrzucaniem odpadów wielkogabarytowych, szczególnie przez osoby nie będące działkowcami i tym samym zabezpieczyć finanse ogrodu przeznaczone na gospodarkę odpadami. Gospodarze ROD również pilnują prawidłowej segregacji odpadów na terenie ROD, co sprzyja utrzymaniu porządku. Niestety w ROD zdarzają się sytuacje, gdy sami działkowcy nie stosują się do obowiązujących przepisów i wrzucają do kontenerów resztki roślinne. Segregowanie odpadów jest obowiązkiem wynikającym z przepisów ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminach. Działkowcy muszą lub będą musieli stosować się do obowiązujących przepisów, ponieważ brak ich przestrzegania będzie skutkować karami finansowymi dla całego ogrodu.

Okręg PZD w Zielonej Górze

W każdej gminie w Okręgu Zielonogórskim została wprowadzona obowiązkowa segregacja. 51 ogrodów (czyli 42,5%) prowadzi selektywną zbiórkę odpadów. Pozostałe ROD zdecydowały się tylko na zbieranie śmieci zmieszanych. Wiele z nich była zmuszona zrezygnować z segregacji na rzecz odpadów zmieszanych. Jest to spowodowane przede wszystkim brakiem dyscypliny u działkowców. Ponadto kary za nieprawidłową segregację znacznie przewyższają koszty odbioru odpadów komunalnych niesegregowanych.

4. Rozwiązania prawne związane z wywozem śmieci z terenów ROD, które są przyjmowane w ramach poszczególnych systemów gospodarowania odpadami komunalnymi. W szczególności, jak wyglądają kwestie związane z ustalaniem stawek opłat za wywóz śmieci tj. w jakiej wysokości przyjmowane są one w systemie gminnym, a w jakiej wysokości systemie opartym o indywidualne umowy? Co ma wpływ na wysokość stawek tych opłat w obu systemach?

Okręg PZD w Częstochowie

Stawki za wywóz śmieci ustalane są dla systemu gminnego przez radę miasta. Zasady wywozu śmieci z terenu określone są w regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie miasta. W przypadku systemu opartego o indywidualne umowy zapewne kalkulacja własna firmy.

Okręg PZD w Elblągu

Udzielenie odpowiedzi na „zasady ustalania stawek opłat za wywóz odpadów komunalnych” jest zadaniem dość trudnym z uwagi na fakt, że wysokość stawek w granicach których poruszają się urzędy gminne wynikają z ustawy „śmieciowej”. Działkowcy są zobowiązani do ich przestrzegania a nie kwestionowania, czy podważania. Nie zastosowanie się do prawa może skutkować przykrymi konsekwencjami, a na to żadnego zarządu ROD nie stać.

Okręg PZD w Gorzowie Wlkp.

W Gorzowie została podjęta UCHWAŁA NR X/47/2020 ZGROMADZENIA ZWIĄZKU CELOWEGO GMIN MG-6 z dnia 18 lutego 2020r., w której „rodzinne ogrody działkowe mają posiadać pojemnik zbiorczy o pojemności uwzględniającej minimalny normatyw 40 l na każdą działkę w sezonie (od 1 marca do 30 listopada) i 5l poza nim, z zastrzeżeniem umiejscowienia pojemników przy każdej bramie wejściowej”.

Okręg PZD w Koszalinie

Ustalanie stawek opłat w systemie usług świadczonych przez uprawnioną firmę odbywa się w drodze negocjacji i tam gdzie samorządy określiły w swoich uchwałach górne stawki nie są one przekraczane. Tam gdzie nie ma górnych stawek pozostają negocjacje ale w związku ze zmonopolizowaniem rynku usuwania odpadów są one bardzo trudne i trzeba przystawać na warunki dyktowane przez firmy.

Okręg PZD w Legnicy

Na podstawie przygotowanych stosownych uchwał rad miast i gmin zostały ustalone nowe opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Niestety bardzo zróżnicowane są opłaty za wywóz odpadów w systemie gminnym. Przykładowo legnickie ogrody pozostając w tym systemie płacą 54,18 zł za pojemnik 1,100 l i to jest wzrost o 100% do roku ubiegłego. Żaden z ROD w mieście Legnicy nie wystąpił z systemu gminnego, chociaż jest taka możliwość, lecz brak innego odbiorcy spowodował, że Legnica pozostała w systemie gminnym. W Lubinie odpłatność w stosunku do roku ubiegłego nie zmieniła się i za pojemnik 1,1 m³ i 0,66 m³ przy selektywnym odbiorze odpadów wynosi odpowiednio 379,50 zł. i 227,70 za pojemnik miesięcznie a przy nieselektywnym odbiorze odpowiednio 442,20 zł i 265,30 zł. Nieodpłatnie są pojemniki na papier, szkło, tworzywa sztuczne i odpady BIO. W Lwówku Śląskim za pojemnik 1,1 m³ opłata wynosi 116 zł. W Polkowicach ceny odbioru odpadów plasują się porównywalnie do ogrodów w Lwówku Śl., czyli 109 zł/m³ odpadów zmieszanych i 54,63 zł/m³ odbiór odpadów w sposób selektywny. Natomiast w ROD położonych w Kluczach k. Głogowa gm. Kotla za pojemniki 1,1 m opłata za wywóz odpadów w sposób selektywny wynosi 218 zł, a za zmieszany 436 zł/ l, 1 l. W Głogowie za pojemnik na odpady 1100 l trzeba zapłacić 112,50 zł. x 4,33 zł tj. „współczynnik wywozu śmieci”. Obrazując wysokość opłat za wywóz śmieci za jeden miesiąc na przykładzie jednego z ogrodów w Głogowie tj. ROD „Dzieci Głogowskich” gdzie jest 748 działek wygląda następująco: 14 szt. pojemników na odpady o wielkości 1100 l x 112,50 zł. x 4,33 zł.(współczynnik)

= 6 819,75 zł. oraz 4 pojemniki o poj. 770 l x 79 zł. x 4,33 zł.(współczynnik) = 1368,28 zł. 1368,28 zł. x 6819,75= 8188,03 zł. miesięcznie za wywóz odpadów komunalnych w systemie gminnym. W obecnej chwili nie są podpisane żadne umowy z prywatnym odbiorcą odpadów komunalnych w systemie prywatnym gdyż ogrody, które zostały wyłączone z systemu gminnego tj. 3 ROD z Chocianowa, 1 ROD z Chojnowa, 1 ROD z Grębocic i 1 ROD z Kluczy prowadzą negocjacje z innymi odbiorcami. Nie jesteśmy w stanie określić, co ma wpływ na wysokość stawek opłat w obu systemach. Trudna sytuacja finansowa samorządów lokalnych, duże podwyżki na towary i usługi i inne czynniki prawdopodobnie miały wpływ na podniesienie opłat nie tylko w sferze odbioru odpadów komunalnych, ale i w innych dziedzinach związanych z codziennym funkcjonowaniem.

Okręg PZD w Lublinie

Stawki za wywóz odpadów komunalnych w systemie gminnym ustalane są w maksymalnej wysokości określonej w ustawie. W systemie opartym na indywidualnych umowach z firmami stawki opłat za pojemnik 1100 l w przypadku odpadów komunalnych zbieranych i odbieranych w sposób nieselektywny wynoszą od 120,00 do 250,00 zł., natomiast stawka wywozu śmieci segregowanych za pojemnik 1100 l wynosi od 50 do 58 zł.

Okręg PZD Łódzki

Na wysokość stawek za wywóz odpadów ma wpływ pojemność kontenera oraz częstotliwość wywozu, natomiast ceny podyktowane są przez firmy odbierające odpady. W przypadku ROD objętych gminnym systemem odbioru odpadów, stawka jest ustalana Uchwałą przez Urząd Miasta. Działkowcy, Zarządy ROD, jak również Okręg nie uczestniczy w ustalaniu stawek.

Okręg PZD Małopolski

Zarządy ROD porównują stawki z MPO i firm prywatnych wyszukując najtańsze oferty. Z reguły najczęstszym odpadem komunalnym, z uwagi na niechęć działkowców do segregacji śmieci, są odpady zmieszane. Zarządy i działkowcy najkorzystniej oceniają systemy wywozu odpadów w workach, które działkowcy sami i według swoich potrzeb kupują. Worki są wywożone codziennie i nie generują dodatkowych opłat dla ogrodu, a każdy ma możliwość dostosowania ilości do faktycznych potrzeb.

Okręg PZD Mazowiecki

W ramach poszczególnych systemów gospodarowania odpadami komunalnymi przyjmowane są różne rozwiązania prawne związane z wywozem śmieci w tym z terenu ROD. Gminy operujące na systemie miejskim uzależnione są od maksymalnych stawek. Ustalanie stawek opłat za wywóz śmieci w systemie prywatnym uzależnione jest od woli stron. Obserwowane są gminy w których, brak podmiotów chętnych do odbioru odpadów z powodów ekonomicznych lub oferujących wysokie ceny (gminy nieposiadające bliskich spalarni odpadów), w wielu gminach jedynym podmiotem odbierającym odpady jest miejska spółka gospodarowania odpadami. Jest to sytuacja niekorzystna pozwalająca na dyktat

cenowy. ROD zwracały uwagę na zminy cenowe, gdzie kilku usługodawców oferuje ceny nieznacznie różniące się od siebie. Jednak w przeważającej ilości przypadków podmioty kalkulują ceny na poziomie konsensusu rynkowego biorąc pod uwagę uwarunkowania biznesowe oraz warunki otoczenia. Wysokość stawek w obu tych systemach uzależniona jest od wielu czynników, z których główne to koszt zagospodarowania przetworzonych odpadów zmieszanych przeznaczonych do spalania tzw. paliwa alternatywnego RDF, koszty składowania frakcji, spadek cen surowców wtórnych odzyskiwanych, koszty paliwa czy robocizny.

Okręg PZD Opolski

Stawki przyjmowane w systemie gminnym są ustalane w uchwale Rady Gminy lub Rady Miasta. Gmina w drodze przetargu wyłania firmę do wywozu odpadów komunalnych. W systemie gminnym są one przyjmowane jako większe i niezgodne z ustawą. Jest to wyższa stawka niż 54,17 zł. Na wysokość stawek w systemie gminnym ma wpływ: przewidywana ilość odpadów, koszty ich zbiórki, odbiór, transport, odzysk, unieszkodliwianie śmieci, tworzenie punktów zbierania odpadów, wydatki na obsługę administracyjną, określona ilość śmieci generowana przez ROD. Opłata ta uzależniona jest również od ilości podmiotów, które są w systemie gminnym jako nieruchomości niezamieszkałe oraz czynniki, które mają wpływ na koszt funkcjonowania systemu zagospodarowania odpadami biorąc pod uwagę sezonowo wytwarzane odpady na terenie gminy. Zgodnie z ustawą gmina jest zobowiązana pobrać opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi od mieszkańców w takiej wysokości, by wystarczyły one na pokrycie całkowitych kosztów ich realizacji. Na wysokość stawek w firmach indywidualnych ma wpływ m.in. wielkość pojemnika, częstotliwość wywozu, odległość dojazdu do ogrodu i z ROD firm wywożących śmieci, osobny jest koszt za zbiórkę odpadów komunalnych i koszt dzierżawy pojemników lub w niektórych przypadkach ich zakupu przez ROD. ze względu na brak ich zapewnienia przez firmę odbierającą odpady komunalne. Niewielka liczba podmiotów zajmujących się gospodarowaniem odpadami, co powoduje brak konkurencji na rynku i wysokie ceny w obu systemach, zwłaszcza w przypadku, gdy na terenie obsługiwanym przez gminę nie ma możliwości skorzystania z usług indywidualnego przedsiębiorcy, jak to występuje w Opolu. Polskiej Nowej Wsi, Zawadzie. Wysokość stawek w systemie indywidualnym wynosi: na terenie Krapkowic firma Naprzód 172 zł za pojemnik 1 100l. W ROD „Lotos-Besel” w Brzegu wynosi 110 zł za rok. ROD „Transportowiec” w Brzegu 145 zł za jednorazowy wywóz oraz 20 zł dzierżawa pojemnika na miesiąc. ROD z terenu Prudnika, opłata wynosi 169 zł za pojemnik 1100 l, zbiórka selektywna na podstawie stawek Gminy Prudnik, umowa podpisana z Zakładem Usług Komunalnych. ROD „Relaks” w Starej Kuźni 49 zł za poj. 240 l, 25 zł za 120 l, śmieci segregowane, Górnik Kotłarnia od 310-450 zł miesięcznie śmieci zmieszane. Zawada 1100 l zmieszane 135 zł, szkło 83,16 zł, folie i papier 93,42 zł, bioodpady 108 zł. Metalowiec Brzeg 100 zł miesięcznie zmieszane. ROD „Przyszłość” w Namysłowie umowa z przedsiębiorcą prywatnym, śmieci

zmieszane, wywóz 2 razy w miesiącu 6 pojemników 1100 l, dwa KP7 koszt 4900 zł miesięcznie. W ROD „Hutnik” w Zawadzkiem koszt 69 zł od pojemnika selektywnego, 5 pojemników na terenie ROD oraz 2 pojemniki zmieszane 1100L. 225 zł od pojemnika. W ROD „Na Wzgórzu” w Komprachcicach umowa na wywóz śmieci obowiązuje od 15 maja - września, opłata wynosi 400 zł za pojemnik 1100l miesięcznie. Wysokość stawek w systemie gminnym wynosi: ROD „Lewin Brzeski” 52 zł za poj. 240 l, ROD „Relax” w Praszce poj. 1100l, stawka 100 zł śmieci zmieszane. ROD w Głucholazach miesięcznie 266,00 zł za pojemnik. ROD z terenu Kluczborka rocznie 116.013 zł. ROD z terenu Kędzierzyna-Koźla i okolice 1100 l śmieci zmieszane 315, 00 zł, tworzywa sztuczne i metale 82,00 zł, papier 50,00 zł, szkło 41 zł, bioodpady 350 zł. Z terenu Miasta Opola pojemnik 1100 l, selektywna zbiórka odpadów – 84,40 zł. ROD z Nysy stawka 149 zł za poj. 1100 l, zbiórka selektywna. W mieście Opole, gdzie ROD są w systemie gminnym, opłata w ogrodach, które segregują śmieci, mimo brak obowiązku selektywnej zbiórki śmieci jest mniejsza niż opłata za śmieci zmieszane, np. ROD „Aster” w Opolu płaci o 15 zł mniej za śmieci. Opłata za wywóz odpadów jest pobierana od pojemnika. W ROD „Podzamcze” w Otmuchowie śmieci są odbierane z Domu Działkowca selektywne i zmieszane, a z terenu ROD działkowcy zabierają je do domu i wyrzucają. W większości ROD każdy działkowiec zabiera swoje odpady do domu i sama je wyrzuca. Niektóre ROD (ROD im. H. Sienkiewicza w Wołczynie) wynajmują firmę odbierającą odpady jeśli występuje takie zapotrzebowanie. W ROD „Ceramik” w Tułowicach działkowcy zabierają śmieci do domu, jeden pojemnik na liście, gałęzie - odpady zielone i gruz znajduje się na terenie ROD, opłata wynosi 105 zł, miesięcznie.

Okręg PZD w Pile

Wywóz odpadów w poszczególnych ROD odbywa się zgodnie z zawartymi umowami i przyjętymi harmonogramami przez Zarządy ROD. Wszystkie ROD działające na terenie Okręgu PZD w Pile, zgodnie z przekazanymi informacjami pozytywnie oceniają wywóz śmieci z terenów ROD, nie mają uwag, co do częstotliwości wywozu odpadów, niezależnie czy mają umowy zawarte z gminą, czy odbiorcą prywatnym. W wyjątkowych sytuacjach (nagromadzenia dużej ilości śmieci) odbiór odpadów odbywa się na podstawie zgłoszenia telefonicznego. Stawki za wywóz odpadów naliczone są w zależności od wielkości pojemników ich ilości i częstotliwości ich odbioru.

W systemie gminnym pozostało 7 ROD. W tym 5 ROD w Złotowie i 1 ROD w Zakrzewie i 1 ROD w Łobżenicy. Opłata ryczałtowa w tych ogrodach wynosi 62,00 zł od działki za śmieci segregowane i są to stawki pozostawione na poziomie 2019r. Pozostałe 76 ROD korzystają z usług firm prywatnych i rozliczają wywóz śmieci na podstawie indywidualnych umów, np.:

• Piła (22 ROD w Pile oraz 7 ROD w powiecie, opłata za wywóz odpadów wynosi, np.:

- odpady komunalne 1100 l 2020r. - 243,00zł;
- tworzywu sztuczne 1100l 2020r. - 190,00zł;

W 2019 r. w ROD należących do Związku Międzygminnego ustalono normę śmieci. Ilość pojemników uzależniona była od liczby działek w ROD i ustalonych norm produkcji śmieci z 1 działki i tak: w ROD do 100 działek 5 litrów od działki, w ROD powyżej 100 działek 20 litrów od działki miesięcznie.

Natomiast w 2020r, Zarządy ROD składają deklaracje dot. wywozu odpadów z lokalnymi operatorami zgodnie z potrzebami ROD. Zarządy ROD są zadowolone z tej sytuacji, ponieważ nie ma narzuconej ilości odpadów od działki. Zarządy ROD same decydują o ilości pojemników. Nie ma już narzuconych norm produkcji śmieci z 1 działki, jaką wyznaczyły gminy w swoich uchwałach.

Chodzież (9 ROD w Chodzieży, 1 ROD w powiecie), opłata za wywóz odpadów wynosi, np.

- odpady komunalne 11001 2020r. - 178,20zł;
- tworzywo sztuczne 1100 1 2020r. - 135,30zł;

W 2019r. Chodzież była już poza systemem gminnym. Zarządy ROD miały zawarte umowy na wywóz odpadów z firmą lokalną, najtańszą na rynku.

W 2019 r. stawka za wywóz pojemnika 1100 1 śmieci wynosiła 107,00 zł za odpady komunalne, odpady sztuczne 54,00 zł i była znacznie niższa niż w 2020r. W ROD „Zielony Zakątek” w Chodzieży na terenie ogólnym jest urządzony duży kompostownik na składowanie trawy przez działkowców.

Czarnków (3 ROD w Czarnkowie), opłata za wywóz odpadów wynosi, np.

- odpady komunalne 1100 1 2020r. - 190,00zł;
- tworzywo sztuczne 1100 1 2020r. - 130,00zł;

W 2019r. ROD ujęte w systemie międzygminnym. Ilość pojemników uzależniona była od liczby działek w ROD i tak: do 100 działek 5 litrów od działki, w ROD powyżej 100 działek 20 litrów od działki miesięcznie.

W 2020r. Zarządy ROD umowy zawarły z lokalnym operatorem.

Rogoźno (4 ROD w Rogoźnie, 1 ROD w powiecie), opłata za wywóz odpadów wynosi, np.

- odpady komunalne 1100 1 2020r. - 221,40zł;
- tworzywo sztuczne 11001 2020r. - 76,69zł;

Jedyna Firma działająca na terenie gminy, z którą można było podpisać umowy na odbiór odpadów pobiera dodatkowo opłatę za dzierżawę pojemników w wysokości 36,90zł.

Trzcianka (5 ROD w Trzciance), opłata za wywóz odpadów wynosi, np.

- odpady komunalne 11001 2020r. - 189,00zł;
- tworzywo sztuczne 11001 2020r. - 87, 50zł;

W 2019r. ROD ujęte w systemie międzygminnym. Ilość pojemników uzależniona była od liczby działek w ROD i tak: do 100 działek 5 litrów od działki, w ROD powyżej 100 działek 20 litrów od działki miesięcznie.

W 2020r. Zarządy ROD umowy zawarły z lokalnym operatorem.

Wągrowiec (3 ROD w Wągrowcu, 3 w powiecie), opłata za wywóz odpadów wynosi, np.

- odpady komunalne 1100 1 2020r. -54,18zł;

- tworzywo sztuczne 120 l worek 2020r. - 16,93zł;

W 2019r. obowiązywała opłata ryczałtowa 30,00 zł od działki. Zarządy w tym mieście wносиły opłatę ryczałtową od wszystkich działek do Urzędu Miasta w Wągrowcu.

• Wronki (6 ROD we Wronkach), opłata za wywóz odpadów wynosi, np.

- odpady komunalne 11001 2020r. - 110,00zł;
- tworzywo sztuczne 11001 2020r. - 85,00zł;

W 2019r. ROD korzystały z gminnego systemu gospodarowania odpadami, obowiązywała ryczałtowa opłata za wywóz śmieci, tj. 5 zł od działki przez 7 miesięcy 35,00 W 2020r. ROD zostały wyłączone z systemu gminnego i Zarządy ROD zawarły indywidualne umowy z firmą lokalną.

Okręg PZD Podkarpacki

Ogrody objęte gminnym systemem odbioru odpadów mają wyraźnie ustalone stawki za wielkość zadeklarowanych pojemników i Zarządy ogrodów nie mają możliwości negocjacji cen. Muszą zgodzić się na przedstawione warunki aby odpady z terenów ROD zostały odebrane. Firmy współpracujące z miastem przyjmują stawki uchwalone przez rady miast. Zazwyczaj są to niższe stawki niż w firmach prywatnych. Zarządy ogrodów, które podjęły negocjacje i podpisały umowy z prywatnymi firmami, mają zróżnicowane stawki za wywóz odpadów z terenów ROD. Jednakże, nie w każdej miejscowości istnieje możliwość wyboru podmiotu odbierającego odpady. W wielu miastach działa tylko jeden podmiot, który narzuca wysokość stawek. Jeżeli ROD nie zgodzi się na proponowane stawki, podmiot odstępuje od wykonania czynności. Przykładem jest miasto Ustrzyki Dolne, gdzie jedyna firma zajmująca się odbiorem odpadów zażądała około 98 zł za odbiór jednego worka o pojemności 120 litrów za odpady segregowane, a za zmieszane ponad 130 zł. Negocjacje zarządu nie przyniosły oczekiwanych skutków i działkowcy zdecydowali, że sami będą wynosić odpady. Usytuowanie ogrodu oraz wielkość miasta i sąsiedztwo większych miejscowości, gdzie znajduje się więcej firm oferujących odbiór odpadów komunalnych, korzystnie wpływa na wysokość proponowanych opłat za odbiór odpadów. Jednakże w ościennych miastach, gdzie jest tylko jeden podmiot uprawniony do odbioru odpadów, proponowane ceny są bardzo wysokie. Kolejnym problemem jest to, że firmy prywatne nie są zainteresowane współpracą z ROD tłumacząc to usytuowaniem ogrodów i utrudnionym dojazdem, oddaleniem od centrum miasta i sezonowością odbioru odpadów, a co za tym idzie, brakiem stałych opłat za ich odbiór. Pomimo istnienia wielu firm odbierających odpady komunalne w naszym regionie, podmioty te odmawiają współpracy z ogrodami, tłumacząc się obowiązującym je terytorium działania i pozostawiają tym samym przysłowiowy monopol spółkom gminnym.

Okręg PZD Podlaski

W systemie gminnym są to uchwały Rady Miasta. W systemie prywatnym na wysokość stawek ma wpływ konkurencyjność w danym regionie. Nie da się wskazać, który system jest korzystniejszy cenowo. Oba są korzystne dla

działkowców o ile przestrzegają oni obowiązku segregacji i kompostowania. Dla przykładu w systemie gminnym Białegostoku są ogrody w których stawka roczna na działkę wynosi 40 zł a są takie gdzie kwota ta sięga 70 - 90 zł. Decydujące znaczenie w ogólnym koszcie ma wielkość pojemników na odpady zielone, która wynika bezpośrednio z przestrzegania przez działkowców obowiązku kompostowania. Tam gdzie działkowcy nie segregowali odpadów konieczne było zamówienie dużych pojemników na odpady zmieszane których koszt jest znacznie większy od pojemników do zbiórki selektywnej.

Okręg PZD Pomorski

W zależności od miejscowości położenia ROD poszczególne zarządy podejmują decyzje o wyborze optymalnego z dostępnych systemu odbioru odpadów komunalnych. Stawki zarówno w systemach gminnych, jak i u odbiorców prywatnych uzależnione są przede wszystkim od wielkości pojemników i częstotliwości odbioru. Na podstawie analizowanych ankiet nie można jednoznacznie wysnuć wniosku, który z systemów (gminny czy prywatny) jest korzystniejszy dla ogrodów. Jak już wcześniej zasygnalizowano, wpływ na ceny świadczenia usług odbioru odpadów komunalnych ma obecność lub brak konkurencji podmiotów na lokalnym rynku.

Okręg PZD w Poznaniu

W systemie gminnym obowiązującym w Gnieźnie opłata za pojemnik jest wyższa niż przewiduje ustawa „śmieciowa”. W ramach tej opłaty ROD mają zapewnione pojemniki oraz odbiór odpadów zielonych 2 razy w roku (opłata tylko za transport). W systemie gminnym obejmującym Poznań, Oborniki i część gmin powiatu poznańskiego (GOAP) cena za pojemnik jest maksymalna dopuszczona ustawą. Opłata ta dotyczy odbioru odpadów każdej frakcji, także odpadów zielonych i odpadów wielkogabarytowych. W opłacie tej ROD nie otrzymały pojemników na odpady - muszą je zakupić lub wypożyczyć we własnym zakresie. W Kórniku opłaty za pojemnik tak wzrosły, że opłata dla działkowca zwiększyła się czterokrotnie w stosunku do roku poprzedniego. W Pniewach opłata od działki wynosi niewiele ponad 4 zł na rok, są pojemniki na wszystkie frakcje. We Wrześni roczna opłata od działki wynosi 20 zł. Pojemniki tylko na odpady zmieszane wystawiane są w ROD 2 razy w roku. W Nowym Tomyślu pojemniki na odpady zmieszane wystawiane są co 2 miesiące. Natomiast w Wolsztynie nie ma żadnych pojemników i działkowcy nie wnoszą opłat. W Skokach gmina na ten rok zachowała jeszcze ryczałt wynoszący 165 zł od działki. W przypadku ROD mających umowy z prywatnymi firmami cena za 1100 l pojemników kształtuje się w granicach 100-160 zł. Stawki regulujące maksymalną opłatę za pojemnik odbierany przez firmę mającą zezwolenie na działanie na terenie gminy przyjmują gminy.

Okręg PZD w Słupsku

Na wysokość stawek w systemie indywidualnym ma wpływ rodzaj odpadów i waha się od 80zł do 180 zł, czym trudniejsze np. papa, opony itp. do utylizacji

tym droższe. W systemie gminnym ogrody korzystają tylko z pojemników na odpady segregowane tj. plastik i szkło.

Okręg PZD Sudecki

W przypadku ustalania przez ROD stawek za odbiór odpadów przez firmy zewnętrzne należy stwierdzić, że żadna z firm nie zgodziła się na odbiór odpadów w przeliczeniu za jednorazowe opróżnienie pojemnika 1100 litrów w kwocie około 57,00 zł. Opłaty w ROD za jednorazowy odbiór odpadów dla pojemnika 1100 litrów oscylują w granicach do 110,00 zł. Firmy przedstawiły stawki, które w pełni muszą finansować odbiór za zagospodarowanie odpadów z terenów ROD i nie podlegały negocjacjom. W przypadku ustalania stawek za odbiór odpadów z ROD w systemie gminnym w 2020 roku większość rad miejskich podjęła uchwały o podwyższeniu stawek za odbiór odpadów z terenów rodzinnych ogrodów działkowych, ale nie przekraczających stawek zapisanych w ustawie z o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Okręg Sudecki PZD i zarządy ROD przeprowadzały rozmowy z jednostkami samorządowymi w celu obniżenia stawki za odbiór odpadów, lecz w każdym przypadku byliśmy informowani, że gminy dopłacają do odbioru odpadów z ROD i stawki nie mogą zostać zmniejszone.

Okręg PZD w Szczecinie

W systemie gminnym ogrody nie mają wielkiego wpływu na wysokość stawki za wywóz odpadów. W systemach gminnych są ustalone stawki za 1 m³ (Chojna - cena bez zmian od ubiegłego roku, Kamień Pom.), za każdy worek (Ińsko, Łobez - w obu przypadkach opłaty są niższe niż ryczałt) lub od ilości odpadów niesegregowanych i segregowanych.

Na wysokość stawek w umowach indywidualnych z firmami mają wpływ:

- stawki za odbiór odpadów ustalane w oparciu o coroczną ofertę i zmiany wprowadzane aneksem
- ilość i pojemność odbieranych pojemników
- segregacja lub brak jej konieczności.

Okręg PZD Śląski

Niezależnie od systemu gospodarki odpadami w części ROD opłaty za wywóz odpadów komunalnych wzrosły. W przypadku ROD, które zostały zobowiązane do przejścia z systemu gminnego na prywatny, wzrost kosztów jest od 10% nawet do 150%. Przykładowo w Bytomiu istnieje duża konkurencja firm zajmujących się wywozem odpadów i mimo przejścia w 2020r. z systemu gminnego na prywatny wybrano najtańszą firmę i ceny wzrosły o ok. 10% w stosunku do systemu gminnego. Natomiast również w przypadku niektórych ROD, które wybrały system prywatny już w latach poprzednich, również nastąpił wzrost kosztów od 30% do 90%. W przypadku ROD nadal będących w systemach gminnych nastąpił wzrost cen na poziomie ok. 30%-50%. W przypadku miast, w których funkcjonują gminne zakłady gospodarki komunalnej w stosunku do lat poprzednich nie nastąpił wzrost kosztów, bądź ceny wzrosły o ok. 30%-100% w zależności od miasta. W dużej części miast nie nastąpił wzrost cen, bądź nastąpił

nieznaczny wzrost o ok. 10%. Jednak część rodzinnych ogrodów działkowych otrzymała nowe, wyższe cenniki wywozu odpadów. Zdarzają się również ROD, gdzie opłaty w stosunku do poprzedniego roku nieznacznie zmalały (np. ROD zaczęły stosować segregację śmieci co wpłynęło na spadek cen). Sytuacja jest bardzo zróżnicowana dla poszczególnych gmin. Największy wpływ na wzrost cen ma to, czy w danej miejscowości istnieje monopol jednej firmy wywożącej odpady. W przypadku większej ilości firm prywatnych funkcjonujących na terenie danej gminy, ROD mają możliwość wynegocjowania korzystniejszej oferty. Ceny w systemie prywatnym za wywóz potrafią się różnić w obrębie jednej miejscowości i tej samej firmy w zależności od tego, czy dany ROD próbował negocjować cenę za wywóz odpadów.

Okręg PZD Świętokrzyski

W przedmiocie zasad ustalania stawek opłat za wywóz śmieci w zależności od przyjętego systemu - gminny czy prywatny wskazać należy, że stawki w systemie gminnym oparte są o stosowne uchwały rad gmin. System prywatny kształtuje z kolei prywatna firma w oparciu o swoje koszty, w tym oczywiście koszty odbioru odpadów na wysypisku. Z informacji pozyskanych od zarządów ROD, ale i przedstawicieli firm odbierających odpady wynika, że ostateczna cena odbioru uzależniona jest od konkretnego wysypiska i jego odległości od miasta. Są bowiem gminy, gdzie firmy prywatne odbierające odpady, transportują je nawet 100 km od miejsca ich pierwotnego odbioru.

Okręg PZD Toruńsko-Włocławski

Wysokość stawek z tytułu wywozu odpadów komunalnych z terenu ROD na terenie całego Okręgu Toruńsko - Włocławskiego PZD nie narusza ustawy o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. W systemie gminnym stawki są nieznacznie niższe. W przypadku miasta Torunia, gdzie nie obowiązuje system gminny, większość ROD korzysta z usług miejskiego przedsiębiorstwa, lecz na indywidualnych umowach. Miejskie przedsiębiorstwo posiada korzystniejsze stawki, aniżeli prywatna firma.

Okręg PZD Warmińsko-Mazurski

Okręg podejmuje działania prawne zmierzające do rozwiązania problemu zawyżonych stawek. Identyczny problem występuje w Szczytnie, gdzie stawki za odbiór pojemnika 1 100 l kształtują się na poziomie około 140 zł. Kolegium Prezesów ze Szczytna zwróciło się jednak do Okręgu w tej sprawie o nie występowanie do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego ze względu na dobrą współpracę z Burmistrzem i trwające prace nad nowym studium Szczytna. Okręg przychylił się do prośby Kolegium. Wyższe stawki opłat za odbiór pojemników na odpady komunalne planowało również miasto Lidzbark Warmiński pod koniec lipca 2020 roku. Rada Miejska Lidzbarka Warmińskiego między innymi na skutek sygnałów płynących z organów PZD odstąpiła jednak od podejmowania uchwały. Z kolei Miasto Ełk podjęło uchwałę w której stawki za odbiór odpadów komunalnych uchwalilo na poziomie wynikającym z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Pozostałe Gminy nie podjęły do momentu

pisania niniejszego pisma uchwał w sprawie znowelizowanych wysokości stawek za odpady komunalne. Uzasadnieniem wysokości stawek ustalonych przez gminy jest wyliczenie ekonomicznego rachunku opłacalności dla gminy. Wpływ na wysokość stawek mają także podwyższone opłaty za utylizację odpadów. Odnośnie ustaleń stawek za odbiór pojemników na odpady komunalne od przedsiębiorców prywatnych to wysokość stawek zależy od wyliczeń ekonomicznych przedsiębiorcy, ale także od negocjacyjnych zdolności Zarządu ROI). Z pewnością lepszą pozycję negocjacyjną mają większe ROD produkujące znacznie więcej odpadów komunalnych. Stawki za odbiór śmieci kształtują się pomiędzy kwotą wynikającą z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, czyli 58,20 zł za pojemnik 1100 l (Ełk), a kwotą 215 zł za pojemnik 1100 l (Mazurski Związek Międzygminny Gospodarka Odpadami). Przewidywane w uchwałach Rad Gmin kary wynoszą pomiędzy trzykrotnością stawki podstawowej, a jej czterokrotnością.

Okręg PZD we Wrocławiu

Część ROD podlega pod system gminny, a część ROD pod prywatny. Kwestie związane z ustalaniem stawek opłat za wywóz śmieci są corocznie ustalane na walnym zebraniu konferencji delegatów w oparciu o uchwałę Rady Miejskiej poszczególnych Gmin. Wysokość stawki za wywóz śmieci z terenu ROD jest zależna od ilości działek w danym ogrodzie.

Okręg PZD w Zielonej Górze

Stawki opłat za wywóz śmieci są narzucone ogólnie przez gminę. Na wysokość stawek tych opłat ma wpływ odbiór i utylizacja odpadów, wynajęcie, mycie pojemnika, opłaty dodatkowe np. za przejazd samochodem poza obszar administracyjny miasta.

5. Wzrost opłat za wywóz odpadów komunalnych z terenów ROD w 2020 r. Jakie są przyczyny wzrostu opłat za wywóz śmieci?

Okręg PZD w Bydgoszczy

W gminach i miastach które nie uwzględniły ogrodów w systemie gminnym - w zdecydowanej większości ceny za wywóz śmieci wzrosły w stosunku do roku poprzedniego. Są to podwyżki od ok. 30 % do nawet 200%. Najczęściej jest to wzrost dwukrotny, a czasem nawet trzykrotny w skali roku. Czynniki, które powodują znaczący wzrost cen to: brak możliwości dokonania wyboru firmy odbierającej odpady (monopol) i niewłaściwa segregacja odpadów w ogrodach lub produkowanie przez ogrody wyłącznie odpadów zmieszanych w gminach, które nie egzekwują obowiązkowej segregacji odpadów.

Okręg PZD w Częstochowie

Wpływ na ustalanie wysokości stawek opłat w obu systemach mają opłaty za składowanie na wysypiskach śmieci, częstotliwość wywozu, ilość pojemników.

W 53 ROD stawki za wywóz odpadów wzrosły. Średni wzrost opłat za wywóz śmieci o 60% .

W 2 ROD zmalały - 42,8229 ha ; 1152 działki

W 4 ROD bez zmian - 8,8343ha ; 284 działki

Okręg PZD w Elblągu

We wszystkich ROD w Okręgu w Elblągu wzrosły opłaty za wywóz odpadów komunalnych. Wysokość wzrostu opłat jest zróżnicowana. Generalnie należy stwierdzić, że bezpośredni wpływ na taki wzrost ma nowelizacja ustawy „śmieciowej”, która uwolniła ceny usług za wywóz odpadów komunalnych oraz poprzez segregację wymusiła podstawienie pojemników przez zarządu ROD do segregacji 5 frakcji. Pośrednio wpływ na taki wzrost kosztów wynika z przyjętego systemu „gminnego”, który zwiększył częstotliwość obsługi pojemników na odpady. Poprzednie rozwiązania pozwalały na bezpośrednie negocjacje co do częstotliwości obsługi pojemników (na telefon) przez usługodawcę. Obecny system zlikwidował tę „furtkę” a próba podpisania umów - prywatnie - skutkuje podniesieniem usługi np. o 100% (jak to ma miejsce w Elblągu).

Okręg PZD w Gorzowie Wlkp.

Wzrost opłat za wywóz śmieci wynika głównie ze wzrostu ilości wyrzucanych śmieci. Działkowcy czasami wychodzą założenia, że „skoro płacę, to mogę wyrzucać wszystko”. Czasami w przypadku zapełnionych już śmietników zostawia się śmieci obok i taki proceder generuje większe koszty. Monitoring oraz indywidualne rozmowy przyczyniają się do większej świadomości działkowców, dlatego problem ilości śmieci poprawia się.

Okręg PZD w Kaliszu

W większości rejonów stawki nie wzrosły od kilku lat i będą obowiązywały do końca bieżącego roku. W 3 Rejonach w 59 ROD które gospodarują na pow.380,7223 ha i 8582 działek opłaty wzrosły od 25 nawet do 300 procent w zależności od rodzaju usługi i firmy. W pozostałych 6 Rejonach które gospodarują na pow. 527, 5158 i 12195 działkach opłaty nie wzrosły.

Okręg PZD w Koszalinie

W przypadku 68 ROD o powierzchni 884,61 ha i 18 939 działkach wzrost kosztów usuwania odpadów wynosi od 70 do 80%. Ogrody te realizują usuwanie odpadów w drodze umowy cywilnoprawnej. Dla 9 ROD o powierzchni 59,599 ha i 1121 działkach usuwających odpady w ramach gminnych systemów gospodarowania odpadami wzrost kosztów wynosi ok. 15%.

Okręg PZD w Legnicy

W 57 ROD o pow. 566,6074 ha i liczbie działek 12827 w 2020 roku wzrosły opłaty za wywóz śmieci w stosunku do roku 2019 o 100% do 150 %. Wzrost opłat za odbiór odpadów komunalnych samorządy tłumaczą ustawą, chociaż w stosunku do ogrodów działkowych wyraźnie jest określona stawka za pojemnik na odpady. Tłumaczą też ogólnym wzrostem cen na wszelkie usługi i towary oraz problemami finansowymi. Nie mówiąc o systemie gminnym gdzie opłaty te

bardzo wzrosły, to w systemie prywatnym opłaty określone są przez działkowców „z kosmosu” tj. niewiarygodnie wysokie.

Okręg PZD w Lublinie

Wzrost opłat za wywóz odpadów komunalnych z terenów ROD dotyczy 154 ogrodów o powierzchni 1.213,65 ha o liczbie działek - 28464. Podstawowym powodem wzrostu opłat za wywóz odpadów jest niestosowanie zasad segregacji przez działkowców. Duże znaczenie ma również ilość wytwarzanych śmieci. Zarządy ROD, by uniknąć kar za brak segregacji, decydują się na zawieranie umów na wywóz śmieci zmieszanych (znacznie droższych) oraz zwiększają częstotliwość ich wywozu co z kolei wiąże się ze znacznym wzrostem kosztów. Kolejnym, oprócz segregowania śmieci, problemem sygnalizowanym przez zarządy ROD jest wyrzucanie przez działkowców oraz okolicznych mieszkańców śmieci o dużych gabarytach m.in. meble, sprzęt AGD itp. co ma bezpośrednio wpływ na wysokie koszty odbioru odpadów. Przykładem korzyści z monitoringu jest incydent w ROD im. B. Leśmiana w Zamościu, który ujawnił, iż pewnego dnia w godzinach nocnych podjechał pod furtę ogrodu samochód dostawczy z przyczepą, z której ojciec z pełnoletnim synem wyrzucali śmieci budowlane. Oczywiście przypadek ten został zgłoszony do władz policyjnych i miejskich, ale daje świadectwo, iż częstym bywa podrzucanie śmieci do zewnętrznych pojemników ogrodowych przez okolicznych mieszkańców. Poważne sygnały tego typu miały miejsce we wspomnianym Zamościu, Lubartowie i kilku ogrodach lubelskich.

Okręg PZD Łódzki

W Łodzi stawki za odbiór odpadów wzrosły z uwagi na wyłączenie ROD z systemu miejskiego i konieczność podpisania indywidualnych umów. Od początku bieżącego roku zauważalny jest ogólny wzrost cen, również cen usług. Miasta, w których funkcjonuje tylko jedna firma odbierająca odpady, mogą narzucić wyższą cenę z uwagi na brak.

W Łodzi stawki za odbiór odpadów wzrosły z uwagi na wyłączenie ROD z systemu miejskiego i konieczność podpisania indywidualnych umów. Od początku bieżącego roku zauważalny jest ogólny wzrost cen, również cen usług. Miasta, w których funkcjonuje tylko jedna firma odbierająca odpady, mogą narzucić wyższą cenę z uwagi na brak konkurencji.

1. Wzrost cen

a) ROD w systemie gminnym- Deklaracje, gdzie wyliczana jest ryczałtowa stawka opłaty- segregacja

Lp.	Ogólne dane ROD w danej miejscowości						
	ROD	MIEJSCOWOŚĆ	Powierzchnia ROD (ha)	Liczba działek	opłata 2019r. [ZŁ]	opłata 2020r. [ZŁ]	% wzrostu opłat

1	Trzy Korony	PABIANICE	3,2300	81	27	50,5	87,04%
2	Bawelnianka	MOSZCZENICA	7,3096	210	18	25	38,89%
3	Żwirek	SIERADZ	6,7569	114	55	59	7,27%

Najwyższy wzrost cen nastąpił w ROD „Trzy Korony” w Pabianicach, o 23,5 zł, co daje 87.04 % wzrostu.

b) ROD w systemie gminnym- Deklaracje, gdzie wyliczana jest ryczałtowa stawka opłaty- brak segregacji

Lp.	Ogólne dane ROD w danej miejscowości						
	ROD	MIEJSCOWOŚĆ	Powierzchnia ROD (ha)	Liczba działek	opłata 2019r. rzLi	opłata 2020r. rzLi	% wzrostu opłat
1	im. Kopernika	PABIANICE	1,8900	47	54	101	87,04%
2	Słonecznik	PABIANICE	2,4800	58	54	101	87,04%
3	Wiosenka	PABIANICE	4,3700	119	54	101	87,04%

Wzrost cen jest jednakowy w każdym ogrodzie, ponieważ ROD znajdują się w jednym mieście i stawka ustalona została przez Urząd Miasta Pabianice.

c) ROD w systemie gminnym -Deklaracje, gdzie opłata wyliczana jest poprzez pomnożenie pojemności pojemnika przez stawkę opłaty – segregacja

Lp.	Ogólne dane ROD w danej miejscowości						
	ROD	MIEJSCOWOŚĆ	Powierzchnia ROD (ha)	Liczba działek	opłata 2019r. [ZŁ],	opłata 2020r. [ZŁ]	% wzrostu opłat
1	Jeziorko	SIERADZ	1,0499	27	36	60	66,67%
2	im. Kopernika	SKIERNIWICE	6,7220	167	15	44	193,33%
3	im. Kotowskiego	SKIERNIEWICE	18,8200	441	26	105	303,85%

Najwyższy wzrost cen nastąpił w ROD im. Kotowskiego w Skierniewicach, o 76 zł. co daje 303,85 % wzrostu. ROD im. Kotowskiego to największy ogród w Skierniewicach liczący 441 działek. Wysokość opłat wynika z konieczności częstszego odbioru odpadów niż zakłada harmonogram. Od 1 sierpnia nastąpił wzrost opłat, za pojemnik 1100l. Urząd Miasta pobiera opłatę 54,17 zł, natomiast ta sama firma 172,80 zł za kontener tej samej pojemności, na zgłoszenie odbioru przez Zarząd poza grafikiem. Wzrost opłat generuje również częstotliwość i liczba pojemników na bioodpady. Stawki w ROD im. Kopernika w

Skierniewicach są niższe, ponieważ przed ogrodem znajdują się miejskie pojemniki na segregowane odpady (papier i szkło) z których działkowcy mogą korzystać.

d) ROD w systemie prywatnym - segregacja

Lp.	Ogólne dane ROD w danej miejscowości						
	ROD	MIEJSCOWOŚĆ	Powierzchnia ROD (ha)	Liczba działek	opłata 2019r. [ZŁ],	opłata 2020r. [ZŁ]	% wzrostu opłat
1	Kolejarz	KUTNO	6,4119	135	35	50	42,86%
2	Miflex	KUTNO	5,0500	159	65	98	50,77%
3	Polanka	KUTNO	3,6392	48	5	10	100,00%
4	Stokrotka	KUTNO	3,2470	84	30	60	100,00%
5	Wzgórze	KUTNO	2,7251	76	20	24	20,00%
6	Ariadna	ŁÓDŹ	1,7166	48	109,5	250	128,31%
7	Aster	ŁÓDŹ	12,6522	321	122	244	100,00%
8	Azalia	ŁÓDŹ	12,5000	337	155	184,3	18,90%
9	Bankowiec	ŁÓDŹ	5,6550	151	109,5	180	64,38%
10	Brus	ŁÓDŹ	13,7597	286	54	150	177,78%
11	Dąbrowa	ŁÓDŹ	11,3810	273	52,4	100	90,84%
12	im. Dąbrowskiego	ŁÓDŹ	20,2680	43	109,5	130	18,72%
13	Delta	ŁÓDŹ	2,3514	50	24	48	100,00%
14	Dubois	ŁÓDŹ	1,7700	52	109,5	170	55,25%
15	im. Konopnickiej	ŁÓDŹ	8,7200	119	109,5	124,53	13,73%
16	Janosik	ŁÓDŹ	2,1450	41	55	60	9,09%
17	Jarzębina	ŁÓDŹ	5,6000	153	109,5	130	18,72%
18	Jaśmin	ŁÓDŹ	3,0442	42	54	166	207,41%
19	Kolejarz Olechów	ŁÓDŹ	8,0500	150	52,4	74	41,22%
20	Krokus	ŁÓDŹ	3,4000	73	109	153	40,37%
21	Kwiaty Polskie	ŁÓDŹ	3,7065	96	52,4	120	129,01%
22	Limba	ŁÓDŹ	2,9253	68	109	190	74,31%
23	Lodex	ŁÓDŹ	4,8200	118	109,5	299,5	173,52%
24	Łągiewniki	ŁÓDŹ	24,7464	630	112	149	33,04%
25	Łączność	ŁÓDŹ	2,7300	72	52,4	100	90,84%
26	Magnolia	ŁÓDŹ	6,6700	176	109,5	225	105,48%
27	Nad Łódką	ŁÓDŹ	7,0800	203	52,4	100	90,84%

28	Nadzieja	ŁÓDŹ	3,6800	109	109,5	120	9,59%
29	Nowe Rokicie	ŁÓDŹ	4,3800	132	109,5	160	46,12%
30	Odrodzenie	ŁÓDŹ	7,0659	140	52,4	142	170,99%
31	Pienista	ŁÓDŹ	12,1718	330	137	250	82,48%
32	Polanka	ŁÓDŹ	17,7138	214	52,4	95	81,30%
33	Ponar - Jotes	ŁÓDŹ	3,4547	91	109	155	42,20%
34	Przy Torze	ŁÓDŹ	4,2600	117	52	75	44,23%
35	Relaks	ŁÓDŹ	32,3200	461	150	200	33,33%
36	im. Reymonta	ŁÓDŹ	16,3700	326	192,5	320	66,23%
37	Róża	ŁÓDŹ	3,7800	97	52,6	110	109,13%
38	Stary Widzew	ŁÓDŹ	3,2700	73	52,4	120	129,01%
39	Stoki	ŁÓDŹ	4,2288	105	52,4	71,5	36,45%
40	Tramwajarz I	ŁÓDŹ	8,3200	152	109,5	200	82,65%
41	Tramwajarz II	ŁÓDŹ	7,6855	157	104,15	110	5,62%
42	Tulipan Łódź	ŁÓDŹ	9,3056	128	125	175	40,00%
43	Wspólna Praca	ŁÓDŹ	9,5000	302	223	245	9,87%
44	Zimowit	ŁÓDŹ	6,2000	94	109,5	117	6,85%
45	Źródełko	ŁÓDŹ	3,6026	79	52,4	114,83	119,14%
46	Ananas	KALONKA	9,6563	100	38	91	139,47%
47	Kopanka	KOPANKA	11,0475	187	80	189	136,25%
48	Malinka	STRYKÓW	3,0530	48	66	98	48,48%
49	Oaza	ROMANÓW	17,0660	191	150	255	70,00%
50	Podmiejski	KOLUSZKI	5,1740	88	70	150	114,29%
51	OZMO	OPOCZNO	5,8657	98	4	8	100,00%
52	im. Konopnickiej	PIOTRKÓW TRYBUNALSKI	3,2710	91	30	83,26	177,53%
53	Pod Borem	KONSTANTYNÓ W ŁÓDŹKI	7,4777	179	124	193	55,65%
54	Wilanów	TOMASZÓW MAZ	3,1600	82	20	20	0,00%
55	Diana	SOKOLNIKI LAS	28,4917	419	192	450	134,38%
56	Jedlicze	ZGIERZ	1,9000	28	181	220	21,55%
57	Jutrzenka	GŁOWNO	12,0810	266	70	120	71,43%

58	Lotnisko	ALEKSANDÓW ŁÓDZKI	16,0836	223	100	150	50,00%
59	Osa	STRYKÓW	18,4533	333	186	270	45,16%
60	Pierwiosnek	DOBRA NOWINY	5,4806	83	143,64	144	0,25%
61	Promyk	WŁADYSŁAWÓW	9,0908	138	159,96	260	62,54%
62	Wichrowe Wzgórze	SŁOWIK	8,4500	132	55	90	63,64%

W 62 Rodzinnych Ogrodach Działkowych będących w systemie prywatnym oraz prowadzących selektywną zbiórkę odpadów, stawka za opłaty wzrosła w stosunku do roku poprzedniego. Aż 39 z nich to ogrody łódzkie. Najwyższy wzrost (powyżej 170%) nastąpił w ROD „Brus”, „Jaśmin”, „Lodex”, „Odrodzenie” w Łodzi oraz im. Konopnickiej w Piotrkowie Trybunalskim. Minimum dwukrotny wzrost opłat nastąpił w 20 ogrodach. W 14 kwota przekracza 200 zł od działki, natomiast najwyższą opłatę ponoszą działkowcy z ROD „Diana” w Sokolnikach-450 zł.

e) ROD w systemie prywatnym - brak segregacji

Lp.	Ogólne dane ROD w danej miejscowości						
	ROD	MIEJSCOWOŚĆ	Powierzchnia ROD (ha)	Liczba działek	opłata 2019r. [ZŁ]	opłata 2020r. [ZŁ]	% wzrostu opłat
1	Meliorant	KRZYŻANÓW	4,7100	58	20	40	100,00%
2	Gwarek	ŁĘCZYCA	3,5300	123	25	30	20,00%
3	Irys	ŁĘCZYCA	25,9900	397	75	105	40,00%
4	Sza firek	ŁĘCZYCA	5,2264	128	80	200	150,00%
5	Albalen	ŁÓDŹ	6,3100	173	109,5	226,95	107,26%
6	Błaszczyka	ŁÓDŹ	2,2852	57	109,4	140	27,97%
7	Konwalia pod dębem	ŁÓDŹ	4,3133	93	109,5	223	103,65%
8	Morwa	ŁÓDŹ	12,1407	292	109,5	208	89,95%
9	Pigwa	ŁÓDŹ	6,1900	149	109,5	160	46,12%
10	Słowackiego	ŁÓDŹ	11,5362	288	123	318	158,54%
11	Storczyk	ŁÓDŹ	4,1143	115	109,5	160	46,12%
12	Wiarus	ŁÓDŹ	7,0601	128	110	165	50,00%
13	Borówka	RZGÓW	1,6700	37	88	205	132,95%
14	Flora	ANDRESPOL	0,8888	14	193	200	3,63%

15	Chemik - Polfa	PABIANICE	3,3749	84	54	101	87,04%
16	Malwa	KONSTANTYNÓW ŁÓDŹKI	45,7030	86	200	250	25,00%
17	Sasanka	KONSTANTYNÓW ŁÓDŹKI	0,8741	23	30	50	66,67%
18	Słoneczna Polana	PABIANICE	9,5656	161	58,3	70	20,07%
19	Zgoda	KONSTANTYNÓW ŁÓDŹKI	3,6958	79	120	200	66,67%
20	Budowlani	PIOTRKÓW TRYBUNALSKI	3,5700	84	23	40	73,91%
21	Nasze Zdrowie	PIOTRKÓW TRYBUNALSKI	38,8930	155	35	60	71,43%
22	Oaza	PIOTRKÓW TRYBUNALSKI	13,5700	353	56	80	42,86%
23	Pod Gruszą	PIOTRKÓW TRYBUNALSKI	3,0110	68	55	80	45,45%
24	Pod Herbem	PIOTRKÓW TRYBUNALSKI	10,5000	261	60	70	16,67%
25	Iskra	LUBOCHNIA	5,3647	139	40	50	25,00%
26	Mickiewicza	TOMASZÓW MAZOWIECKI	4,9100	135	25	27	8,00%
27	Nad Czarną	TOMASZÓW MAZOWIECKI	1,8329	34	25	27	8,00%
28	Nad Stawem	TOMASZÓW MAZOWIECKI	2,2743	60	25	27	8,00%
29	Róża	TOMASZÓW MAZOWIECKI	3,3641	75	16,74	25	49,34%
30	im. Tuwima	TOMASZÓW MAZOWIECKI	12,8400	280	20	28	40,00%
31	Predom	NIEWIADÓW	10,9000	327	15	40	166,67%
32	Skowronek	ZDUŃSKA WOLA	8,2700	205	60	120	100,00%
33	Kasztanowiec	ALEKSANDÓW ŁÓDŹKI	5,0800	74	55	70	27,27%
34	im. Kopernika	ZGIERZ	2,9400	88	114	150	31,58%
35	Prząśniczka	ZGIERZ	3,6800	94	30	45	50,00%

W 35 Rodzinnych Ogrodach Działkowych będących w systemie prywatnym, nie prowadzących selektywnej zbiórki odpadów, stawka za opłaty wzrosła w stosunku do roku poprzedniego. Minimum dwukrotny wzrost nastąpił w 8 ogrodach. W 9 ogrodach kwota przekracza 200 zł od działki, natomiast najwyższą opłatę ponoszą działkowcy z ROD im. Słowackiego w Łodzi - 3 1 8 zł.

Z danych zawartych w powyższych tabelach wynika, że w 106 ROD położonych na terenie Okręgu Łódzkiego nastąpił wzrost opłat w 2020 roku od 1 działki rodzinnej. Spośród ogrodów w których wzrosły opłaty, 68 ogrodów deklaruje, że prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów.

2. Spadek cen

a) ROD w systemie gminnym- Deklaracje, gdzie wyliczana jest ryczałtowa stawka opłaty- segregacja

Lp.	Ogólne dane ROD w danej miejscowości						
	ROD	MIEJSCOWOŚĆ	Powierzchnia ROD (ha)	Liczba działek	opłata 2019r. [ZŁ]	opłata 2020r. [ZŁ]	% spadku opłat
1	Tulipan	BRZYZINY	2,7621	62	37,6	19,3	48,67%

Z powyższej tabeli oraz uzyskanych informacji wynika, że w ROD „Tulipan” w Brzeziny, który objęty jest systemem gminnym, gdzie wyliczana jest ryczałtowa stawka, opłaty zmniejszyły się o 18,30 zł.

b) ROD w systemie gminnym -Deklaracje, gdzie opłata wyliczana jest poprzez pomnożenie pojemności pojemnika przez stawkę opłaty- segregacja

Lp.	Ogólne dane ROD w danej miejscowości						
	ROD	MIEJSCOWOŚĆ	Powierzchnia ROD (ha)	Liczba działek	opłata 2019r. [ZŁ]	opłata 2020r. [ZŁ]	% spadku opłat
1	Poziomka Bełchatów	BEŁCHATÓW	8,5300	210	91	55	39,56%
2	Zielony Gaj	BEŁCHATÓW	10,5200	252	92	72	21,74%

W ROD „Poziomka” i „Zielony Gaj” w Bełchatowie, które objęte są systemem gminnym, gdzie opłata wyliczana jest poprzez przemnożenie pojemności pojemnika oraz przy obowiązku segregacji odpadów, nastąpił spadek opłat za śmieci od jednej działki.

c) ROD w systemie gminnym -Deklaracje, gdzie opłata wyliczana jest poprzez pomnożenie pojemności pojemnika przez stawkę opłaty- brak segregacji

Lp.	Ogólne dane ROD w danej miejscowości						
	ROD	MIEJSCOWOŚĆ	Powierzchnia ROD (ha)	Liczba działek	opłata 2019r. [ZŁ]	opłata 2020r. [ZŁ]	% spadku opłat
1	Stokrotka Bełchatów	BEŁCHATÓW	12,7800	338	91	90	1,10%

d) ROD w systemie prywatnym- segregacja

Lp.	Ogólne dane ROD w danej miejscowości						
	ROD	MIEJSCOWOŚĆ	Powierzchnia ROD (ha)	Liczba działek	opłata 2019r. [ZŁ]	opłata 2020r. [ZŁ]	% spadku opłat
1	Boh. Walk nad Bzurą	ŁĘCZYCA	2,1198	60	25	15	40,00%
2	Głowackiego	ŁÓDŹ	1,8806	50	52,4	50	4,58%
3	Słoneczny Ogród	ŁÓDŹ	5,4000	140	109,5	90	17,81%
4	im. Waryńskiego	ŁÓDŹ	1,4200	34	109,5	54	50,68%
5	Słoneczny	RADOMSKO	10,0106	293	100	90	10,00%
6	Aronia	LEŻNICA WIELKA	5,8467	114	106,8	64,1	39,98%
7	Olszynka	SŁOWIK	15,5000	183	101,6	96,17	5,38%
8	Rosanów	ZGIERZ	2,3289	40	159,9	150	6,23%

W 8 Rodzinnych Ogrodach Działkowych będących w systemie prywatnym, gdzie prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów, stawka za opłaty spadła w stosunku do roku poprzedniego. Największy spadek nastąpił w ROD im. Waryńskiego w Łodzi (50,68%) oraz „Aronia” w Leżnicy Wielkiej (39,98%). Najniższą opłatę wnoszą działkowcy z ROD im. Bohaterów Walk nad Bzurą w Łęczycy, zaledwie 15 zł.

e) ROD w systemie prywatnym- brak segregacji

Lp.	Ogólne dane ROD w danej miejscowości						
	ROD	MIEJSCOWOŚĆ	Powierzchnia ROD (ha)	Liczba działek	opłata 2019r. [ZŁ]	opłata 2020r. [ZŁ]	% spadku opłat
1	BRT	ŁÓDŹ	1,9600	49	109,5	102,8	6,12%

W ROD BRT w Łodzi będącym w systemie prywatnym, nie prowadzącym selektywnej zbiórki odpadów, stawka za opłaty spadła w stosunku do roku poprzedniego o 6,12%.

W ROD BRT w Łodzi będącym w systemie prywatnym, nie prowadzącym selektywnej zbiórki odpadów, stawka za opłaty spadła w stosunku do roku poprzedniego o 6,12%.

Z danych zawartych w powyższych tabelach wynika, że w 13 ROD położonych na terenie Okręgu Łódzkiego nastąpił spadek opłat w 2020 roku od 1 działki rodzinnej. Spośród ogrodów w których zmniejszyły się opłaty, 11 ogrodów deklaruje, że prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów.

Odnosnie natomiast stałych opłat za śmieci, to w 41 ROD położonych na terenie Okręgu Łódzkiego stawki za wywóz odpadów od 1 działki rodzinnej znajdują się na poziomie roku ubiegłego. Segregacja odpadów prowadzona jest przez 10 Rodzinnych Ogrodów Działkowych, które zostały włączone do gminnego systemu gospodarowania odpadami. Spośród tych ogrodów, gdzie stawki opłat za śmieci nie uległy zmianie, 16 ROD nie prowadzi selektywnej zbiórki odpadów.

10 ROD nie ma podpisanej żadnej umowy. W dwóch Rodzinnych Ogrodach Działkowych w Wieruszowie, „Czeremcha” w Poddębicach oraz im. Złotnickiego w Zduńskiej Woli oraz „Wapienniki” w Tomaszowie Mazowieckim, działkowcy zobowiązani są do zabierania śmieci do domu.

Natomiast w Rawie Mazowieckiej władze miasta zapewniają, że do końca 2020 roku nie będą podejmowane kroki w kierunku konieczności wnoszenia opłat za gospodarowanie odpadami przez ROD-y. Jak podkreślają Zarządy, kluczowy jest obowiązek posiadania kompostowników. Działkowcy mogą dostarczać posegregowane odpady do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych mieszczącego się w pobliżu Rawy Mazowieckiej. Użytkownicy działek chętnie korzystają z tej formy pozbywania się śmieci, gdyż jest to bezpłatna opcja. 12 ROD podpisało prywatne umowy z firmami odbierającymi odpady, natomiast koszty za wywóz ujęte są w opłacie ogrodowej, 7 z nich segreguje odpady. Są to ROD: „Emit” w Żychlinie, „Przyszłość” w Gorczynie, „Sahara” w Witowie „Danuta” i „Tulipan” w Radomsku, „Uroczysko” w Sieradzu oraz im. Barlickiego w Zgierzu. Bez obowiązku segregacji, indywidualne umowy podpisały ROD „Karolinka” w Rydzynach, „Magnolia” w Piotrkowie, „Kolejarz- Karsznice” w Zduńskiej Woli. „Mroga” w Głownie oraz „Wrzos” w Zgierzu.

Okręg PZD Małopolski

Wzrost opłat odnotowano w Andrychowie o 30%, w Balicach o 120%, w Chrzanowie o 15%, w Nowym Sączu średnio około 40%. Przyczyną są zwiększone opłaty za korzystanie z wysypiska oraz koszty paliwa. W pojedynczych ogrodach wzrost opłat był niewielki. Zaobserwowano też spadek opłat za wywóz śmieci w ogrodach, które podjęły się segregacji odpadów lub wynegocjowały korzystniejszą umowę z prywatną firmą.

Okręg PZD Mazowiecki

W części ROD w 2020 r. nie wzrosły koszty gospodarowania odpadami, jednak zwykle z powodu zwiększenia efektywności gospodarowania odpadami, zwiększenia kompostowania odpadów zielonych, czy ze względów efektywnościowych. W większości ROD w 2020 r. opłaty za wywóz odpadów wzrosły i wzrost ten wynikał w większości wypadków ze zmian systemów gminnych na prywatne. Wzrosty opłat wynosiły od kilkunastu procent do dwu, trzykrotności, czterokrotności

dotychczasowych kosztów. Poza wskazanymi powodami zmian wskazać należy na czynniki ogólnokrajowe i wskazane wcześniej uwarunkowania światowe. Wyłączenie ROD z systemu miejskiego powodowało wzrost kosztów możliwy do poniesienia przez ROD dla poszczególnych frakcji. Jednak wzrost koszty odpadów zielonych o kilkaset procent wymusza na ROD zmianę podejścia do odpadów zielonych w ROD. Zarządy ROD ograniczają odbiór odpadów zielonych intensywnie promując kompostowanie odpadów zielonych jako sposobu taniego, ekologicznego i zgodnego z regulaminem ROD ich utylizowania przy minimalizacji kosztów systemu. COVID wpłynął na zainteresowanie ROD i spędzanie przez działkowców w ROD większej ilości czasu, co przełożyło się na zwiększoną produkcję śmieci. Podwyżki opłat, oczekiwane są także w kolejnych sezonach.

Okręg PZD Opolski

Wzrost cen ma związek przede wszystkim ze zwiększeniem (ze 170 zł od tony do 270 zł od tony) stawki opłaty za korzystanie ze środowiska ustalonej przez Radę Ministrów, wzrostem ilości wytwarzanych odpadów, kosztów pracy, wzrost pensji minimalnej dla pracowników energii, paliwa i innych usług, wyposażenia mieszkańców w pojemniki i worki oraz ich sanitarnego, technicznego utrzymania, zakup nowych pojazdów i pojemników do obsługi nowego systemu ze względu na wielość frakcji, (segregację), prowadzenie działań w zakresie edukacji ekologicznej, jak również wydatki związane z funkcjonowaniem biur m.in. wynagrodzenia. W 13 ROD o łącznej powierzchni 373,4979 ha, liczba działek 9808, całościowy wzrost opłaty w 2020 roku wyniósł ok. 2 307,56 zł miesięcznie. Przykładowo w ROD „Dzierżonia” w Krapkowicach stawka za poj. 1100 l wzrosła o 74 zł. W ROD „Relaks” Stara Kuźnia wzrost nastąpił o 9 zł poj. 240 l i 17 zł poj. 120 l. W ROD „Przyszłość w Grodkowie” wzrost za cały rok o 2916,74 zł. ROD im. T. Kościuszki w Prudniku wzrost o 23 382 zł (za cały rok).

Okręg PZD w Pile

Na terenie działania Okręgu opłaty za pojemniki 1100 l na śmieci komunalne wzrosły średnio o 20% - 30%. Wzrost kosztów za wywóz śmieci spowodowany jest wzrostem stawki podatku VAT oraz zwiększeniem opłaty do Urzędu Marszałkowskiego. Duży wpływ na cenę mają koszty pracy. Kilka Zarządów ROD informuje, że prawdopodobnie ogólne koszty wywozu śmieci w ROD w 2020r. mimo wzrostu cen będą mniejsze w ogrodach w stosunku do roku 2019, gdyż po wyłączeniu ich z systemu gminnego Zarządy ROD same decydują o ilości pojemników. Nie ma już narzuconych norm produkcji śmieci na 1 działkę, jaką wyznaczyły gminy w swoich uchwałach. Zarządy ROD informują, że świadomość wielu działkowców o obowiązku segregacji śmieci wzrasta.

Okręg PZD Podkarpacki

Powodem wzrostu opłat za wywóz śmieci są rosnące koszty zatrudnienia pracowników, koszty przejazdu i segregacji odpadów. Na wysokie stawki za wywóz odpadów komunalnych wpływa również oddalenie składowiska odpadów od miejscowości, z której są odbierane. W skład opłaty za wywóz odpadów w kalkulowaną jest także opłata na poczet kar za niedokładną segregację odpadów. Natomiast działkowcy płacąc wyższą opłatę za wywóz odpadów wyrzucają coraz więcej śmieci, przez co zarządy muszą zamawiać większe pojemniki i koszty wywozu odpadów komunalnych z terenów ROD wzrastają.

Okręg PZD Podlaski

Z pośród ogrodów objętych systemem gminnym 17 ROD zgłosiło wzrost opłat w stosunku do roku poprzedniego od 15% do nawet 700%. Z pośród ogrodów w systemie prywatnym 7 ROD zgłosiło wzrost opłat od 10% do 700%. W ogrodach w których koszty obniżyły się w stosunku do roku 2019, zarządy zwróciły uwagę, że udało się to dzięki wprowadzeniu segregacji odpadów. Tam gdzie koszt wzrósł, zarządy podkreśliły że kluczowym czynnikiem nie był ogólny wzrost cen a ilość odpadów wytwarzana przez działkowców.

Okręg PZD Pomorski

Spośród 109 ROD, które nadesłały ankiety 59 wskazało na wzrost opłat za odbiór odpadów komunalnych w stosunku do stawek obowiązujących w 2019 r. Skala wzrostu jest zróżnicowana i wynosi od 10 do nawet 300 %. Średnia wzrostu to 62,17 %. Przyczyną wzrostu opłat za wywóz śmieci są, co do zasady, wyższe stawki w cennikach usługodawców, które z kolei uzależnione są od kosztów świadczenia usług. Wpływ na wysokość kosztów funkcjonowania usługodawców tej branży ma polityka państwa oraz rozwiązania prawne na szczeblu gmin.

Okręg PZD w Poznaniu

W roku 2020 opłaty za wywóz odpadów wzrosły w 208 ROD o powierzchni 1865,2847 ha i liczbie działek 41472. Takie same koszty wywozu odpadów w bieżącym roku obowiązują w 28 ROD o powierzchni 218,2166 ha i liczbie działek 4298 (Międzychód, Nowy Tomyśl, Pniewy, Skoki i Września). W Gostyniu i Rawiczu ROD podpisały umowy z formami prywatnymi po wyłączeniu ich z systemu gminnego, ale nie wystawiły pojemników na odpady. W Wolsztynie gmina nie żądała podpisywania umów czy składania deklaracji i ROD nie wystawiły pojemników na odpady. Wzrost cen kształtuje się różnie, nie tylko w zakresie wzrostu procentowego, ale również kwotowo. W ROD, w których koszty odbioru odpadów wzrosły dotyczą wzrostu od 20% (niektóre ROD w Suchym Lesie) do nawet 450% (Szamotuły). W Suchym Lesie opłaty wzrosły ze 137-210 zł w roku 2019 do 198-250 zł za działkę w roku 2020. W Szamotułach opłata za śmieci od działki na rok wzrosła z 23 zł w 2019 r. do 50-130 zł w roku bieżącym. W roku 2019 koszt

gospodarki odpadami na działkę w roku był bardzo zróżnicowany i wynosił od 6 zł w Gostyniu, kilkunastu złotych w Gnieźnie, ok. 20 zł w Grodzisku Wlkp., Kościanie, Rokietnicy, Rawiczu, Szamotułach, Wrześni, 35 zł w Kórniku, 40 zł w Lesznie, 55 zł w Stęszewie, 96 zł w Poznaniu, 109 zł w Luboniu, 160 zł w Tarnowie Podgórny, 165 zł w Skokach, średnio 170 zł w Suchym Lesie, 270 zł w Dopiewie. W roku 2020 koszt gospodarki odpadami na działkę w roku w wyżej wymienionych miejscowościach wygląda następująco: 24 zł w Gostyniu (4x więcej), w Grodzisku Wlkp. i Kościanie zarządy ROD po ilości odbieranych odpadów przewidują, że koszt będzie wyższy, chociaż na razie opłata dla działkowca pozostała na poziomie z roku 2019, Rokietnica 60 zł (3x więcej), Rawiczu (4x więcej), ale opłata nie jest pobierana i pojemniki nie zostały wystawione w ROD, Szamotułach (120-450% więcej, do 50-130 zł), Kórnik (4x więcej, do 185 zł), Leszno (3x więcej, chociaż podwyżki dla indywidualnych działkowców nie ma bądź są niewielkie, bowiem ROD wykorzystują rezerwę z roku poprzedniego), Stęszew (2x więcej, do 110 zł), w Poznaniu przewidywany jest koszt wyższy niż 96 zł ze względu na konieczność zakupu pojemników oraz konieczności opłacenia całorocznego ryczałtu, a od września płacenie za wywożone faktyczne odpady), Luboń (2x więcej, do 210 zł), Tarnowo Podgórne (125% więcej, do 360 zł), Suchy Las (więcej o 20-45%, do 198-250 zł), Dopiewo (więcej o 70%, do 460 zł).

Przyczyny wzrostu opłat za wywóz odpadów z ROD:

- ponoszenie opłaty za odbiór odpadów segregowanych - nie było takiej konieczności przy ryczałcie;
- wzrost cen za odbiór odpadów;
- konieczność zakupu lub dzierżawy pojemników na odpady, również po wyłączeniu z systemu gminnego;
- cena wywozu pojemnika odpadów w ROD wyłączonych z systemu gminnego jest wyższa niż przewiduje ustawa „śmieciowa”;
- w Gnieźnie, który jest objęty systemem gminnym, koszt wywozu odpadów również jest wyższy niż przyjmuje ustawa „śmieciowa”, w opłacie tej ROD otrzymują już pojemniki;
- w przypadku systemu gminnego w ramach Aglomeracji Poznańskiej Związek Międzygminny przyjął maksymalną dopuszczalną ustawą stawkę za pojemnik, ale jest konieczność zakupu pojemników na wszystkie frakcje, w tym segregowane i zielone oraz wywóz gabarytów we własnym zakresie.
- w niektórych gminach cena odpadów zależy od tonażu i doliczany jest transport odpadów na wysypisko;
- działkowcy wyrzucają coraz więcej odpadów zielonych, co stanowi coraz większy udział w kosztach ogólnych ROD;
- gminy nakładają kary za niewłaściwą segregację lub odpady

budowlane w pojemnikach na odpady komunalne;

- wzrasta ilość ogólna wytwarzanych odpadów w ROD.

Okręg PZD w Słupsku

Opłaty za wywóz odpadów są na poziomie roku 2019.

Okręg PZD Sudecki

W 117 ROD (łącznie pow. 2077,8754 ha i liczbie działek rodzinnych 51118) wzrosły opłaty za wywóz odpadów średnio o 50% i wynoszą około 35zł od działki rodzinnej rocznie. Największy wzrost opłat wystąpił w Jeleniej Górze i Świdnicy gdzie dotychczasowo działkowcy płacili za gospodarowanie odpadami 6,00zł. Jedną z przyczyn wzrostu opłat za wywóz odpadów jest obowiązek wprowadzenia zmian w uchwałach rad miejskich w sprawie gospodarowanie odpadami z terenów rodzinnych ogrodów działkowych oraz obciążenie ROD zgodnie z wysokością opłat jakie pokrywa gmina za odbiór takich odpadów z ogrodów.

Okręg PZD w Szczecinie

Wzrost opłat za wywóz odpadów:

- Szczecin od 3,65, do 30%, w zależności od firmy odbierającej odpady, w kilku ROD ceny bez zmian.
- Barlinek - opłaty bez większych zmian
- Chojna - opłaty bez zmian
- Choszczno - wzrost o 100 -150 %
- Drawno - opłaty bez zmian
- Goleniów - wzrost o 100%
- Gryfice - wzrost o 50 %, w niektórych ogrodach ceny bez zmian
- Myślibórz - wzrost o 2%
- Police - wzrost o 50%
- Pyrzyce - wzrost o 10 %
- Stargard - w niektórych ogrodach ceny bez zmian
- Szczecin - wzrosty cen są bardzo zróżnicowane, wynoszą od kilku do 73%, selektywne nawet o 100%, w niektórych ogrodach ceny bez zmian
- Świnoujście, Wolin - wzrost cen od kilku do około 20 %
- Trzebiatów - wzrost od 4 - 54 %
- Wrzosowo - wzrost o 30 - 35%

Częstym powodem wzrostu cen jest zwiększona częstotliwość wywozu odpadów lub/i wzrost opłat za utylizację odpadów segregowanych - koszty te są przenoszone na odbiorcę.

Okręg PZD Śląski

Zgodnie z poczynionymi ustaleniami ceny wzrosły dla 240 ROD o łącznej powierzchni 1594,4108 ha oraz 38748 działek rodzinnych. Wzrost cen jest bardzo zróżnicowany i wyniósł od 10% do 150%. Proporcja kształtuje się następująco:

Wzrost o 10% - 35 ROD - pow.285,988 ha Wzrost o 30% - 46 ROD - pow.

198,0728 ha Wzrost o 50 % - 29 ROD - pow. 143,43 ha Wzrost o 90% - 2 ROD - pow.8,71 ha Wzrost o 100%-70 ROD - pow.407,1529 ha Wzrost o 150 % - 58 ROD - pow.551,0571 ha

Przyczyną wzrostu opłat za wywóz śmieci jest przede wszystkim wycofanie ROD z systemu gminnego oraz brak możliwości wyboru firmy - w miastach, w których ROD nie są objęte system gminnym, a funkcjonuje tylko jedna firma odbierająca odpady komunalne z terenu ROD, nastąpił wzrost cen średnio o 100%. Wzrosły również ceny dla ROD w miastach, gdzie ROD były w systemie gminnym ryczałtowym a aktualnie opłata zależy od ilości pojemników na odpady. Na wzrost opłat za śmieci dla poszczególnych ROD ma również wpływ brak segregacji odpadów. ROD, które nawet mimo braku uchwały rady miasta/gminy decydują się na segregację odpadów płacą za odbiór odpadów mniej od ROD nie stosujących segregacji. Część Zarządów ROD wskazywała, że ze względu na segregację odpadów płacą mniej za wywóz. Natomiast nie wszystkie zarządy ROD decydują się dobrowolnie na segregację mimo korzystniejszych cen, ze względu na to, że w przypadku kontroli, ROD, które zgłosiły segregację odpadów, a nie przestrzegają jej, mogą zapłacić karę (trzykrotność opłaty).

Okręg PZD Świętokrzyski

W zakresie wzrostu kosztów odbioru odpadów w 2020 r. wskazać należy, że co do zasady stawki z roku ubiegłego zostały zachowane w niemal wszystkich gminach naszego województwa. Zostały one niezmiennie przede wszystkim w dwóch największych miastach województwa świętokrzyskiego tj. Kielcach oraz Ostrowcu Świętokrzyskim. Stawki dotychczasowe zostały zachowane także w kolejnych co do wielkości i liczności miastach: Skarżysku - Kamiennej, Starachowicach, Sandomierzu oraz Końskich. Dwie ostatnie gminy podniosły koszty wywozu śmieci o 100% rok wcześniej - odpowiednio na 39zł za pojemnik 120l śmieci zmieszanych (Sandomierz) i 16zł za analogiczny pojemnik również odpadów niesegregowanych (Końskie). Spora część gmin oraz przede wszystkim odbiorców prywatnych wskazuje, że dokona korekty cen za odbiór śmieci z chwilą wprowadzenia obowiązku selektywnej zbiórki odpadów, który odroczone na początek 2021 r. W roku bieżącym żadna z gmin na terenie województwa, w której ogrody objęte są systemem gminnym odbioru odpadów, nie zdecydowała się na podniesienie opłat za odbiór śmieci. Ewentualna podwyżka mogła przyjąć jedynie charakter symboliczny, niemalże niezauważalny z punktu widzenia ogrodowego.

Okręg PZD Toruńsko-Włocławski

Opłaty za wywóz odpadów komunalnych wzrosły we wszystkich 195 ROD na terenie Okręgu Toruńsko - Włocławskiego PZD. Podwyżki plasują się średnio na poziomie od 10 do 30 złotych od działki w ROD.

Wyjątkiem jest miasto Grudziądz, w którym opłaty za wywóz odpadów z terenu ROD wzrosły do nawet 100 złotych od działki, gdyż dotychczasowy system ryczałtowy zobowiązywał działkowców do uiszczania opłat w wysokości 55 złotych od działki niezależnie od ilości zamawianych pojemników. Po zmianie systemu opłaty uzależnione są od ilości zamawianych pojemników i ich przeznaczenia. W związku z czym, jeżeli ogród zamawiałby niezmienione ilości pojemników tj. nawet około 10 pojemników na bioodpady, kilku na plastik, kilku na sło i kilku na odpady zmieszane przy ogrodzie liczącym ok. 150-200 działek (co w zwyczaju miały Grudziądzkie ogrody) opłaty poszybowałyby o kilkaset procent w górę. W celu uniknięcia takiej sytuacji Okręg organizował narady z Prezesami ROD, na których tłumaczono nowe zasady wywozu odpadów komunalnych i zalecono racjonalnie zamawianie pojemników i gospodarowanie odpadami.

Okręg PZD Warmińsko-Mazurski

Niemal we wszystkich ROD wzrosły opłaty za śmieci. Z reguły wzrost ten wynosi blisko, albo nawet o ponad 50 %. Wyjątkowa w tym wypadku jest sytuacja Pisz i Olecka. W Olecku brak podwyżki wynika z braku podjęcia jakichkolwiek działań przez Urząd Miasta Olecko w tym zakresie. Bezczynność w tym zakresie przez Miasto Olecko wynika z działań Prezesów ROD z terenu Olecka, którzy postulowali odłożenie terminu wprowadzenia regulacji znowelizowanej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach i związanych z nią podwyżek. Ze względu na fakt, że Olecko to mała miejscowość, której działkowcy stanowią znaczną część mieszkańców Burmistrza Olecka przystał na ich propozycję. Z kolei w Pisz Miasto wprowadziło nawet obniżkę stawek za zbieranie odpadów segregowanych dla ROD. W związku z powyższym w niektórych ROD z terenu miasta Pisz opłata zmniejszyła się. Przyczyny tej sytuacji są analogiczne do sytuacji Olecka. Na przebadane 140 ROD, podwyżka dotyczy więc 135 ROD o łącznej powierzchni 1353,8697 ha na których znajduje się 34153 działki rodzinne.

Okręg PZD we Wrocławiu

Ze względu na epidemie wirusa z informacji, które na bieżąco wpływają do Biura Okręgu PZD we Wrocławiu wynika, że część zarządów ROD odstąpiła od zwoływania walnych zebrań sprawozdawczych ROD i przeniosła organizację Walnego Zebrania na rok 2021. Dlatego też opłaty za wywóz odpadów z terenu ROD są zgodne z opłatami z ubiegłego roku i mieszczą się u granicach: od 10 zł działkę do 130 - średnio 55 zł za działkę. Tak duże zróżnicowanie w kosztach wywozu związane jest często z nieodpowiednim segregowaniem śmieci lub podrzucaniem śmieci przez obce osoby, co powoduje większe koszty ich wywozu. W ROD, w których w bezpieczny sposób udało się przeprowadzić walne zebranie, konferencje delegatów opłaty za wywóz odpadów na terenie ROD

kształtują się w kwotach od 20 zł do 85 zł od działki. Corocznie w każdym z ROD kwota za wywóz odpadów wzrasta o kilka złotych, a wysokość tej kwoty w większości przypadków wynika z nieprawidłowości w segregacji odpadów i podrzucania ich przez osoby niebędące działkowcami. Przyczynami wskazywanymi przez Zarządy ROD jest również zwiększenie potrzeb ogrodu wynikających z napływu większej ilości nowych działkowców (szczególnie podczas obostrzeń związanych z COVID).

Okręg PZD w Zielonej Górze

Wzrost opłat za wywóz odpadów w roku bieżącym (2020 r) w porównaniu z rokiem ubiegłym (2019 r) wystąpił w 85 ogrodach. Największy wzrost kosztów za śmieci, bo aż 100% wystąpił w 23 ROD, przede wszystkim z miejscowości Świebodzin, Nowa Sól, Sulechów oraz Jasień. Natomiast najmniejszy wzrost opłat za śmieci (20-29%) wystąpił w 39 ROD, głównie w większych miastach takich jak Zielona Góra, Żagań, Szprotawa oraz kilku mniejszych Wschowa, Lgiń, Tuplice. 11 (czyli 9,2%) ogrodów, znajdujących się w małych miejscowościach, nie zastosowało się do znowelizowanej ustawy i nie posiada żadnego odbioru śmieci. Główną przyczyną wzrostu kosztów jest brak dyscypliny i kultury działkowców w wyrzucaniu odpadów. Rośnie konsumpcja i zwiększa się ilość śmieci w ROD. Mimo obecności coraz większej liczby pojemników, śmieci nadal przybywa. Działkowcy niestosują się do obowiązku segregacji, śmieci stawiają obok pojemników, które następnie wyznaczona osoba z zarządu musi porządkować. To wszystko powoduje naliczanie dodatkowych opłat.

6. Ocena przez Okręgi PZD, zarządy ROD oraz działkowców poszczególnych systemów odbioru odpadów komunalnych, w tym problemy wynikające z poszczególnych systemów oraz propozycje działań

Okręg PZD w Bydgoszczy

Najczęstszymi problemami wymienianymi przez zarządy ogrodów to:

- wzrost cen odbioru śmieci - w niektórych przypadkach nawet trzykrotny w skali roku
- brak lub znikoma świadomość ekologiczna działkowców szczególnie w gminach wiejskich
- część gmin wiejskich nie respektuje obowiązku segregacji śmieci przez działkowców, przez co ogrody poszukują „innych sposobów” utylizacji śmieci. Często funkcjonują tak jak przed wprowadzeniem ustawy „śmieciowej”, czyli wywożą śmieci we własnym zakresie lub wrzucają śmieci zmieszane do worków lub kontenerów i zamawiają odbiorcę śmieci „na telefon”

- wrzucanie trawy i popiołu drzewnego przez działkowców do pojemników na tzw. odpady zmieszane.

Propozycje rozwiązania ww. problemów:

- położenie większego nacisku na podniesienie świadomości ekologicznej wśród działkowców związanej z właściwą gospodarką odpadami. Proponujemy opracowanie szkoleń tematycznych w ogrodach lub w formie prezentacji/ artykułów dostępnych na stronie Okręgu.
- zakładanie monitoringu miejsc składowania odpadów w ogrodach i zatrudnianie osób, która będzie odpowiedzialna za ich kontrolowanie.

Okręg PZD w Częstochowie

Zarządy ROD mają problemy z częstotliwością odbioru odpadów. Niejednokrotnie ustalony w harmonogramie system odbioru jest niewystarczający a brak jest możliwości wywozu dodatkowego na tzw. telefon. Również w przypadku nie pełnych pojemników nie ma możliwości odwołania wywozu określonego w harmonogramie.

Wiele Zarządów ROD boryka się z problemem podrzucania śmieci, czy tworzenia się dzikich wysypisk śmieci w pobliżu ogrodów. Teren ROD na którym zlokalizowane są pojemniki na śmieci coraz więcej ogrodów monitoruje.

Działkowcy / nie wszyscy/ śmieci wyrzucają na zasadzie płacę i wyrzucam wszystko - skoszoną trawę , gałęzie ,meble , stary sprzęt elektroniczny czy AGD co skutkuje podwyżkami opłat za śmieci w następnych latach.

Wdrażanie systemu segregacji śmieci poprzez motywowanie działkowca do przestrzegania zasad segregacji np. zwolnienie z części opłat za śmieci w przypadku posiadania kompostownika na działce. Wprowadzenie systemu monitoringu terenu na którym znajdują się pojemniki . Uelastycznienie systemów miejskich poprzez możliwość telefonicznego zgłaszania konieczności odbioru śmieci.

Okręg PZD w Elblągu

Ocena obowiązujących systemów odbioru odpadów komunalnych jest odbierana dość pozytywnie. Na negatywną ocenę składają się narzucone ceny usług oraz narzucona segregacja odpadów na pięć frakcji. Jako propozycje zarządy ROD wskazują, że powinny obowiązywać przepisy zobowiązujące ROD do prowadzenia segregacji w dwóch lub ewentualnie trzech frakcjach tj. frakcja zielona zwana „bio”, frakcja na odpady niesegregowane i frakcja na tworzywa sztuczne. Już taki podział pozwoliłby na zmniejszenie kosztów przeznaczonych na gospodarkę odpadami (zmniejszona ilość pojemników w stosunku do zmniejszonej ilości frakcji).

Okręg PZD w Gorzowie Wlkp.

Okręgowy Zarząd, zarządy ROD i działkowcy oceniają odbiór śmieci w systemie gminnym jako poprawny. Jedynym zastrzeżeniem jest ilość śmieci w okresie „zimowym”. Zarządy ROD które są za zgodą gminy w systemie prywatnym chwalą sobie ten system wywozu — zdecydowanie tańszy.

Okręg PZD w Kaliszu

Zarządy akceptują zmianę zasad gospodarki odpadami, a zwłaszcza konieczność segregacji śmieci, widząc w tym oszczędności wynikające ze zmniejszenia masy odpadów. Działkowcy często nie mogą się pogodzić z tym, że muszą płacić za wywóz śmieci w miejscu zamieszkania pełną stawkę i na ogrodzie. Zarządy poruszają problemy z workami na śmieci, które są często rozrywane przez koty i duże ptaki, widzą konieczność zamykania ich w zadaszonym pomieszczeniu. Istnieje potrzeba także zagospodarowywania odpadów bio w kompostowniku, a gałęzie z drzew rozdrabniania 2x w roku usługowo profesjonalnym „rębakiem” w ustalonym czasie. Dotychczasowy system wywozu śmieci na terenach ogrodów jest dość dobrze zorganizowany i zdaje egzamin. Nieliczne firmy zajmujące się wywozem odpadów z terenów ROD w niektórych miastach i gminach w uzgodnieniu z samorządami podzieliły między sobą tereny z których wywożą odpady.

Okręg PZD w Koszalinie

Trudno w sposób jednoznaczny ocenić skuteczność wprowadzanych systemów. Na pewno należy stwierdzić, że koszty wdrażania systemów są przenoszone w tym przypadku na działkowców. Niezrozumiały dla zarządów ROD i działkowców jest tak znaczący wzrost cen nie idący w parze z poprawą jakości świadczonych usług. Systemy są zbiurokratyzowane z wieloma ograniczeniami np. w jednym z miast działkowiec, który jest mieszkańcem domu wielorodzinnego, nie może samodzielnie dostarczyć np. odpadów zielonych z działki do punktu selektywnej zbiórki odpadów. Generalnie należy stwierdzić, że wdrażanie nowych zasad gospodarowania odpadami w skali ogólnej nie przekłada się na poprawę sprawności usuwania odpadów z terenu ROD.

Okręg PZD w Legnicy

Okręg, zarządy ROD jak i sami działkowcy bardzo krytycznie oceniają systemy odbioru odpadów komunalnych zarówno przez gminy jak i również system prywatny. Głównym problemem są bardzo wysokie opłaty za wywóz śmieci, brak miejsc na posadowienie pojemników na odpady zwłaszcza przy segregacji śmieci gdzie pojemników jest wiele, odmowa dojazdu firm odbierających odpady ze względu na trudny teren itd. dotyczy to zarówno systemu gminnego jak i prywatnego. Różne rozwiązania są podawane przykładowo m.in.: całkowite zwolnienie działkowców z opłat za gromadzenie odpadów na terenie ROD. Chociażby, dlatego, że już w miejscu zameldowania działkowiec dokonuje opłaty za odpady komunalne a przebywając na działce kompostuje odpady biodegradowalne. Postulowanej jest zmniejszenie opłat za śmieci gdyż są zdecydowanie za wysokie.

Okręg PZD w Lublinie

Wprowadzona obowiązkową segregacja śmieci stwarza działkowcom najwięcej problemu. Ponadto w ogrodach występuje problem z odpadami zielonymi nie podlegającymi kompostowaniu, które trafiają do pojemników na śmieci. System prywatny odbioru śmieci w opinii członków zarządów głównie z dużych miast, daje więcej możliwości do negocjacji opłat m.in. ze względu na funkcjonowanie

na terenie miasta kilku firm z koncesją na odbiór odpadów. Pojemniki na śmieci dla większości zarządów ROD stanowią problem, gdyż wiąże się to dodatkowymi kosztami. Zarządy rzadko decydują się na ich zakup, w większości przypadków pojemniki wydzierżawiają. Natomiast ogólnym systemie gminnym zadeklarowana ilość i wielkość pojemników decyduje o kosztach.

Okręg Łódzki

Rodzimie Ogrody Działkowe, które objęte są prywatnym systemem, jako plusy wskazują systematyczne odbiory odpadów, aczkolwiek stawki za śmieci są bardzo wysokie i działkowcy uważają, że płacą za śmieci podwójnie- w miejscu zamieszkania, jak również na ogrodzie. Obowiązkowa segregacja wiąże się z dodatkową pracą dla zarządów związaną z uporządkowaniem odpadów w taki sposób, aby nie stanowiły problemu dla firmy odbierającej. Przy wzrastających kosztach odbioru odpadów, na które ani zarząd, ani działkowcy nie mają wpływu, jedynym rozwiązaniem jest racjonalne korzystanie z pojemników i dokładna segregacja odpadów. Większość zarządów opowiada się za nadzorowaniem działkowców poprzez monitoring w celu zwracania uwagi nieprzestrzegającym zasad segregacji użytkownikom ROD. Niemniej, trafiają się i tacy, którzy pomimo upomnienia nie reagują na prośby zarządu. Zarządy ROD uważają, że powinny mieć możliwość nakładania na działkowców kar finansowych, wówczas problem niewłaściwego gospodarowania odpadami zniknie. ROD objęte gminnym systemem odbioru odpadów są zadowolone ze współpracy z włodarzami miasta. Stawki są niższe niż w przypadku podpisania indywidualnych umów, odbiory odbywają się zgodnie z harmonogramem. Jedynie ROD im. Kotowskiego w Skierniewicach zawiadamia, że opłata za jeden kontener jest 3x wyższa przy odbiorze odpadów po zgłoszeniu telefonicznym przez Zarząd, poza ustalonym grafikiem.

Okręg PZD Małopolski

Trudności wynikają z reguły z uwagi na podeszły wiek działkowców, którzy nie chcą zmian oraz nie zawsze są otwarci na wdrażanie nowych sposobów gospodarowania śmieciami. Trwa mozolny proces informowania oraz przekonywania działkowców do segregacji śmieci i składowania BIO odpadów we własnych działkach do kompostowników. Prowadzone są w tym kierunku akcje informacyjne poprzez zamieszczanie ważnych treści z zakresu gospodarki odpadami na tablicach informacyjnych w ogrodach lub poprzez własne strony internetowe. Rozdawane są ulotki udostępniane przez, urzędy gminne w sprawie ekologicznej utylizacji odpadów i ich odzyskiwania.

Okręg PZD Mazowiecki

Zarządy ROD i działkowcy oceniają pozytywnie funkcjonujące systemy miejskie odbioru odpadów komunalnych, dotyczy to zwykle mniejszych efektywnych gmin o dobrych uwarunkowaniach w tym zakresie. Utrzymywane miejskie systemy odbioru odpadów albo są w fazie przekształceń i modyfikacji albo dotyczą gmin, które mają wyjątkowo dobrą charakterystykę (posiadają bliskie spalarnie, miejsca przetwarzania, składowania i sortownie), warunki drogowe i

ceny, które powodują bilansowanie wdrożonych rozwiązań. Tam systemy gminne działają bez uwag. W przeciwieństwie do dużych gmin np. w Warszawie, w Piasecznie, ale i w gminie Cegłów już w 2019 systemy gminne doznawały zapaści a w 2020 r. niewydolność osiągnęła apogeum zapaści. Na przełomie lat 2019-2020 dochodziło do drastycznego obniżenia jakości usług i zaniechania wykonywania usług przez operatorów. Wiązało się to z koniecznością ponoszenia podwyższonych kosztów przez ROD z powodu potrzeby utylizowania zalegających odpadów. Wynikiem tych działań była potrzeba korygowania deklaracji i rozliczeń z gminą za faktycznie zrealizowane odbiory odpadów przez ROD. Rozdzielenie podmiotu nadzorującego wykonanie umowy odbioru odpadów od podmiotu realizującego zlecenie od usługobiorcy jest niemożliwe bez sprawnie działającej komunikacji i wymaga odpowiedniego systemu, czego we wskazanych powyżej dwu gminach zabrakło.

Systemy gminne były wygodne i ROD mogły w nich funkcjonować, przeszkodą był jednak poziom usług niemożliwy do zaakceptowania. Prywatne umowy na odbiór odpadów komunalnych wiążą się z wysokimi kosztami. Należy zastanowić się nad zmianą ustawy umożliwiającą taką współpracę gminy i ROD, aby możliwe było funkcjonowanie ROD w systemach gminnych przy ponoszeniu adekwatnych kosztów do ilości produkowanych odpadów komunalnych. Celem zarówno ROD i gmin powinno być ograniczenie przewożenia odpadów i wyrzucania ich w miejscu zamieszkania, podrzucania odpadów i ich spalania. Jak na razie gminy nie mają ku temu odpowiednich narzędzi prawnych.

Okręg PZD Opolski

ROD, które są w systemie indywidualnym odbioru odpadów komunalnych są zadowolone z jakości i ceny świadczonych usług, uważają, że jest to lepszy system niż system gminny odbioru odpadów komunalnych, ponieważ płacą od ilości nagromadzonych śmieci, a nie tak jak w systemie gminnym bez względu na ilość śmieci. Śmieci w systemie gminnym są odbierane zgodnie z częstotliwością zadeklarowaną w deklaracji składanej do gminy. Jednak nie zawsze na ogrodzie występuje ilość śmieci zadeklarowana w deklaracji przez ROD. Zdarza się, że na terenie ROD jest więcej lub mniej śmieci. W indywidualnym systemie odbioru śmieci, pojemniki są opróżniane jeśli są pełne przez powiadomienie telefoniczne. Większość działkowców i Zarządów ROD uważa, że najlepszym rozwiązaniem jest aby każdy działkowiec zabierał swoje śmieci do domu i w ten sposób nie generował wysokich kosztów wywozu śmieci z terenu ROD. Spora część Zarządów ROD z terenu Opola uważa, że opłaty za śmieci są zawyżone przez Gminę. Zarządy ROD z terenu Kędzierzyna-Koźle pozytywnie oceniają odbiór odpadów komunalnych z ich terenu ze względu na dobrą jakość i odpowiednią cenę. Problemem są odpady wielkobarytowe, za wywóz których Zarząd ROD musi zapłacić. Do pojemników Zarządu ROD są podrzucane meble, gruz z całego miasta. Działkowcy wyrzucają trawę. Zarząd ROD ma z tym problem, proponuje możliwość stosowania kary działkowcom, którzy wyrzucają takie śmieci. PZD Okręg Opolski zaproponował założenie monitoringu, foto pułapek. PZD Okręg

Opolski w Opolu uważa, że stawki w obu systemach są proporcjonalne, są różne w poszczególnych miejscowościach, mimo, że nieraz odbioru odpadów komunalnych dokonuje ta sama firma. Stawki w systemie gminnym odbioru odpadów są niezgodne ze stawką ustawową. Na terenie, gdzie obowiązuje system gminny często nie ma możliwości skorzystania z systemu prywatnego odbioru odpadów komunalnych. Uważam, że korzystniejszym systemem dla ROD jest system indywidualny. Okręg proponuje składanie petycji do gmin w celu obniżenia stawek za odbiór odpadów komunalnych, gdyż są niezgodne z przepisami ustawowymi oraz zaskarżenie uchwał w sprawie stawek za odbiór odpadów komunalnych do wojewódzkich sądów administracyjnych.

Okręg PZD w Pile

Firmy, z którymi zawarto umowy wywiązują się z przyjętych warunków. Zarządy ROD nie wnoszą żadnych uwag. Powodem niezadowolenia są wysokie koszty gospodarowania odpadami, często spowodowane brakiem dyscypliny działkowców. Działkowcy natomiast mówią, że nie produkują śmieci i nie chcą płacić a ilość śmieci wskazuje zupełnie na co innego. Okręgowy Zarząd ocenia pozytywnie działania ROD polegające na instalowaniu monitoringu na gniazdach śmieciowych, co wpływa na segregację śmieci.

Okręg PZD Podkarpacki

Okręg, zarządy ogrodów i działkowcy nie są zadowoleni z podwyżki cen za wywóz odpadów. Jednakże jeśli zarządy ROD nie zgodzą się na proponowane przez firmy warunki, to firmy nie będą odbierać odpadów. Kolejnym problemem jest brak odpowiedzialności działkowców i odpowiedniej segregacji odpadów.

Okręg PZD Podlaski

Z przeprowadzonego badania wynika następujący wniosek: system wywozu śmieci z ROD działa sprawnie o ile działkowcy wypełniają swoje obowiązki tj. w zakresie segregacji odpadów oraz kompostowania. Aktualnie największy problem dotyczy przepełnienia kontenerów na odpady zielone które stanowią ogromną część ogólnych kosztów wywozu odpadów z ROD. Co ciekawe, niektóre ogrody zwróciły uwagę że problem ten pojawił się wraz z wprowadzeniem przez gminny regulaminu obowiązku posiadania pojemników na odpady BIO. W ogrodach korzystających z systemu prywatnego w których nie ma pojemników BIO działkowcy czują się zmuszeni do kompostowania.

Okręg PZD Pomorski

Dla odbiorców usług wywozu nieczystości stałych, którymi są ROD istotnymi kryteriami ocen są: cena i jakość. Na podstawie otrzymanych z ROD informacji nie sposób jednoznacznie stwierdzić, który z systemów jest korzystniejszy, a który przysparza więcej problemów w praktyce. Powszechne i zrozumiałe niezadowolenie wśród działkowców budzą wysokie i ciągle rosnące koszty wywozu śmieci i to niezależnie od przyjętego w danym ROD systemu.

Okręg PZD w Poznaniu

Niezależnie od systemu opłaty za odbiór odpadów w ROD wzrosły w większości miejscowości. Niezależnie od systemu gminy wprowadziły bardzo indywidualne

rozwiązania, szczególnie w zakresie wysokości opłat, co jest różnie odbierane przez ROD. O zmianach dotyczących gospodarki odpadami w wielu gminach ROD były informowane w ostatniej chwili. Związek Międzygminny GOAP propozycję „Regulaminu utrzymania czystości i porządku” co prawda przedstawił do konsultacji społecznych wcześniej, ale nie uwzględnił propozycji zgłaszanych przez działkowców. Dopiero w ostatnim miesiącu przed wejściem w życie nowych rozwiązań operatorzy odbierający odpady z ROD na terenie działania GOAP udzielili informacji odnośnie możliwości i cen zakupu lub dzierżawy pojemników. Również w ostatniej chwili okazało się, że zmienili się operatorzy w poszczególnych ROD.

Okręg PZD w Słupsku

W systemie gminnym nie ma żadnych problemów, z firmami odbierającymi śmieci też nie występują większe problemy. Wszystkie firmy z miasta Słupska nie mają mocy przerobowej, skarżą się na ogromne ilości śmieci z jakimi muszą się zmierzyć i czasem śmieci z terenu ROD nie są wywożone systematycznie. Zarządy ROD też skarżą się, że działkowcy nie respektują regulaminu ROD i wyrzucają odpady zielone do kontenerów. Mimo powieszonych tablic informacyjnych co można wyrzucać, czego nie można.

Okręg PZD Sudecki

Największym problemem wynikającym podczas odbioru odpadów jest brak przestrzegania przez działkowców obowiązku segregacji odpadów zgodnie z usytuowanymi pojemnikami w ROD. Działkowcy składają zmieszane odpady niezgodnie z obowiązującą frakcją danego pojemnika. Zarządy ROD najlepiej oceniają odbiór odpadów systemem gminnym z uwagi na tańszy koszt odbioru oraz odbiór odpadów które znajdują się również poza pojemnikami.

Okręg PZD w Szczecinie

Problemy dotyczące odbioru odpadów:

* trudność ze znalezieniem łatwego dojazdu do miejsca odbioru/oprózniania pojemnika z odpadami

- Odbiór gabarytów i odpadów zielonych
- Wzrost cen za pojemniki na odpady segregowane
- Nieterminowe wywozy

Wiele ogrodów nie zgłasza w tej kwestii problemów, są one w zasadzie jednostkowe.

Okręg PZD Śląski

Według Zarządów ROD, które były objęte systemem gminnym i w bieżącym roku zostały zmuszone do zmiany i którym znacząco wzrosły opłaty, optymalna byłaby sytuacja powrotu do poprzednich uregulowań pozwalających na objęcie ROD systemem gminnym. Urząd Miasta Radzionków wskazał, że z informacji jakie napływają z Ministerstwa Klimatu wynika, że trwają obecnie prace nad zmianą zapisów ustawy, które pozwolą na odmrożenie progów regulujących maksymalne opłaty za odbiór odpadów oraz wskazał, że odstępianie od obsługi nieruchomości ROD, bądź pozostawienie ich w systemie będzie zależne od ewentualnych zmian

regulacji prawnych. Gmina Radzionków jest jedną z tych gmin, gdzie istnieje monopol jednej firmy w zakresie wywozu odpadów i odejście z systemu gminnego (od 2021 r.) pociągnie za sobą znaczny wzrost cen za wywóz odpadów dla ROD. Niektóre zarządy ROD i działkowcy wskazują, że powinni mieć ulgi i ceny za odbiór odpadów z terenu ROD zmniejszone, ponieważ ponoszą koszty wywozu odpadów dwukrotnie, jako mieszkańcy gminy i jako użytkownicy działek. Natomiast w Okręgu Śląskim w większości ROD panował system indywidualnych umów. W ocenie wielu ROD jest to najlepszy system do stosowania na terenach ROD, który pozwala na indywidualne ustalanie zasad wywozu odpadów według sytuacji i zapotrzebowania danego ROD. Zarządy ROD znając najlepiej sytuację swojego ogrodu, ustalają warunki wywozu odpadów (np. wywóz odbywa się „na telefon”). System gminny w różnych przypadkach inaczej podchodzi do kwestii wywozu odpadów z terenów ROD narzucając warunki co do harmonogramu wywozu odpadów, który jest często nieadekwatny do potrzeb ROD.

Okręg PZD Świętokrzyski

Dokonując całościowej oceny różnych systemów odbioru odpadów z ROD na terenie województwa świętokrzyskiego z pewnością wskazać należy na początku, że bez rozróżnienia na poszczególne rodzaje systemu odbioru śmieci, koszty jakie z tego tytułu ponosiły ROD aż do chwili obecnej, są w zdecydowanej części niewygórowane. Największa opłata roczna od pojedynczej działki z tytułu wywozu odpadów w ogrodzie wyniosła 66zł i dotyczyła kieleckiego ROD. Średnia natomiast za 2019 r. oscylowała w granicach 25-30zł w skali roku. Kwota ta w ocenie Okręgu, nie była w roku minionym znaczna. Rok 2020 przyniósł co do zasady utrzymanie stawek z roku poprzedniego jeśli mowa o kosztach konkretnych pojemników czy kontenerów. Problemem z pewnością zauważalnym przez liczne zarządy ROD w województwie świętokrzyskim, jest problem radykalnego wzrostu ilości wytwarzanych w ROD odpadów. Dokonując jednak szczegółowej analizy rodzajów odbieranych z ogrodów śmieci, wskazać należy z przykrością, że coraz więcej odpadów nie pochodzi z samej działki. Mimo możliwości często bezkosztowego zostawienia odpadów gabarytowych w danej gminie w ramach podpisanej umowy na odbiór odpadów z nieruchomości zamieszkałych, mieszkańcy działkowcy pozostawiają odpady w kontenerach ogrodowych. Opony, gruz, tapczany czy meble nie są odpadami, które winny znaleźć się w pojemniku ogrodowym. Niestety mimo regularnej i szerokiej akcji edukacyjnej Okręgu i zarządów ROD, nakierowanej na kompostowanie i przetwarzanie odpadów zielonych, znaczna część działkowców, również, wyrzuca tego rodzaju odpady do ogrodowych kontenerów. W niektórych ROD, jak wynika z przeprowadzanych z zarządami rozmów, ilość wytwarzanych odpadów wzrosła w roku bieżącym dwukrotnie. Przyczyn tego stanu rzeczy upatrywać należy z pewnością także w radykalnie większym, od początku panującej w naszym kraju epidemii, zainteresowaniu prawem do działki. Przydzielenie blisko 600 wolnych działek w Okręgu Świętokrzyskim, odbiło się

także na ilości ogrodowych odpadów. Wielu użytkowników, dokonując zagospodarowania działki lub przejmując teren od dotychczasowego użytkownika, większość powstałych w wyniku swoich działań odpadów umieszcza w kontenerze ROD. Biorąc pod uwagę powyższe podkreślenia wymaga także fakt coraz bardziej egoistycznego i wąskiego podejścia do problemu śmieci ze strony części działkowców. Obok braku troski o środowisko naturalne i klimat, dochodzi brak zainteresowania funkcjonowaniem ogrodu i jego wydolnością finansową. Nierzadkie są opinie ze strony działkowców, którym zwracana jest uwaga w zakresie wyrzucanej ilości śmieci i ich rodzaju, że absolutnie mogą to czynić, gdyż za owe śmieci zapłacili w ramach opłaty ogrodowej. Całkowicie pomijana jest z ich strony często wręcz symboliczna wysokość tej opłaty. Próba chociaż częściowego przeciwdziałania problemowi ilości gromadzonych odpadów w ROD, jest budowa systemu monitoringu. O dziwo jednak, sam monitoring ogrodowy, nie zawsze ma bezpośrednie przełożenie na mniejszą ilość śmieci w danym ogrodzie. Zdarzają się niejednokrotnie przypadki, że nawet pełna wiedza po stronie działkowców o monitorowaniu obszaru ogrodu, nie wpływa ani odstrasza ani prewencyjnie na ich zachowania.

Okręg PZD Toruńsko-Włocławski

Odpady komunalne odbierane są z terenów ROD systematycznie. Po wdrożeniu zmienionych zasad gospodarki odpadami komunalnymi zarówno działkowcy, jak i Zarządy ROD są zadowoleni z systemów odbioru odpadów komunalnych. Problem z wdrożeniem zmienionych zasad gospodarki odpadami komunalnymi pojawiał się tylko w pierwszych tygodniach po ujawnieniu nowelizacji ustawy. Problem wynikał ze strachu zarządów ROD przed nową sytuacją i nowymi zapisami prawa, a także niewiedzy i braku ich odpowiedniej interpretacji. Analiza wprowadzanych uchwał rad miasta i gmin wykazała brak nadużyć ze strony samorządów w zakresie stawek określonych w ustawie o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Na chwilę obecną, gdy nowe zasady funkcjonują już od kilku miesięcy nie zauważa się problemu z systemem wywozu odpadów komunalnych z terenów ROD. Jedyne problem to brak chęci ze strony działkowców do segregowania odpadów komunalnych, co może skutkować kolejnymi podwyżkami opłat z tytułu wywozu śmieci. Rozwiązaniem byłoby wprowadzenie jakichkolwiek konsekwencji dla działkowców wynikających z niesegregowania odpadów komunalnych, gdyż na chwilę obecną w wielu ogrodach proszenie, zwracanie uwagi, czy grożenie podwyżkami opłat za wywóz śmieci nie przynosi pożądanych rezultatów.

Okręg PZD Warmińsko-Mazurski

Działkowcy i Zarządy ROD zwracają uwagę przede wszystkim na dwie kwestie. Pierwszą są problemy z przestrzeganiem przez działkowców segregacji, a także bezsensownym w ich ocenie segregowaniem niektórych odpadów (makulatura, szkło, bioodpady). Kwestie te zostały omówione powyżej. Kolejnym problemem jest kwestia ryzyka utraty płynności finansowej przez niektóre ROD. Problem ten

szczególnie dotyczy mniejszych ROD, których niewielkie budżety nie są w stanie unieść kosztów zwiększonych opłat za odbiór pojemników, dzierżawy pojemników na śmieci, lub ich zakupu. W sytuacji wymierzenia kary podwyższonej za brak segregacji odpadów mniejsze ROD mogą nie być w stanie pokryć swoich zobowiązań. Problemem występującym na terenie działania Okręgu jest także kwestia zapewnienia dojazdu dla pojazdów odbierających odpady komunalne, a także utwardzenia terenu pod pojemnikami na śmieci. Pojazdy odbierające odpady ze względu na znaczną masę, często nie są w stanie przejechać przez grząskie ogrodowe alejki. Wiąże się to z kolejnymi kosztami dla ROD, w związku z czym często dochodzi na tym gruncie do nieporozumień między odbiorcami odpadów komunalnych, a Zarządami ROD. Z pewnością większość problemów dotyczących zapewnienia dojazdu dla pojazdów odbierających odpady komunalne, czy segregacji odpadów uda się rozwiązać wraz z upływem czasu i nabyciem nowych nawyków przez działkowców. Problemem jednak, który zaburzyć może funkcjonowanie PZD jest ryzyko niewypłacalności na skutek podwyższonych opłat licznych małych ROD z terenu działania Okręgu.

Okręg PZD we Wrocławiu

Ze względu na fakt, że w Okręgu wrocławskim występuje system gminny odbioru odpadów komunalnych, Zarządy ROD jak i sami działkowcy pozytywnie odnoszą się do zmian dotyczących gospodarowania odpadami. Wiadomym jest, że segregacja odpadów przyczynia się do ochrony środowiska naturalnego, zmniejszenia ilości wytwarzanych śmieci, a także prawidłowe ich segregowanie przyczynia się do znacznie niższej opłaty.

Okręg PZD w Zielonej Górze

Okręgowy Zarząd, Zarządy ogrodów oraz działkowcy, dobrze oceniają odbiór odpadów komunalnych w systemie gminnym, gdzie opłata wyliczana jest poprzez pomnożenie pojemności pojemnika przez stawkę opłaty. W ROD, których jeszcze wyliczana jest ryczałtowa stawka opłaty narzekają na brak porozumienia z podmiotem odbierającym odpady, ponieważ często nie dotrzymują terminów oraz częstotliwości przyjazdu po śmieci zapisanych w umowie oraz w związku z koniecznością odbioru dużej ilości śmieci grożą dodatkowymi opłatami. Tym 6 ogrodom umowa na ryczałtową stawkę wygasa z końcem roku, ale zamierzają zrezygnować z korzystania z tej opcji w kolejnych latach.

7. Działania podejmowane przez Okręgi PZD, mające na celu pomoc ROD we wdrożeniu zmienionych zasad gospodarki odpadami komunalnymi w ROD oraz propozycje Okręgów PZD, aby poprawić system wywozu śmieci na terenach ogrodów działkowych

Okręg PZD w Elblągu

Okręg PZD bierze bezpośredni udział w propagowaniu prawidłowej gospodarki odpadami komunalnymi na terenie ROD poprzez dostarczanie zarządom ROD materiałów w omawianej sprawie oraz zamieszczanie materiałów i informacji na stronie internetowej Okręgu. Jednocześnie propagujemy i zalecamy bezpośredni udział zarządów w spotkaniach organizowanych przez gminy miasta (jak np. na początku br. w Elblągu). W mniejszych gminach zachęcamy zarządy do bezpośrednich kontaktów ze stosownymi komórkami urzędów gmin odpowiedzialnych za gospodarkę odpadami komunalnymi. Jednocześnie mocno wspieramy wszelkie inicjatywy zarządów ROD, które poprzez montaż monitoringu miejsc zbiórki i segregacji odpadów wymuszają na niezdyscyplinowanych działkowcach utrzymanie porządku i prowadzenie segregacji odpadów.

Okręg PZD w Gorzowie Wlkp.

Okręgowy Zarząd często pomagał zarządom ROD w rozmowach z zarządem MG-6. Wielokrotnie temat segregacji śmieci i zasad gospodarowania odpadami był poruszany na zebraniach i szkoleniach z członkami zarządów oraz podczas indywidualnych rozmów. Zarządy ROD na bieżąco prowadzą edukację działkowców: informacje zamieszczane w gablotach, rozdawanie ulotek wydrukowanych przez MG-6, zamieszczanie informacji na stronach internetowych, monitoring skierowany na kontenery, dyżury przy śmietnikach.

Okręg PZD w Kaliszu

W wyniku działań szkoleniowych przez Okręg, zarządy ROD dyscyplinują działkowców ogrodów szczególnie w dużych ogrodach w racjonalnym zagospodarowaniu odpadów zielonych, poprzez kompostowanie, aby zmniejszyć opłaty za wywóz śmieci. Jest to jeden z wielu przypadków nie przestrzegania przez działkowców. Jest to zadanie długofalowe dla zarządów ROD.

Okręg PZD w Koszalinie

Okręgowy Zarząd podczas wszystkich swoich statutowych posiedzeń, udziału w walnych zebraniach, spotkań z zarządami ROD i działkowcami porusza problem wytwarzania na terenie ROD odpadów komunalnych. Jest to priorytet bieżącej działalności okręgowego zarządu i zarządów ROD. Koszty usuwania odpadów z ROD stanowią znaczącą część uchwalanych opłat ogrodowych, a w wielu przypadkach opłata za śmieci jest wyższa niż suma pozostałych elementów opłaty ogrodowej. Jest to w tej chwili główny problem finansowy w ROD. Jedynym rozwiązaniem jest nieustanne poruszanie problematyki śmieci w ROD przy wszystkich nadążających się okazjach pobytu członków OZ w ogrodach. Bez zmiany świadomości działkowców o potrzebie racjonalnego postępowania w zakresie wytwarzania odpadów komunalnych na działkach, zakładania i posiadania kompostowników problem będzie się pogłębiał. Przy okazji prac nad nowym statutem istnieje pilna potrzeba wprowadzenia dotkliwych statutowych rozwiązań dyscyplinujących działkowców w tej materii. Problematyką śmieci jest ujęta również w programach szkolenia dla nowych działkowców jak i zarządów ROD i komisji rewizyjnych. Wg naszej opinii najskuteczniejszym sposobem

poprawy sytuacji jest natychmiastowe wprowadzenie statutowych lub innych rozwiązań, które spowodują odpowiedzialność materialną działkowca za nie przestrzeganie ogólnych zasad segregacji odpadów, regulaminów ROD i wprowadzanych coraz częściej regulaminów porządku w ROD.

Okręg PZD w Legnicy

Okręg na bieżąco monitoruje sytuację „śmieciową” przy ścisłej współpracy z prezesami zarządów ROD, wspierając ROD w swoich działaniach w związku z występującymi problemami związanymi ze „śmieciami” na terenach ogrodów działkowych. Poprzez Kolegia Prezesów działające na obszarze działania Okręgu oraz uczestnictwo w spotkaniach z władzami samorządów lokalnych niejednokrotnie wnoszono o zmniejszenie opłat za śmieci w ROD, gdyż wysokie opłaty mają łączny wpływ na koszty utrzymania ogrodów. Niestety nie wszystkie samorządy lokalne odnoszą się ze zrozumieniem do kierowanych postulatów i nie stosują się do przepisów zawartych w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Przy bezwzględnym przestrzeganiu stawki opłat za pojemniki, które zostały określone w art. 6k ust. 2a pkt 5 ustawy „śmieciowej” oraz uwzględniając kwotę opłaty za odbiór odpadów z pewnością generowałyby niższe opłaty, zarówno system gminny jak i prywatny powinien być oparty o jednakowe i korzystne warunki dla ROD. Okręgowy Zarząd PZD w Legnicy ma ciągły kontakt z ogrodami z terenu działania, które dotknięte są problemem „śmieciowym” a poprzez rozmowy z samorządami stara się pomóc w rozwiązywaniu zgłaszanych istotnych spraw.

Okręg PZD w Lublinie

Okręg udziela zarządom ROD niezbędnej pomocy i wsparcia w przypadku wystąpienia jakichkolwiek wątpliwości w stosowaniu przepisów znowelizowanej ustawy. Wspólne spotkania przedstawicieli okręgu, prezesów zarządów ROD i kolegiów Prezesów ROD w gminach i miastach spowodowały, że interes środowiska działkowego został uwzględniony. Negocjowanie stawek opłat za wywóz śmieci oraz wypracowane zasady częstotliwości ich odbioru z firmami wywozowymi również przyniosły dobre efekty. Działaniem, które w zdecydowany sposób przyczyniło się do obniżenia jest edukacja użytkowników działek w zakresie podstawowych zasad segregowania śmieci. Poświęciliśmy temu w miesiącach lutym - marcu br. wiele czasu, podczas 5-ciu rejonowych spotkań z prezesami i zarządami ROD, a uczestniczyło w nich łącznie około 350 osób. Tak że podczas tegorocznej (choć bardzo ograniczonej) kampanii sprawozdawczej w ROD, obsługujący je przedstawiciele Okręgowego Zarządu problem śmieci stawiali jako jeden z najważniejszych w Związku. Wypracowanie zasad i sposobu pozbywania się z terenów ROD odpadów wielkogabarytowych oraz gałęzi m.in. poprzez ich rozdrabnianie i ich wdrożenie w ogrodach miałyby znaczny wpływ na koszty. Zainstalowanie monitoringu też. jest sposobem na ograniczenie ilości wyrzucanych śmieci.

Okręg PZD w Łodzi

W związku z informacją Zarządu ROD „Zarzew” o braku umowy na wywóz odpadów, Okręg podjął interwencję w tej sprawie. Rodzinny Ogród Działkowy „Zarzew” w Łodzi nie posiada podpisanej umowy na odbiór odpadów, gdyż jedyna droga jaka prowadzi do działek to wydeptana, nieutwardzona ścieżka od połowy porośnięta drzewami o dużym spadku terenu. Firmy nie chcą podpisywać umowy, ponieważ nie ma możliwości dojazdu do terenu ogrodu. Okręg Łódzki spotkał się z zarządem ogrodu w celu zapoznania się ze stanem faktycznym. Na spotkaniu pojawiła propozycja ustawienia pergoli na działce 180/12, która znajduje się około 300 metrów poza ogrodzeniem ogrodu, gdzie możliwy jest dojazd. W chwili obecnej inspektor ds. terenowo- prawnych pracuje nad uzyskaniem informacji, kto posiada tytuł prawny do tej działki oraz czy istnieje możliwość usytuowania pergoli śmietnikowej w tym miejscu. Ponadto, z uwagi na liczne skargi działkowców w sprawie niewłaściwej segregacji śmieci przez innych użytkowników działek, Okręg Łódzki kontaktował się z sekcją ekologiczną Straży Miejskiej z prośbą o przeprowadzenie prelekcji dla działkowców i członków zarządu ROD dotyczącej prawidłowej gospodarki odpadami. Niestety stan epidemii pokrzyżował te plany. Dla Zarządów ROD oraz Okręgu niezwykle ważne jest bezpieczeństwo i zdrowie naszej społeczności, dlatego spotkanie nie odbyło się. Przed rozpoczęciem sezonu działkowego Prezes i Wiceprezes Okręgu PZD spotkali się z prezesem miejskiej spółki MPO. Okręg chciał by spółka nadal obsługiwała łódzkie ogrody, ponieważ w tym czasie wiele ogrodów nie miało podpisanej jeszcze umowy. Spotkanie miało również na celu ustalenie wspólnych warunków odbioru dla wszystkich ogrodów w Łodzi. Niestety, MPO nie miało wystarczających mocy przerobowych, aby podpisać kolejne umowy. Okręg Łódzki PZD uważa, że należałoby podjąć działania mające na celu ujednolicenie stawek za gospodarowanie odpadami we wszystkich ROD, ponieważ nawet na terenie jednego miasta stawki bywają skrajne, jak również objąć wszystkie ogrody jednakowym systemem odbioru.

Okręg Małopolski

Okręg Małopolski PZD w Krakowie wspiera zarządy ROD we wdrażaniu zmian w celu ulepszenia gospodarki odpadami. Odbywają się szkolenia nowych działkowców m.in. w zakresie gospodarowania odpadami, o ważnej roli kompostownika na działce, o zaletach segregacji odpadów oraz o zakazie tworzenia dzikich wysypisk, które mają negatywne skutki dla naszego zdrowia. Wspieramy Zarządy ROD udzielając pomocy prawnej, instruktorskiej oraz w wyszukiwaniu nowych i atrakcyjniejszych ofert. Należy podkreślić, że zarządy ROD negocjują nie tylko z firmami utylizacyjnymi ale niejednokrotnie z trudniejszym rozmówcą, działkowcem, który potrzebuje więcej czasu aby docenić korzyści z segregacji odpadów. Okręg Małopolski PZD w Krakowie przygotowując się do wprowadzenia znowelizowanej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, która zmieniła system wywozu odpadów z terenów rodzinnych ogrodów działkowych (ROD) wystosował pisma do kilkudziesięciu organów władz samorządowych szczebla gminnego w całej

Małopolsce w celu zebrania informacji jak poszczególne samorządy przygotowują się do realizacji ustawy „śmieciowej”, w zakresie współpracy z ogrodami działkowymi PZD na ich terenie, kiedy planowane są akty prawa miejscowego regulujące gospodarkę odpadami na danym terenie.

Pod koniec listopada 2019 roku zostały wysłane z Okręgu Małopolskiego w Krakowie zapytania do prezydentów i burmistrzów. Od wszystkich samorządów nadeszły odpowiedzi, które z kolei były przesyłane do właściwych ogrodów w obrębie terytoriów danej jurysdykcji samorządowej. Informacje te były bardzo pomocne dla zarządów ogrodów, które mogły się przygotować na działania swoich władz samorządowych. O działaniach Okręgu byli również informowani Przewodniczący Kolegiów Zarządów. Na stronie internetowej Okręgu Małopolskiego znalazła się również informacja oraz link do porządku sesji oraz treści druków projektów uchwały rady miejskiej w Krakowie ws. gospodarowania odpadami komunalnymi, a także komunikat o możliwości oglądania sesji online.

Okręg PZD Mazowiecki

OZM podjął aktywne działania mające na celu pomoc warszawskim i piaseczyńskim ROD we wdrożeniu zmienionych zasad gospodarki odpadami komunalnymi. Dążąc do ochrony interesów warszawskich ROD OZM wniósł do Wojewody Mazowieckiego wniosek o wydanie rozstrzygnięcia nadzorczego wobec uchwały Rady Miasta Stołecznego Warszawy z dnia 14 maja 2020 r. nr XXX/865/2020 zmieniającą uchwałę w sprawie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne oraz do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie. OZM skierował zaproszenie do Prezydenta m. st. Warszawy do podjęcia rozmów w celu wypracowania rozwiązań dla dobra warszawskich ROD (zaproponowano takie ukształtowanie systemu odbioru odpadów z terenów ROD, który zapewni możliwość korzystania ROD z systemu miejskiego i ponoszenia odpowiednich opłat i ponowne włączenie ROD do systemu miejskiego, współpracę w wypracowaniu takiego rozwiązania na przyszłość) oraz niezależnie do Przewodniczącej Rady m. st. Warszawy wniosek o uwzględnienie warszawskich ROD w miejskim systemie odbioru odpadów z uwzględnieniem wprowadzenia w nim zmian dla zapewnienia ROD odpowiedniego poziomu tych usług. Rada m. st. Warszawy odmówiła wobec braku możliwości zreformowania systemu miejskiego w sposób, który zapewniłby m. st. Warszawa jak i warszawskim ROD realizację ich potrzeb. OZM uzyskał od Prezydenta m. st. Warszawy Biura Gospodarowania Odpadami wiążącą interpretację indywidualną przepisów prawa miejscowego w zakresie sposobu rozliczania kosztów gospodarowania odpadami powstającymi na nieruchomościach zajętych przez ROD. OZM wystąpił do 82 podmiotów świadczących usługi w zakresie odbioru odpadów komunalnych w Warszawie wpisanych do Rejestru podmiotów działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości prowadzonych przez m.st. Warszawa z zaproszeniami do podjęcia rozmów biznesowych. Z wybranymi usługodawcami rozpoczęto

rozmowy i negocjacje, podczas których wypracowano konkretne oferty usług, odpowiednie ceny usług, odpowiadających potrzebom ROD i sytuacji działkowców. Po ocenie ofert przez OZM zostały one przedstawione zarządom warszawskich i piaseczyńskich ROD, co następnie umożliwiło zarządom ROD wybór usługodawcy i podpisanie umów z dowolnym z partnerów. OZM informował zarządy warszawskich ROD na bieżąco o ich obowiązkach w zakresie gospodarowania odpadami od podjęcia uchwały o wyłączeniu z systemu miejskiego aż do upływu terminu podpisania umów indywidualnych.

Aby zrozumieć przyczyny wyłączenia terenów ROD z systemów gminnych (w tym warszawskiego czy piaseczyńskiego) należy zwrócić uwagę na wzrost kosztów odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych na przestrzeni ostatnich lat, co spowodowane było z jednej strony przyjmowanymi przez rząd zmianami w przepisach odnoszących się do gospodarki odpadami, które skutkowały rosnącymi kosztami zagospodarowania przetworzonych odpadów zmieszanych przeznaczonych do spalania tzw. paliwa alternatywnego RDF oraz większym kosztem składowania frakcji, pozostałej po odzysku surowców, a z drugiej strony spadkiem cen surowców wtórnych odzyskiwanych przez instalacje, spowodowanych wprowadzeniem przez głównych globalnych graczy na światowym rynku surowców wtórnych - Chiny oraz Indie zakazu importu tych odpadów. Spowodowało to kilkukrotny wzrost kosztów prowadzonych przez gminy systemów gospodarki odpadami komunalnymi, który nie mógł być zrównoważony wpływami z tytułu opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi ponoszonymi przez właścicieli nieruchomości, ponieważ ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach określa maksymalne stawki opłat, które mogą być nakładane na właścicieli nieruchomości. Stawki te w odniesieniu do nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne, pozwalają na pokrycie kosztów odbioru i zagospodarowania odpadów z tego rodzaju nieruchomości jedynie w części, przez co pozostała część kosztów pokrywana była z opłat wnoszonych przez właścicieli pozostałych nieruchomości bądź z budżetu gmin. Gminy apelowały do rządu o zmianę przepisów o utrzymaniu czystości i porządku w gminach maksymalnych stawek opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi czy obciążenie producentów opakowań z tworzyw sztucznych odpowiedzialnością finansową za ich późniejsze zagospodarowanie, przez co koszty zagospodarowania tych odpadów nie obciążałyby gmin przez miejski system gospodarowania odpadami. Brak rozwiązań w tym zakresie zmuszał gminy do szukania oszczędności i wyłączania z miejskich systemów gospodarowania odpadami nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy. Zgodnie z obowiązkami wynikającymi z art. 5 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach wyłączenie nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy z systemu gospodarki odpadami skutkuje koniecznością zapewnienia przez właścicieli nieruchomości utrzymania czystości i porządku przez:

- wyposażenie nieruchomości w pojemniki przeznaczone do zbierania odpadów komunalnych, utrzymanie tych pojemników odpowiednim stanie sanitarnym, techniczny i porządkowy oraz utrzymanie w odpowiednim stanie sanitarnym, techniczny i porządkowy miejsc gromadzenia odpadów. Na terenie nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy odpady komunalne zbiera się wyłącznie w przeznaczonych do tego pojemnikach o czym wiele zarządów ROD i działkowców zapomina;
 - zbierania w sposób selektywny powstałych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych;
 - pozbywania się zebranych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych oraz nieczystości ciekłych w sposób zgodny z przepisami ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz przepisami odrębnymi w szczególności regulaminami utrzymania czystości i porządku w gminach czy rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów.
- Konieczna jest pomoc zarządom ROD w zakresie edukacji, promocji segregacji odpadów a co za tym idzie uzyskiwania korzyści z właściwej gospodarki odpadami także przez minimalizowanie kosztów. Wiele zarządów zwróciło uwagę na potrzebę wykorzystania materiałów dydaktycznych i edukacyjnych oraz intensywnej kampanii edukacyjnej PZD do czego OZM się przychyła. Wiele ROD nadal nie prowadzi gospodarki odpadami i stosuje rozwiązania niedopuszczalne, zmiana przyzwyczajeń wymaga także i w tym zakresie aktywnego działania i uświadomienia działkowcom obowiązków prawnych, które na nich ciążyą. PZD powinien aktywnie włączyć się w promowanie pozytywnych wzorców w zakresie gospodarowania odpadami podobnie jak uczynił to w przypadku programu retencjonowania wód opadowych.

Okręg PZD Opolski

PZD Okręg Opolski kilkakrotnie pisemnie informował ROD o zmianie zasad gospodarowania odpadami komunalnymi wraz z wytycznymi, pisemnie informował ROD o zmianie systemu gospodarowania na terenie danej gminy (z gminnego na system indywidualny), pomagał w znalezieniu odbiorców indywidualnych odpadów komunalnych. Udzielał porad i wytycznych w pisaniu pism z prośbą o zmianę wysokości stawki za odbiór odpadów komunalnych. Działkowcy powinni być bardziej uświadamiani, że brak segregacji śmieci generuje wysokie koszty ich wywozu po stronie ROD. Zarząd ROD musi wynajmować dodatkową firmę do wywozu śmieci wielkogabarytowych, gdyż działkowcy wyrzucają meble, lodówki, itp. Na gminy powinny być nakładane kary w związku z nieprzestrzeganiem przepisów dotyczących stawki minimalnej za odbiór odpadów komunalnych, gdyż gminy często ich nie przestrzegają i jest to przepis, który nie ma odzwierciedlenia w rzeczywistości.

Okręg PZD w Pile

Skutecznym rozwiązaniem problemu jest zainstalowanie we wszystkich ROD monitoringu w miejscach składowania pojemników na śmieci i bieżące

monitorowanie zachowania działkowców (poprawę w tym zakresie obserwuje się w ROD, gdzie już są monitoringi). Jednak bieżące monitorowanie pochłaniania Zarządom ROD bardzo dużo czasu i często tylko tym się zajmują.

Poza tym Zarządy ROD dokonały przeglądu działek pod kątem wyposażenia każdej działki w kompostowniki. W przypadku stwierdzenia braku kompostowania odpadów zielonych w kompostownikach Zarządy podejmują działania regulaminowe celem posiadania kompostownika przez wszystkich działkowców w ROD. Dużym problemem w ogrodach są suche gałęzie i wycięte drzewa. W tym celu wiele zarządów ROD zakupiło rębaki i przeszkolono ludzi do ich obsługi. Wyznaczono miejsca składowania tych odpadów przez działkowców. Zarządy ROD poddają je rąbkowaniu. Zrębki zabierają działkowcy do wykorzystania na swoich działkach. Zarządy ROD zauważają nierówność traktowania działkowców przez ustawodawcę w kwestii wywozu odpadów. Działkowcy, którzy są głównie mieszkańcami budynków wielorodzinnych w odróżnieniu od np. właścicieli domów jednorodzinnych, pomimo wnoszenia takiej samej miesięcznej „opłaty śmieciowej” muszą ponosić dodatkowe opłaty za wywóz odpadów ze swojej działki zlokalizowanej w ROD. Takie same odpady z przydomowego ogrodu a także z całej nieruchomości mieszkańiec domu jednorodzinnego ma wywożone w ramach opłaty miesięcznej, bez dodatkowych kosztów. Okręgowy Zarząd PZD z Zarządami ROD, przed walnymi zebraniem, odbył szkolenia podczas których zostały omówione zmiany w przepisach dot. gospodarki odpadami. Okręg dostarczył wszystkim Zarządom ROD wzory umów oraz niezbędne dokumenty i informacje na zawarcie umów na wywóz śmieci z ROD. Okręgowy Zarząd PZD uczestniczył w rozmowach z firmami wywożącymi śmieci w Rogoźnie, PRGOK w Pile oraz z wybranym przez Kolegium Prezesów firmą „Altwater” Sp. z o.o., która wywozi śmieci z terenu Miasta Piły i powiatu pilskiego. Okręgowy Zarząd PZD wspólnie z Kolegium Prezesów Miasta Piły podjął działania w celu zmiany wywozu szkła z terenu ROD. Zarządy zgłosiły, że firma wywożąca śmieci co miesiąc obciążała ogrody za wywóz szkła bez względu czy pojemnik był pusty, czy wypełniony. Ustalono, że Zarządy będą zgłaszały wywóz szkła z ogrodów, gdy pojemnik będzie pełny co bardzo obniży koszty wywozu odpadów z ROD.

Okręgowy Zarząd PZD uważa, że:

- wszystkie Ogrody działkowe winny być obciążane na podstawie ilości wywożonych pojemników,
- nie powinny być stosowane ryczałtowe opłaty,
- jedynym sposobem ograniczenia kosztów gromadzenia odpadów na Ogrodach działkowych i ich segregacji jest monitoring oraz podnoszenie świadomości działkowców na Walnych Zebraniach Sprawozdawczych oraz szkoleniach.

Wnioski Zarządów ROD:

- zwolnienie ROD z opłat za śmieci komunalne,
- odpady zielone każdy działkowiec ma obowiązek kompostowania na swojej działce.

Okręg PZD Podkarpacki

Prezes Okręgu Podkarpackiego oraz Kolegia Prezesów z poszczególnych miast, prowadziły bądź nadal prowadzą rozmowy z różnymi firmami zajmującymi się odbiorem odpadów komunalnych. Takim przykładem jest miasto Sędziszów Małopolski, gdzie Kolegium Prezesów po raz kolejny prowadzi rozmowy z firmą prywatną na temat stawek i terminu wywozu odpadów. Firma zażądała opłaty za wywóz worka z odpadami segregowanymi o pojemności 120 litrów w cenie około 30 zł od każdego działkowca w każdym miesiącu w roku. Mnożąc stawkę przez ilość worków (papier, plastik, szkło) miesięcznie od działki należałoby płacić 90zł. Jest to kwota nie do przyjęcia. Zarządy ogrodów i działkowcy nie zgodzili się na takie warunki. W niektórych miastach negocjacje doszły do skutku i działkowcy nie ponoszą aż tak wysokich opłat za wywóz odpadów. Na rezultat negocjacji w dużej mierze miała wpływ dotychczasowa współpraca ROD z tymi firmami. Przykładem jest miasto Ropczyce, gdzie raz w miesiącu odbierane są worki z segregowanymi odpadami. Rocznie od działki pobierana jest opłata w wysokości 5,41 zł. Działkowcy zdają sobie sprawę, że nie unikną podwyżek opłat za wywóz odpadów ale nie godzą się na mocno zawyżone stawki. Jednakże jeśli chcemy, aby odpady komunalne były odbierane z terenów ROD, a nie ma możliwości negocjacji ceny, zarządy ogrodów muszą zgodzić się na postawione warunki. Jeżeli tereny ogrodów działkowych będą zaśmiecone, wówczas istnieje ryzyko nałożenia wysokich kar na zarządy ROD za zaśmiecanie terenu i staniemy w obliczu ryzyka likwidacji ogrodów pod inne cele.

Okręg PZD Podlaski

Aby wspomóc zarządy ROD w walce z problemami, Okręg PZD opracował i przesłał do ogrodów informację na temat kompostowania z zaleceniem wręczania jej działkowcom i umieszczania na tablicach ogłoszeń lub w pobliżu pojemników na odpady BIO. W szkoleniu wstępnym dla nowych działkowców położyliśmy w większy nacisk na kwestię kompostowania oraz zamieściliśmy dwa dodatkowe pytania dotyczące tego zagadnienia w egzaminie dla nowego działkowca. Jesteśmy też w trakcie opracowywania materiałów filmowych pokazujących że kompostowanie nie jest takie trudne jak się wydaje. Problemem jest również traktowanie przez działkowców altan jako miejsca zbierania niepotrzebnych rzeczy z domu, które później lądują w ogrodowych pojemnikach lub przy nich. Niektórzy działkowcy prowadząc remont altany zamawiają na swój koszt kontener na odpady budowlane co jest zachowaniem uczciwym w stosunku do pozostałych członków ROD. Natomiast są przypadki wynoszenia śmieci po remoncie lub mebli do kontenerów ogrodowych. Zarządy ROD często zgłaszają się do nas z pytaniami o to jakie działania mogą podjąć w stosunku do takich działkowców. Udzielane są im wyjaśnienia przez inspektora ds. terenowo prawnych.

Okręg PZD Pomorski

Okręg Pomorski, w celu ułatwienia wdrożenia ROD w nowych zasad gospodarki odpadami komunalnymi przeprowadził w bieżącym roku akcję informacyjną

połączoną z dystrybucją materiałów oraz tablic informacyjnych. Przedstawiciele zarządów ROD oraz dyrektor biura Okręgu brali udział w spotkaniu zorganizowanym na zaproszenie dyrektora wydziału gospodarki komunalnej UM w Gdańsku na temat poprawy porządku i czystości w mieście, oraz odpowiedzialnego postępowania z odpadami komunalnymi na terenie ROD w Gdańsku. Ponadto na bieżąco na stronie internetowej Okręgu były zamieszczane informacje związane z promocją na dzierżawę pojemników w Gdańsku, zmianami dla ROD w systemie gospodarki odpadami. Podczas szkolenia, dla członków Okręgowej Rady Pomorskiej i Okręgowej Komisji Rewizyjnej PZD, oraz pracowników biura, jak również podczas posiedzenia członków kolegiów prezesów omawiano tematykę obowiązku segregacji śmieci, zmian w opłatach, zakwalifikowania ROD jako nieruchomości niezamieszkaných, możliwości skorzystania z systemu poza gminnego wywozu odpadów z ROD, dzierżawy lub zakupu pojemników na odpady, wyboru dowolnego operatora, możliwości negocjacji warunków świadczenia usług w sytuacji współdziałania kilku ROD. Na bieżąco prowadzone są spotkania z ROD, w tym w ramach działalności kolegiów prezesów, między innymi w Gdyni i Starogardzie Gdańskim. We wstępnej fazie epidemii Okręg w ślad za informacjami o zwolnieniach z opłat za śmieci w Gdańsku wystąpił z zapytaniem czy taka możliwość będzie dotyczyła również ROD. Wydział gospodarki komunalnej UM w Gdańsku udzielił negatywnej odpowiedzi w sprawie. Okręg Pomorski reaguje na wszelkie sygnały związane z nieprawidłowościami w gospodarowaniu odpadami w ROD. W jednym z ogrodów firma świadcząca usługi wywozu odpadów wypowiedziała umowę w ramach systemu gminnego a zarząd ROD nie może znaleźć innego usługodawcy gdyż inne firmy wywożące odpady nie chcą świadczyć usług dla ROD. Ta sama firma zaproponowała świadczenie usług, ale w systemie prywatnym, ze zwiększonymi stawkami za wywóz. Zdajemy sobie sprawę, że wdrażanie nowych zasad gospodarki śmieciowej stwarza rozliczne problemy i to nie tylko w ROD, które są tu tylko jednym z wielu ogniw systemu. Z całą pewnością należy podjąć wszelkie możliwe działania, które spowodują zatrzymanie spirali wzrostu cen tych usług, gdyż w naszej ocenie przynajmniej część z nich nie znajduje merytorycznego uzasadnienia. Wymagana jest ciągła edukacja i uświadamianie działkowców, że z obowiązku segregacji oraz opłat za śmieci nikt nie może się zwolnić.

Okręg PZD w Poznaniu

Przedstawiciele OZ od grudnia 2019 prowadzili rozmowy ze Związkiem Międzygminnym GOAP, obejmującym Poznań oraz część gmin powiatu poznańskiego. Spotkanie w sprawie wdrożenia systemu gminnego na powyższym terenie odbyło się 21 lipca br. z. wiceprezydentem Poznania, któremu podlega działanie GOAP i dyrektorem GOAP. Tematem rozmowy po raz kolejny była podwójna opłata jaka obciąża działkowców na terenie działania Związku Międzygminnego - roczny ryczałt i od września br. opłaty za faktycznie wywiezione odpady. Wiceprezydent zadeklarował zwrot części ryczałtu licząc od

września do grudnia 2020 r. w wysokości proporcjonalnej 32 zł od działki. ROD w styczniu 2021 r. będą występować do GOAP wnioskiem o umorzenie części płatności, jakie wniósł ogród w ramach rocznego ryczału. W Lesznie przedstawiciel OZ uczestniczy w spotkaniach z Prezydentem Leszna, podczas których działkowcy rozmawiali o obniżeniu cen za wywóz odpadów z ROD. Nowe zasady gospodarki odpadami, niezależnie od systemu gminnego czy umów z firmami prywatnymi, polegające na deklarowaniu „z góry” ilości odbieranych w ROD odpadów jest zawsze szacunkowy. W ten sposób odbierane pojemniki nie zawsze są pełne, a opłata ponoszona jest jak za wypełnione pojemniki. Działkowcy płacą coraz więcej za wywóz odpadów zielonych, których coraz więcej jest wyrzucanych w ROD. Działkowcy i ROD powinni zagospodarowywać odpady zielone we własnym zakresie.

Okręg PZD w Słupsku

Okręg pracuje nad rozbudzeniem świadomości u działkowców, aby nie wyrzucali odpadów. Opracował tablice informacyjne, które zostały rozesłane do wszystkich ROD o konieczności segregacji i kompostowania. W małych ogrodach, gdzie Zarząd ROD dotarł do wszystkich działkowców pojemniki na odpady są puste i wywożone raz w sezonie ponieważ działkowcy nie wyrzucają śmieci. Zarządy zawarły umowy z firmami prywatnymi i prowadzą edukację działkowców w zakresie gospodarki śmieciowej.

Okręg PZD Sudecki

Największym problemem w rodzinnych ogrodach działkowych w związku z gospodarowaniem odpadami jest składowanie przez działkowców odpadów, które powinny być gospodarowane w kompostowniku oraz wywożone przez działkowców do punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w przypadku materiałów wielkogabarytowych. OZ Sudecki zaproponował, aby zarządy ROD, w których działkowcy nie przestrzegają obowiązku segregacji odpadów, wysłały do każdego użytkownika działki informację o obowiązku segregacji odpadów i obowiązujących karach, które zapłacą wszyscy działkowcy za niesegregowanie odpadów. Niektóre zarządy ROD zdecydowały się na montaż kamer monitorujących boksy na śmieci oraz informacje na tablicach ogłoszeń dla działkowców o potrzebie racjonalnej segregacji odpadami. Z obserwacji zarządów ROD, jak i ustaleń pracowników Biura OZ Sudeckiego dokonanych w wyniku wizji w niektórych ROD wynika, że w dalszym ciągu w wielu ogrodach, mimo dostarczania pojemników do segregowania odpadów, działkowcy nie przestrzegają tego obowiązku. Wydaje się, że ciągłe uświadamianie o obowiązku segregowania odpadów jest konieczne. Poza tym skuteczną formą uświadamienia o tym obowiązku jest niestety, ponoszenie opłat w wysokości jak za odpady zmieszane. Ponieważ działkowcy nie wywożą we własnym zakresie odpadów wielkogabarytowych, a wykonują to za nich zarządy ROD, to zasadnym jest aby koszty wywozu tych odpadów obciążały wszystkich działkowców, a więc wliczane do opłat za usuwanie odpadów z ROD. W aktualnej sytuacji jest to konieczność, bowiem nie należy utrzymywać wśród działkowców, że za ich działania

wbrew przepisom i logice, zarządy ROD będą uszczuplały fundusz statutowy ze środków finansowych.

Okręg PZD w Szczecinie

Oczekiwania ROD dotyczące pomocy przez Okręg:

- Wspólna umowa ROD ze Szczecina, ustalenie jednolitej ceny dla wszystkich ogrodów
- Prośba o pomoc prawną w zakresie przygotowania wystąpienia do Rady Miejskiej (dot. ROD z Choszczna) o zaliczenie ogrodów do systemu gminnego, w celu obniżenia kosztów wywozów odpadów
- Pomoc w mobilizacji działkowców w segregacji śmieci- zarządom brak narzędzi do egzekwowania Regulaminu
- Pomoc w zakupie dla ogrodu pojemników na odpady
- Prośba o możliwość dofinansowania zakupu kamer do monitoringu

Ogrody w Dobrej, Chociwlu, Dobrzanach, Lipianach, Płotach, Resku i Dębnie nie są objęte żadnym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi. W Dębnie Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych udostępnia dla największego ogrodu 6 pojemników typu Igloo, będące własnością gminy. Podstawienie pojemników i odbiór odpadów jest bezpłatne. W najmniejszym ROD w Dębnie działkowcy wynoszą śmieci we własnym zakresie i mimo, że nie ma pojemników na śmieci, na ogrodzie jest utrzymany porządek. W Łobzie od kwietnia br. nastąpiła zmiana wywozu odpadów - kontenery na odpady zostały zamienione na 120 l worki na śmieci, których koszt wynosi 40 zł, zakupuje je zarząd ogrodu. Każdy kolejny potrzebny worek działkowcy muszą kupić we własnym zakresie w PUK-u. Worki są odbierane od kwietnia do października. Taki sposób jest korzystniejszy dla ogrodu. W niektórych ogrodach jest od wielu lat segregacja dobrowolna, co czasem obniża koszty wywozu odpadów, np. w Świnoujściu. W Szczecinie kilka ROD nie płaci za wywóz odpadów segregowanych, a jedynie za dzierżawę pojemników. Do września 2020 r. w poszczególnych ogrodach w Szczecinie obowiązuje okres przejściowy, jednak wiele z nich od jesieni do wiosny, ogranicza ilość pojemników w związku z kończącym się sezonem.

Okręg PZD Śląski

Należy sytuację monitorować, a zwłaszcza kierować do miast informacje lub bezpośrednio konfrontować punkt widzenia miasta oraz interes ROD, gdyż bez tego będą podejmowane uchwały, które będą krzywdzące dla ROD i działkowców. Okręg stara się na bieżąco monitorować i podejmować działania na temat docierających do nas sygnałów o problemach związanych z próbą forsowania przez gminy niekorzystnych dla ROD zapisów. Przykładowo po interwencji i spotkaniach z władzami miasta Gliwice w związku z podjęciem w ubiegłym roku niekorzystnej uchwały rady gminy, podjęto decyzje o zmianie uchwały. Również na odbywanych naradach z prezesami ROD zapraszani są przedstawiciele wydziałów komunalnych urzędów miast celem bezpośredniej konsultacji w zakresie wprowadzanych zmian w gospodarce odpadami komunalnymi na terenach ROD oraz w celu znalezienia jak najlepszego

rozwiązania. Przedstawiciele Okręgu biorą także udział w pracach komisji powoływanych przez urząd miasta, zajmującej się opracowywaniem nowych zasad wywozu odpadów. Zdaniem Okręgu Śląskiego PZD należy uczulić działkowców na temat zmiany systemu gospodarki odpadami, a także na kwestię podwyżki opłat z tego tytułu oraz zwiększać świadomość działkowców w zakresie segregacji odpadów. Należy także ten temat umieścić w szkoleniach i naradach z Zarządami ROD. Należy także cały czas monitorować sytuację w zakresie podejmowanych uchwał, a przede wszystkim uczulić Zarządy ROD aby wcześniej przekazywały w tym zakresie stosowne informacje do delegatur i okręgów tak aby odpowiednio wcześniej podjąć stosowne działania w przypadku stwierdzenia uchybień. W przypadku systemu prywatnego oraz umów indywidulanych z firmą odbierającą odpady Zarządy ROD powinny podejmować wspólne działania w celu negocjacji cen za wywóz odpadów ROD na terenie danego miasta. W negocjacje zaangażowani również powinni być przedstawiciele delegatur rejonowych oraz okręgu.

Okręg PZD Świętokrzyski

Podejmowane ze strony zarządów ROD jak i Okręgu działania w zakresie pełnej kontroli nad gospodarką odpadami wzmacniane są poprzez: akcje edukacyjne (m. in. przygotowanych i dystrybuowanych ulotek i plakatów w zakresie właściwego wykorzystania odpadów zielonych), systemy monitoringu w ramach pozyskanych gminnych dotacji celowych dla ROD, zakup i wykorzystanie rozdrabniaczy do gałęzi czy to przy współpracy z daną gminą (np. Kielce) czy zakupem takiego sprzętu ze środków i na potrzeby już konkretnego ogrodu. Z kierowanych do Okręgu sygnałów i rozmów w ramach kolegiów prezesów, posiedzeń OZ i ORŚ jak i narad wynika, że największym problemem przed jakim przyjdzie się niebawem zmierzyć w ROD, będzie obowiązek obligatoryjnej segregacji odpadów. Jak wynika ze stanowisk wielu prezesów ROD, szczególnie większych ogrodów, rzetelna i efektywna selektywna zbiórka odpadów wydaje się niemożliwa do wprowadzenia. Wiązać się to będzie zapewne z radykalnie większymi opłatami śmieciowymi w ogrodach, które już od następnego sezonu staną się faktem z uwagi na ustawowy obowiązek segregacji i nakładanych wysokich opłatach/karach za odbiór śmieci zmieszanych.

Okręg PZD we Wrocławiu

Temat prawidłowej segregacji odpadów jest poruszany na wszystkich spotkaniach szkoleniowych organizowanych w Okręgu PZD, poprzez artykuły umieszczane na stronie Okręgu PZD. W ramach współpracy z Ekosystem sp. Z o.o. otrzymaliśmy ulotki informacyjne, które są rozdawane nowym działkowcom podczas szkoleń, ale również przekazywane do Zarządów ROD celem ich rozprowadzenia wśród wszystkich działkowców w ROD. Okręg PZD skierował do Departamentu Finansów Publicznych Urzędu Miejskiego we Wrocławiu pismo w sprawie dostosowania do przepisów miejscowych do znowelizowanej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Dofinansowywane są inwestycje utwardzania miejsc na odpady, założenie monitoringu itp. Bieżąca

pomoc udzielana jest zarządom ROD w sprawach związanych z gospodarką odpadami na terenie ROD.

Okręg PZD w Zielonej Górze

W celu wdrożenia zmienionych zasad gospodarki odpadami komunalnymi w ROD Okręgowy Zarząd podjął wiele działań. Na bieżąco przekazujemy najważniejsze informacje do ROD, propagujemy inicjatywę segregacji śmieci na naszej stronie internetowej oraz portalu Facebook. W Zielonej Górze OZ PZD załatwia od Zakładu Gospodarki Komunalnej darmowe cykliczne zbiórki odpadów gabarytowych oraz elektrośmieci. Rodzinne Ogrody Działkowe prowadzą szeroką kampanię propagującą selektywną zbiórkę: wywieszają informacje na tablicach ogłoszeń, stawiają szyldy z instrukcją, do korespondencji wysyłanej do działkowców dołączają wskazówki oraz ulotki, przeprowadzają przeglądy działek pod kątem przestrzegania zasad i obowiązku kompostowania. Niektóre zarządy ogrodów nawet pełnią dyżury przy pojemnikach na odpady. Coraz częściej rozważane jest założenie fotopułapek lub monitoringu skierowane na pojemniki. Niestety niejednokrotnie okazuje się, że o ile fotopułapki nie są bardzo drogie, to na monitoring wiele ROD nic może sobie pozwolić. Większym natomiast problemem są wysokie koszty wynajęcia osoby, która sprawdzałaby te zdjęcia, nagrania oraz egzekwowała segregację odpadów od działkowców. W Okręgu są ogrody, które szukają oszczędności poprzez współpracę z Punktami Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. ROD „301ecia PRL” w Gozdniczy. „Jedność” w Małomicach, „Żwirek” w Gubinie, „Poranek” w Zielonej Górze oraz „Słowianka” i „Trzech Ogrodników” w Sławie znajdują się w bliskim położeniu PSZOK, które wyraziły zgodę na nieodpłatne wyrzucanie odpadów do punktu przez działkowców. Ponadto ogrody w gminie Nowa Sól dogadały się z jednostką odbierającą śmieci, że dopóki będzie przestrzegana segregacja, odpady komunalne odbierane będą za darmo. Okręgowy Zarząd PZD w Zielonej Górze oraz zarządy poszczególnych ROD rozwiązując problemy ze śmieciami biorą pod uwagę wiele indywidualnych czynników, specyficznych dla danego przypadku. Dlatego nie ma jednej recepty na załatwienie problemu, a do każdego ROD należy podejść indywidualnie.

Ocena

1. Na dzień 23 sierpnia b.r. obowiązywały w ROD 3 systemy gospodarowania odpadami komunalnymi. W prawie połowie ROD, które wzięły udział w badaniu (48%) obowiązywał system oparty na indywidualnych umowach. Drugim systemem, który obowiązywał w przeważającej liczbie ROD był system oparty na deklaracjach (37%), gdzie zarządy ROD same wyliczają stawkę opłaty za wywóz odpadów komunalnych – mnożąc rodzaj i pojemność pojemnika przez stawkę opłaty. W 11% ROD obowiązywał system ryczałtowy, który zgodnie z ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach ma zostać zniesiony do końca 2020 r. System ryczałtowy przestał obowiązywać w 10 Okręgach

PZD. W przypadku największych miast w Polsce obowiązywały różne systemy wywozu odpadów komunalnych. W Łodzi, Warszawie i Szczecinie obowiązywał system oparty na indywidualnych umowach, w Bydgoszczy i Krakowie – system ryczałtowy, a w Lublinie, Białymstoku, w Gdańsku, w Poznaniu i we Wrocławiu – ogólny system gminny. W ok. 4 % ROD obowiązywał inny niż prywatny oraz gminny system gospodarowania odpadami komunalnymi. Przede wszystkim polegał on na tym, że ROD na mocy zwyczaju były zwolnione z obowiązku zapewnienia odbioru odpadów komunalnych. W ponad 80% ROD została wprowadzona obowiązkowa segregacja odpadów. Nie ma Okręgu PZD, w którym nie obowiązywałaby obowiązkowa segregacja odpadów komunalnych. W 9 Okręgach PZD obowiązuje obowiązkowa segregacja odpadów komunalnych we wszystkich ROD.

2. Proces wdrażania zmienionych zasad gospodarki odpadami komunalnymi wprowadzonych ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach przebiega dobrze w ROD, aczkolwiek wygląda różnie w zależności od danego Okręgu PZD. Znaczna część miast i gmin wyłączyło ROD z gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. W takim przypadku, zarządy ROD podpisują umowy na wywóz odpadów z prywatnymi firmami lub przedsiębiorstwami komunalnymi. Zarządy ROD stosują się do obowiązku podpisania umowy na wywóz odpadów komunalnych. Są one podpisywane z właściwymi podmiotami – firmami posiadającymi odpowiednie koncesje i pozwolenia. Część Okręgów PZD pomogła zarządom ROD w wyborze firmy, która proponuje najlepsze warunki umów. Aczkolwiek, większość zarządów ROD sama podejmowała decyzję w zakresie wyboru firmy, kierując się przede wszystkim ceną. Duża liczba ROD została zmuszona podpisać umowę z jedną firmą, która jako jedyna zajmuje się wywozem śmieci na terenie danego miasta lub gminy albo jako jedyna jest zainteresowana wywozem odpadów z terenu ROD. Istnieje również grupa ROD, która nie podpisała umów na wywóz odpadów – z uwagi na odmowę zawarcia takiej umowy przez firmę/firmy zajmujące się wywozem śmieci albo ze względu na rażąco wygórowane stawki opłat za wywóz odpadów. Jeżeli chodzi o rady miast i gmin, które wyłączyły ROD z gminnego systemu odbioru odpadów komunalnych to przyjęły one stosowne regulacje prawne. To samo zrobiły miasta i gminy, które włączyły ROD do systemu gminnego. Aczkolwiek część z tych miast i gmin nie uwzględniła, że zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach do włączenia ROD do systemu gminnego potrzebna jest zgoda zarządu ROD. Wiele miast i gmin postanowiło o nie dokonywaniu zmian w systemie gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie ROD, albo nie podjęło jeszcze decyzji w tym zakresie z uwagi na termin, który jeszcze nie upłynął na wdrożenie zmienionych zasad gospodarowania odpadami ROD.

3. Sytuacja w ROD związana z segregacją śmieci jest różna. W wielu ROD działkowcy segregują śmieci w celu uniknięcia wyższych kosztów za ich wywóz. Segregacja śmieci prowadzona jest przede wszystkim w ROD małych i średnich oraz tych, które od lat segregują odpady. Gorzej segregacja śmieci wygląda w ROD dużych, które nie przestrzegają zasad w zakresie selektywnej zbiórki odpadów lub segregują śmieci w sposób nieprawidłowy. Zarządy ROD we współpracy z Okręgami PZD prowadzą szereg działań, mających na celu uświadomienie działkowcom znaczenia segregowania odpadów komunalnych oraz jego zasad. W tym celu prowadzonych jest w ROD szereg działań, mających na celu promocję segregacji odpadów (informacje na tablicach ogłoszeń, w biurach ROD, ulotki, tablice informacyjne, odpowiednie oznakowanie pojemników na odpady). Temat ten jest podejmowany na spotkaniach z działkowcami, naradach, szkoleniach. Wiele ROD i Okręgów PZD wykazuje duże zaangażowanie w tym temacie. W celu nakłonienia działkowców do segregacji odpadów komunalnych, w wielu ROD instalowany jest monitoring miejsc składowania odpadów oraz fotopułapki, które przynoszą efekty w zakresie segregacji odpadów przez działkowców. Budowane są wiaty śmietnikowe w celu ograniczenia możliwości wyrzucania odpadów przez osoby spoza grona działkowców. W celu uniknięcia kosztów za brak właściwej segregacji odpadów, w wielu ROD zleca się różnym osobom np. gospodarzom pilnowanie miejsc składowania odpadów lub dokonywanie segregacji śmieci w przypadku, gdy jest ona niewłaściwa. Te czynności wykonują również członkowie zarządów ROD. W ROD zamawiane są również rębaki. W niektórych ROD poza tym, że nie są przestrzegane zasady segregacji śmieci tj. wyrzucania odpowiednich frakcji odpadów do właściwych pojemników, to do pojemników ogrodowych wyrzucane są odpady, które w ogóle do tych pojemników nie powinny trafiać np. wielkogabarytowe. Bardzo duży problem jest z odpadami zielonymi, które zamiast trafiać do kompostowników są wyrzucane w dużych ilościach do pojemników ogrodowych. W przypadku działkowców niestosujących się segregacji śmieci i nieposiadających kompostowników, zarządy ROD najczęściej upominają działkowców, spotykając się przy tym z agresją z ich strony. Zarządy ROD zwracają uwagę, że nie posiadają narzędzi prawnych, aby przymusić działkowców do respektowania zasad w zakresie segregacji odpadów.
4. Miasta i gminy przyjmują rozwiązania prawne w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi na podstawie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach tj. rezygnują z ryczałtowego systemu odbioru odpadów komunalnych w ROD, wprowadzają obowiązkową segregację odpadów z ROD, włączają ROD do systemu gminnego za zgodą zarządów ROD. Miasta i gminy wprowadzają również minimalną ilość odpadów komunalnych do wywiezienia z terenów ROD, co nie ma podstawy

prawnej w ustawie otrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz uchwalają maksymalne stawki opłat za wywóz odpadów z terenów ROD. Największy problem jest z maksymalnymi stawkami opłat za wywóz odpadów z terenów ROD, które są niezgodne z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (uchwalane stawki przekraczają maksymalne stawki). Miasta i gminy uchwalają również maksymalne stawki opłat za wywóz odpadów komunalnych w ramach prywatnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Jednak raczej jest to rzadko stosowane rozwiązanie prawne. Wpływ na wysokość stawek opłat za wywóz odpadów komunalnych z terenów ROD, które są narzucane ROD przez prywatne lub komunalne firmy mają wpływ przede wszystkim koszty zagospodarowania odpadów, w tym wywiezienia odpadów na często bardzo oddalone wysypiska. Wielu ROD, które prowadzą negocjacje w ww. podmiotami udaje się wywalczyć niższe stawki opłat za wywóz odpadów z terenów ROD.

5. W zdecydowanej większości ROD wzrosły stawki opłat za wywóz odpadów z terenów ROD, zarówno w systemie gminnym jak i systemie prywatnym. Bardzo duży wzrost opłat za śmieci nastąpił w ROD, które zostały wyłączone z gminnego systemu odbioru odpadów komunalnych i zostały zmuszone do podpisania umów z firmą lub przedsiębiorstwem komunalnym, który posiada monopol na rynku. Wzrost opłat za wywóz odpadów jest różny w różnych miastach i gminach. Wynosi od kilku procent, nawet do 700%. Główną przyczyną wzrostu opłat za wywóz odpadów z terenów ROD jest zwiększona ilość odpadów wyrzucanych przez działkowców i konieczność zamawiania przez zarządy ROD większej liczby pojemników na śmieci i zwiększona częstotliwość ich odbioru. Spowodowane jest to epidemią COVID-19 i wprowadzonymi ograniczeniami, kiedy działkowcy zaczęli spędzać więcej czasu na działkach oraz dużymi zmianami użytkowników działek, a co za tym idzie – wyrzucaniem dużych ilości niepotrzebnych przedmiotów z działki i remontami altan. Na wysokość opłat w ROD ma również wpływ brak lub niewłaściwa segregacja śmieci, wyższe stawki opłat wprowadzone przez gminy lub narzucane przez firmy, kary na brak segregacji odpadów, koszty zlecenia segregacji odpadów przez zatrudnione osoby w ROD, wyrzucanie przedmiotów, które nie powinny trafiać do pojemników ogrodowych oraz odpadów zielonych (w związku z pojawieniem się wraz z segregacją odpadów – pojemnika na bioodpady). W ROD, gdzie wysokość opłat pozostała na niezmiennym poziomie lub jest nieco niższa – prowadzona jest segregacja śmieci, pilnuje się, aby do pojemników ogrodowych były wyrzucane tylko odpady z działki oraz nie trafiały odpady zielone, które powinny być kompostowane na działkach.
6. Zarządy ROD wskazują na wady i zalety każdego z systemów gospodarowania odpadami komunalnymi. System prywatny chwalony jest

za elastyczne warunki współpracy – możliwość zamówienia pojemników w dowolnej ilości i pojemności, indywidualnego ustalania terminów i częstotliwości odbioru odpadów, odbierania śmieci zgodnie z harmonogramem, czy też możliwość zamówienia pojemnika wyłącznie na śmieci zmieszane. Natomiast jako poważne wady tego systemu zarządy wskazywane są: bardzo wysokie stawki za wywóz odpadów oraz ograniczona konkurencja firm. Natomiast jako zalety systemu gminnego, zarządy ROD wskazują akceptowane stawki opłat za wywóz odpadów. Natomiast zastrzeżenia zarządów ROD budzą: konieczność zadeklarowania minimalnej ilości odpadów do wywiezienia z terenów ROD, zbyt częsta i niezgodna z harmonogramem częstotliwość odbioru odpadów oraz konieczność płacenia dużych opłat za dzierżawę pojemników od gminy/miasta. Największym jednak problemem, który jest wskazywany w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi jest drastyczny wzrost opłat za wywóz odpadów, wyrzucanie przez działkowców coraz większej ilości odpadów, w tym zielonych, brak przestrzegania zasad segregacji śmieci oraz zjawisko podrzucania śmieci przez okolicznych mieszkańców. W związku z tym, zarządy ROD oraz Okręgi PZD proponują takie działania jak: 1) instalowanie monitoringu w obrębie pojemników na odpady w ROD, który jest skutecznym narzędziem w przymuszeniu działkowców do segregacji odpadów 2) prowadzenie działań edukacyjnych związanych z segregacją odpadów 3) zmniejszenie ilości frakcji odpadów zbieranych z terenów ROD 4) wystąpienie do ustawodawcy o zwolnienie z ROD z konieczności zapewnienia zbierania odpadów komunalnych albo wprowadzenie jednego systemu dla ROD, ujednolicenie stawek 5) zwolnienie działkowców, którzy kompostują odpady komunalne z części opłaty, 6) wprowadzenie w systemie gminnym możliwości wywożenia odpadów „na telefon”, 7) zatrudnianie osób, które będą odpowiedzialne na prawidłową segregację odpadów 8) ciągle monitorowanie gospodarki odpadami w ROD 9) udzielenie pomocy finansowej w ROD np. w zakupie pojemników na odpady, wykonaniu monitoringu 9) prowadzenie rozmów z władzami miast nt. przepisów miejscowych regulujących gospodarkę odpadami 10) wprowadzenie sankcji dla działkowców, którzy nie segregują odpadów.

7. Okręgi PZD podejmują działania mające na celu pomoc ROD we wdrożeniu zmienionych zasad gospodarki odpadami komunalnymi w ROD: 1) przygotowują dla zarządów ROD i działkowców materiały edukacyjne związane z prawidłową segregacją odpadów oraz kompostowaniem – informacje, ulotki, tablice, plakaty. Dodatkowo publikują stosowne informacje na swoich stronach internetowych i w mediach społecznościowych 2) temat segregacji odpadów komunalnych i kompostowania jest poruszany na wszelkich spotkaniach, naradach,

posiedzeniach i szkoleniach z działkowcami i zarządami ROD 3) monitorują gospodarkę „śmieciową” w ROD i informują o zmianach w aktach prawa miejscowego – zarządy ROD 4) prowadzą korespondencję i biorą udział w spotkaniach z władzami miast i gmin oraz firmami zajmującymi się wywozem odbiorów odpadów – negocjują warunki współpracy oraz stawki opłat, 5) udzielają pomocy zarządom ROD – instruktażowej i prawnej – w zakresie interpretacji przepisów prawnych dotyczących gospodarki odpadami, udzielania odpowiedzi na skargi, przygotowania wystąpień oraz sporządzania projektów pism w postępowaniach administracyjnych oraz sądowych.

Wnioski

1. W przypadku ROD, gdzie nadal obowiązuje ryczałtowy system gospodarowania odpadami komunalnymi zarządy ROD we współpracy z Okręgami PZD powinny monitorować zmieniające się przepisy miejscowe regulujące gospodarkę odpadami na terenie danego miasta i gminy i podejmować działania, mające na celu wyeliminowanie z tych ROD do dnia 31 grudnia 2020 r. ryczałtowego systemu gospodarowania odpadami. W szczególności w tych ROD, gdzie ryczałtowy system gospodarowania odpadami komunalnymi jest niekorzystny dla ROD i działkowców.
2. W przypadku ROD, gdzie obowiązuje „inny” system gospodarowania odpadami komunalnymi, w szczególności system zwolnienia z konieczności zapewnienia odbioru odpadów oparty na zwyczaju – zarządy ROD we współpracy z Okręgami PZD powinny podejmować działania mające na celu usankcjonowanie tego systemu w przepisach miejscowych (o ile jest korzystny dla ROD). Ma to na celu ochronę ROD przed negatywnymi skutkami braku zapewnienia odbioru odpadów komunalnych z nieruchomości zajmowanych przez ROD, które wprowadza ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.
3. W przypadku ROD, w których dotychczas nie została wprowadzona przez radę miasta i gminy - segregacja odpadów komunalnych, zarządy ROD we współpracy z Okręgami PZD powinny monitorować zmieniające się przepisy miejscowe regulujące gospodarkę odpadami na terenie danego miasta i gminy i podejmować działania, mające na celu wprowadzenie obowiązkowej segregacji odpadów komunalnych zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. W szczególności w tych ROD, gdzie obowiązkowa segregacja odpadów jest korzystna dla ROD i działkowców, w tym umożliwi zmniejszenie opłat za wywóz odpadów komunalnych.
4. W ROD, w których wbrew interesom ROD i działkowców rady miast i gmin wyłączyły ROD z gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi lub zamierzają takie działania podjąć, zarządy ROD we

współpracy z Okręgami PZD powinny występować o zmianę przepisów miejscowych lub ich uchwalenie z korzyścią dla ROD i działkowców. To samo dotyczy ROD, które w związku z wyłączeniem ich z gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi nie mają możliwości zawarcia umowy na odbiór odpadów komunalnych. W przypadku ROD, w których planowane jest wyłączenie ROD z gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, zarządy ROD we współpracy z Okręgami PZD powinny dokonać analizy rynku pod kątem podmiotów, z którymi będą mogły podpisać umowy. W sytuacji, gdy warunki umów byłby niekorzystne dla ROD, powinny podejmować działania, mające na celu zachowanie dotychczasowego gminnego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Natomiast w przypadku ROD, które zostały lub zostaną włączone do gminnego systemu odbioru odpadów komunalnych, zarząd ROD i Okręgi PZD powinny nadzorować realizację przez miasta i gminy ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w zakresie konieczności uzyskania zgody zarządów ROD na włączenie do ww. systemu.

5. W przypadku ROD w prywatnym systemie gospodarowania odpadami komunalnymi, zarządy ROD we współpracy z Okręgami PZD powinny negocjować warunki zawieranych umów na odbiór odpadów komunalnych. Decydującym czynnikiem zawarcia umowy z danym podmiotem obok ceny powinny być również inne warunki np. dostosowana do ROD częstotliwość wywozu odpadów, brak opłat za dzierżawione pojemniki, możliwość wyboru pojemnika w zależności od potrzeb danego ROD, korzystne warunki w zakresie wypowiedzenia takiej umowy. Okręgi PZD powinny również w większym stopniu angażować się w pomoc zarządom ROD w wyborze odpowiedniej firmy odbierającej odpady komunalne.
6. Zarządy ROD we współpracy z Okręgami PZD powinny kontynuować działania, aby segregacja śmieci była przestrzegana w ogrodach. W tym celu powinny być podejmowane działania edukacyjne, powinien być instalowany monitoring miejsc składowania odpadów lub fotopułapki, budowane zamykane wiaty śmietnikowe. Zarządy ROD we współpracy z Okręgami PZD powinny nadzorować posiadanie przez działkowców kompostowników na działkach. Natomiast w przypadku braku realizacji przez działkowców obowiązku w zakresie segregacji śmieci oraz posiadania kompostowników powinny być podejmowane w stosunku działkowców zdecydowane działania, zmierzające do pozbawiania członkostwa lub wypowiedzania umów dzierżawy działkowej.
7. W przypadku ROD, gdzie rady miast i gminy przyjęły przepisy prawne niezgodne z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w szczególności dotyczących maksymalnych stawek opłat za wywóz odpadów komunalnych z terenów ROD, zarządy ROD oraz Okręgi PZD

powinny prowadzić rozmowy z celu doprowadzenia do ich zmiany, zgodnie z prawem. W przypadku, gdy ww. rozmowy nie przyniosą rezultatu, zarządy ROD we współpracy z Okręgami PZD powinny podejmowania zdecydowane działania na drodze postępowania administracyjnego oraz sądowego. W przypadku stawek narzucanych przez podmioty odbierające odpady w systemie prywatnym, zarządy ROD powinny negocjować te stawki, ewentualnie występować do rad miast i gmin o uchwalenie przepisów prawnych, określających maksymalne stawki opłat za wywóz odpadów komunalnych również w tym systemie.

8. W związku ze znaczeniem monitoringu, fotopułapek oraz zamykanych wiat śmietnikowych dla ograniczenia wysokości opłat za wywóz odpadów z terenów ROD, Krajowy Zarząd PZD powinien rozważyć wprowadzenie w przepisach związkowych ewentualnych zmian umożliwiających uzyskanie dotacji na ww. zadania inwestycyjne w ROD, na preferencyjnych warunkach. Krajowy Zarząd PZD powinien również rozważyć przygotowanie propozycji do regulaminu ROD w zakresie wprowadzenia obowiązkowej segregacji odpadów przez działkowców oraz rozważyć zlecenie Okręgom PZD przeprowadzenia przeglądu stanu zagospodarowania działek w ROD w zakresie kompostowników, celem przyjęcia stosownych rozwiązań prawnych w ww. zakresie. Krajowy Zarząd PZD powinien kontynuować działania edukacyjne, mające na celu przygotowanie odpowiednich publikacji i materiałów dla działkowców, mających na celu propagowanie znaczenia segregacji odpadów i posiadania kompostowników na działkach w ROD. Krajowy Zarząd PZD powinien monitorować ewentualne zmiany w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach i w razie potrzeby występować ze stosownymi wnioskami.
9. W celu zmniejszenia opłat za wywóz odpadów z terenów ROD zarządy ROD we współpracy z Okręgami PZD powinny podejmować w szerszym zakresie działania wynikające z uchwały KR PZD nr 7/III/2020 z dnia 9 czerwca 2020 r. w sprawie obowiązujących zasad gospodarki odpadami komunalnymi na terenie ROD.

W załączeniu:

- 1) Tabela – Systemy gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie ROD, w tym segregacja (z podziałem na miejscowości)
- 2) Tabela – Systemy gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie ROD, w tym segregacja (wersja skrócona)